POLIROM Top 10+

THOMAS

PYNCHON

Strigarea lotului 49

THOMAS PYNCHON

STRIGAREA LOTULUI 49

traducere din limba engleză de GETA DUMITRIU

The Crying of Lot 49, 1966

• CAPITOLUL I •

Într-o după-amiază de vară doamna Oedipa Maas s-a întors acasă de la o petrecere Tupper-ware, unde amfitrioana turnase pesemne prea mult kirsch în sosul fondue, ca să afle că ea, Oedipa, fusese numită executor sau, îşi dădu ea cu părerea, executoare a moştenirii lăsate de un anume Pierce Inverarity, un magnat pe piaţa afacerilor imobiliare din California, care odată, în timpul liber, pierduse două milioane de dolari, dar încă mai avea bunuri nenumărate şi destul de încâlcite ca trierea lor să fie mai mult decât onorifică. Oedipa se opri în mijlocul camerei de zi, privită de ochiul mort, verzui al televizorului, îl invocă pe Dumnezeu şi se strădui să se simtă beată de-a binelea. Dar fără nici un rezultat. Gân-dul o purta la o cameră de hotel din Mazatlân, a cărei uşă tocmai fusese trântită, după toate aparenţele pentru totdeauna, trezind două sute de păsări în holul de la parter, la un răsărit de soare peste colina unde se înalţă biblioteca Universităţii Corneli, pe care nimeni nu-l poate vedea de acolo, colina fiind cu faţa spre apus, la o melodie austeră, sumbră, din partea a patra a concertului pentru orchestră de Bartok, la un bust spoit cu var al lui Jay Gould, ţinut de Pierce deasupra patului, pe o policioară cam îngustă, pe care întotdeauna îl simţise plutind ca o ameninţare că într-o zi se va prăvăli peste ei. Oare aşa să fi sfârşit Pierce, se întrebă ea, între vise, strivit de singura icoană din casă? La această idee izbucni într-un râs zgomotos şi năuc. Te-ai scrântit de tot, Oedipa, îşi spuse ei înseşi, sau camerei, care ştia. Scrisoarea era expediată de firma de avocaţi Warpe, Wistfull, Kubitschek şi McMingus din Los Angeles şi semnată de un ins pe nume Metzger. O informau că Pierce murise primăvara, dar abia acum au găsit testamentul. Metzger urma să fie co-executor şi avocat în cazul unui litigiu complicat. Oedipa fusese numită de asemenea să se ocupe de executarea testamentului printr-un codicil datat cu un an în urmă. A încercat să-şi amintească dacă la acea vreme se petrecuse ceva neobişnuit. Tot restul după-amiezii, în drum spre piaţa din centrul oraşului Kinneret-printre-pini, unde se ducea să cumpere ricotta şi să asculte muzică de ambianţă (astăzi o întâmpinase, ca o perdea de mărgele, începutul concertului pentru mirliton de Vivaldi, aproximativ măsura a patra, înregistrare vario-rum realizată de Ansamblul Settecento din Fort Wayne, solist Boyd Beaver), apoi, în timp ce culegea maghiran şi

busuioc din grădina însorită de plante medicinale, îşi plimba ochii pe recenziile din ultimul număr al revistei Scientifie American, aranja lasagna, freca nişte crutoane de pâine cu usturoi, curăţa frunzele de lăptucă, până când, în sfârşit, a dat drumul la cuptor şi, în lumina amurgului, s-a apucat să prepare un cocteil din whisky şi suc de lămâie ca să fie gata când se va întoarce de la slujbă soţul ei Wendell („Mucho") Maas, s-a tot întrebat, s-a tot întrebat, privind înapoi prin zilele adunate ca un pachet gros de cărţi care păreau (n-ar fi ea prima care să recunoască?) mai mult sau mai puţin identice, sau erau aranjate cu subtilitate, asemeni cărţilor unui prestidigitator, cartea neobişnuită fiind observată pe loc de ochiul format. Numai când ştirile din programul lui Huntley şi Brinkley trecuseră de jumătate, şi-a amintit că anul trecut, pe la trei în zorii zilei, a primit un telefon inter-urban, n-avea să ştie niciodată de unde (doar dacă el nu lăsase un jurnal). La început s-a auzH o voce cu o intonaţie slavă pronunţată, aparţinând, chipurile, secretarului doi de la consulatul Transilvaniei care căuta un liliac rătăcit, i-a luat locul accentul unui negru care executa un număr de divertisment, s-a metamorfozat în dialectul pachuco vorbit pe un ton ostil plin de chingas şi maricones, i-a urmat un ofiţer de la Gestapo care urla la ea dacă n-are rude în Germania, pentru ca la sfârşit să sune ca Lamont Cranston, glasul cu care-i vorbise tot drumul până la Mazatlăn.

— Pierce, te implor, izbuti să-l întrerupă, credeam că noi…

— Dar Margo, pe un ton serios, vin de la comisarul Weston şi bătrânul de la bâlci a fost ucis cu aceeaşi armă cu care a fost omorât profesorul Quackenbush, sau ceva asemănător.

— Pentru numele lui Dumnezeu, îi răspunse. Mucho se răsucise spre ea şi o privea.

— De ce nu închizi, îi dădu el un sfat de bun-simţ.

— Te-am auzit, replică Pierce. Cred că-i timpul ca Umbra să-i facă o scurtă vizită lui Wendell Maas. Se aşternu o tăcere deplină, absolută. Ultimul din glasurile pe care i le auzise. Lamont Cranston. Linia aceea telefonică putea să vină din orice direcţie, să aibă orice lungime. Ambiguitatea ei tăcută s-a transferat în lunile ce urmară asupra trecutului reanimat: amintirea chipului său, a trupului, darurile ce i le făcuse, vorbele rostite, pe care uneori se prefăcea că nu le-a auzit. L-a adus aici, în pragul uitării. Umbra a aşteptat un an până să vină în vizită. Dar acum exista scrisoarea lui Metzger. Prin urmare, Pierce o sunase anul trecut să-i spună

despre codicil? Sau luase această hotărâre mai târziu, cumva sub impulsul iritării ei sau al nepăsării lui Mucho? Se simţi dată în vileag, înşelată, înjosită. Niciodată în viaţa ei nu executase un testament, habar n-avea de unde să înceapă, habar n-avea cum să comunice firmei de avocaţi din L. A. Că n-avea habar de unde să înceapă.

— Mucho, iepuraşule, se tângui ea într-un acces de neputinţă.

Mucho Maas, acasă, apărând prin plasa din cadrul uşii.

— Ziua de astăzi a adus o nouă înfrângere, începu el.

— Să vezi, începu şi ea.

Dar mai întâi să spună Mucho. Lucra ca DJ la oarecare depărtare pe coasta peninsulei şi slujba îi provoca periodic crize de conştiinţă. „Nu cred în nimic din toate astea, Oed”, obişnuia el să zică. „îmi dau silinţa, nu pot şi pace”, o cale de a se afunda, pesemne mai adânc decât putea ea să înţeleagă, aşa că în asemenea momente se simţea aproape cuprinsă de panică. Numai când o vedea pe punctul de a se pierde cu totul revenea, se pare, la linia de plutire.

„Eşti prea sensibil”. Mda, ar mai fi fost multe de spus, dar numai cuvintele astea îi ieşeau din gură. Oricum erau adevărate. Un an sau doi vânduse maşini de ocazie şi devenise atât de super-conştient de ceea ce ajunsese să însemne această profesie încât orele de serviciu erau pentru el un supliciu rafinat. În fiecare dimineaţă Mucho se rădea deasupra gurii, de trei ori în direcţia firului şi de trei ori în sens invers, pentru a îndepărta şi cea mai vagă umbră de mustaţă, cu lame noi, tăindu-se mereu, dar nu se lăsa, îşi cumpăra toate costumele fără umeri puşi, le ducea la croitor să le îngusteze şi mai mult reverele, accentuându-le aspectul ciudat, pe păr îşi dădea numai cu apă, ca să şi-l netezească şi mai mult, pieptănându-se ca Jack Lemon. Vederea rumeguşului, chiar şi a cojilor de creion, îi dădea fiori, ştiut fiind că în meseria lui se folosea ca să reducă la tăcere transmisiile defecte şi, cu toate că ţinea cură, nu era încă în stare să pună miere în cafea ca Oedipa, pentru că tot ce era lipicios îi provoca suferinţă, aducându-i aminte cu amărăciune de substanţa amestecată cu uleiul de motor care se prelingea murdar în golul dintre piston şi peretele cilindrului. A plecat într-o seară de la o petrecere pentru că cineva în preajmă a rostit, se pare cu răutate, cuvântul crem, culoarea la modă printre posesorii de maşini. Individul, un cofetar maghiar transfug, povestea ceva în legătură cu o reţetă pentru cremşnit, dar ăsta era Mucho: un susceptibil.

Totuşi, crezuse cel puţin în maşini. Poate în exces: cum să nu creadă văzând că vin oameni mai săraci decât el, negri, mexicani, nevoiaşi albi din sud, ca să defileze şapte zile pe săptămână aducându-şi obiectul cel mai cumplit pe care urmau să-l schimbe: prelungiri din metal motorizate ale propriei fiinţe, ale familiei lor, viaţa pe care o trăiseră dezvelind-o privitorilor, unui străin ca el, caroseria într-o rână cu partea de dedesubt ruginită, aripile vopsite exact o nuanţă mai închis ca să-i coboare preţul, dacă nu şi moralul lui Mucho, dinăuntru venind un miros incurabil de copil, de băuturi cumpărate la supermarket, de fumători din două, uneori trei generaţii, sau numai de praf-iar când se curăţa maşina, n-aveai încotro, trebuia să te uiţi la resturile acestor vieţi şi nu aveai cum să ştii care dintre obiecte se aruncaseră de fapt (când atât de puţine ţi se iveau în cale trebuia din teamă să primeşti şi să păstrezi tot, gândea el) şi care, pur şi simplu (şi pesemne în chip tragic), se pierduseră: anunţuri tăiate din ziar care promiteau economii de 5 sau 10 cenţi, cupoane de reduceri, pliante roz care făceau reclamă unor produse vândute cu preţ redus în diverse pieţe, mucuri de ţigară, piepteni ştirbi, oferte de lucru temporar, Pagini Aurii rupte din cartea de telefon, bucăţi de lenjerie sau rochii care intraseră deja în categoria costumelor de epocă, folosite pentru a-ţi şterge răsuflarea lăsată pe parbriz ca să poţi vedea după ce tânjeşti, un film, o femeie sau o maşină, un poliţist care te-ar lua pe sus, aşa, ca să exerseze, toate aceste bucăţi şi bucăţele acoperite uniform, ca o salată a disperării, cu un sos cenuşiu de zgură, de gaze de eşapament concentrate, de praf, de tot ce elimină trupurile – i se făcea rău să se uite, dar n-avea încotro, trebuia să se uite. Dacă ar fi fost vorba de un cimitir de maşini, pesemne că ar fi fost în stare să sorteze piesele întregi, şi-ar fi făcut o situaţie: violenţa care provocase accidentele, producându-se destul de rar şi destul de departe de el ca să fie un miracol, aşa cum moartea, până în clipa când vine pentru noi, este un miracol. Dar ritualul nesfârşit al maşinilor care se perindau pentru schimb, săptămână de săptămână, n-a ajuns niciodată să cunoască violenţa sau sângele vărsat şi era astfel mult prea verosimil ca impresionabilul Mucho să îl suporte multă vreme. Chiar dacă prin contactul cu răul cenuşiu monoton dobândise o oarecare imunitate, îi era peste puteri să accepte felul în care fiecare proprietar, fiecare umbră, intra pe rând numai ca să schimbe o versiune a sa cu disfuncţii şi urme de lovituri, pe o alta, o proiecţie a vieţii altui om, aidoma autopropulsată, fără viitor. De parcă era cel mai firesc lucru. Pe Mucho îl îngrozea. Incest încâlcit, neîntrerupt.

Oedipa nu putea înţelege cum de se cufunda în asemenea stări chiar şi acum. Când s-au căsătorit, el lucra de doi ani la un post de radio, la KCUF, iar lotul de maşini de pe artera ce trepida, palidă, era departe în urma lui, aşa cum era al Doilea Război Mondial sau Războiul din Coreea pentru soţii mai vârstnici. Poate, Dumnezeu s-o ierte, dacă Mucho ar fi mers pe front, pe japonezii din copaci, pe friţii din tancurile Tiger, pe chinezii cântând la trompetă noaptea, i-ar fi uitat mai repede decât ce-l obseda în legătură cu acel parc de maşini trezind spaimă chiar şi după cinci ani. Cinci ani. Ii îmbărbătezi când se trezesc lac de sudoare sau ţipând pe limba viselor urâte, da, îi îmbrăţişezi, se liniştesc, într-o bună zi nu-şî mai aduc aminte: ştia că aşa este. Dar Mucho, când avea să uite? Bănuia că roboteala de DJ (slujbă obţinută graţie bunului său amic, directorul de publicitate de la KCUF, care avea obiceiul să viziteze parcul de maşini o dată pe săptămână, parcul fiind unul dintre sponsori), era un mod de a folosi Top 200, până şi ştirile care ieşeau mult prea zorite din telescriptor – visul înşelător al dorinţelor de adolescentca pe un tampon între sine şi lotul acela.

Crezuse prea mult în lot, nu credea câtuşi de puţin în postul de radio. Totuşi, privindu-l acum, în lumina crepusculară a camerei, cum lunecă precum o pasăre mare prinsă într-un curent care se înalţă spre shakerul acoperit cu broboane de transpiraţie, cum surâde din mijlocul cercului făcut de rotirea sa amplă, puteai crede că totul este de un calm banal, auriu, senin.

Până să deschidă gura:

— Astăzi, m-a chemat Funch, îi spuse, turnându-şi în pahar. A ţinut să discutăm despre imaginea mea, care nu-i place – Funch fiind directorul de programe şi duşmanul înveterat al lui Mucho. Acum sunt prea senzual. Ar trebui să vorbesc ca un june tătic, ca un frate mai mare, doar aşa. Puştoaicele nu mai prididesc cu rugăminţile, după urechea lui Funch, pofta vibrează în fiece cuvinţel pe care-l rostesc. Aşa că acum va trebui, închipuie-ţi, să înregistrez toată discuţia telefonică. Funch în persoană va tăia tot ce consideră că este indecent, adică partea mea din finalul conversaţiei. Cenzură, i-am spus, turnător, i-am şoptit şi am şters-o.

Scena intrase în rutină şi se repeta cam o dată pe săptămână.

Ii arătă scrisoarea de la Metzger. Mucho era la curent cu relaţia dintre Oedipa şi Pierce: între ei se terminase totul cu un an înainte de căsătorie. Citi scrisoarea şi clipi îndelung şi sfios în chip de retragere.

— Ce să fac? spuse ea.

— O, nu, spuse Mucho. Ţi-ai greşit omul. Nu sunt eu acela. Nu pot nici măcar descifra formularul cu impozitul pe venit. Cum se execută un testament, habar n-am, de ce nu vorbeşti cu Roseman? (Avocatul lor).

— Mucho. Wendell. S-a terminat. Înainte ca el să-mi treacă numele.

— Aşa e. Am vrut doar să spun că mă depăşeşte, Oed.

Aşa că a doua zi de dimineaţă, asta a şi făcut, s-a dus să-l consulte pe Roseman. Dar abia după ce a stat o jumătate de oră în faţa oglinzii trăgând linii negre de-a lungul pleoapelor, care până să îndepărteze pensula o luau câş sau tremurau violent obligând-o să le refacă. Noaptea nu prea dormise, după un alt telefon la ora trei dimineaţa, prima sonerie aproape provocându-i un atac de cord, atât de neaşteptat venise. Indolenţa aparatului se transformase brusc în ţipete stridente. Pe amândoi i-a trezit în aceeaşi clipă: au rămas nemişcaţi, simţind cum încep să li se dezmorţească încheieturile, evitând chiar să se privească la auzul primelor sonerii. In cele din urmă, ştiind că n-avea nimic de pierdut, a ridicat receptorul. Era doctorul Hilarius, psihanalistul sau psihiatrul ei. Dar avea glasul lui Pierce când îl imita pe ofiţerul de la Gestapo.

— Sper că nu te-am trezit, începu el sec. Pari foarte speriată. Cum sunt pilulele, au efect?

— Nu le iau, spuse ea.

— Ţi-e frică?

— Nu ştiu ce conţin.

— Nu crezi că sunt doar calmante.

— Am încredere în dumneata, nu?

Nu avea, şi următoarele lui cuvinte ofereau o explicaţie.

— Ne mai trebuie o a suta patra mână la bridge.

Chicoti sec. Podul, die Briicke, era cuvântul preferat când vorbea despre experimentul iniţiat de spitalul municipal cu concursul său, prin care se studia efectul produs de LSD-25, mescalină, psilocibină şi alte droguri înrudite asupra unui număr reprezentativ de casnice din zona suburbană. Podul spre sine.

— Când vrei să te introducem în program?

— Nu, nu vreau. Aveţi o jumătate de milion din care să alegeţi. Este trei dimineaţa.

— Pe dumneata te vrem.

Privea acum, atârnând în aer deasupra patului, portretul cunoscut al Unchiului pe care-l vedem în faţa oficiilor poştale, cu o strălucire bolnăvicioasă în ochi, obrajii supţi şi gălbejiţi, daţi cu roşu aprins, degetul aţintit între ochii ei. Pe tine te vreau. Niciodată nu-l întrebase pe Hilarius din ce motiv, fiindu-i teamă de răspuns.

— Tocmai am o vedenie. N-am nevoie de droguri pentru aşa ceva.

— Să nu te-apuci să mi-o descrii, se grăbi el să spună. Bun. Ai vrut să mai vorbim şi despre altceva?

— Eu v-am sunat?

— Aşa am crezut, spuse. Am avut această impresie. Nu-i vorba de telepatie. Dar relaţia cu pacientul este stranie uneori.

— Nu de data asta.

Închise. N-a mai putut dormi. Dar blestemată să fie dacă o să ia capsulele pe care i le-a dat. Blestemată la propriu. Nu dorea să ajungă dependentă nicicum, îi comunicase asta.

— Adică, ridicase el din umeri, de mine nu eşti dependentă? Poţi să pleci atunci. Eşti vindecată.

Nu a plecat. Nu că psihiatrul ar fi avut o putere obscură asupra ei. Dar îi era mai lesne să rămână. Cine o să ştie când oare se va vindeca? Nu Hilarius, recunoscuse chiar el. „Pilulele sunt altceva”, a stăruit ea. Pe faţa lui apăru o grimasă, o mai văzuse şi altă dată. Avea mai tot timpul asemenea abateri nostime de la comportamentul convenţional. Teoria lui era că o faţă este simetrică precum o pată Rorschach, istoriseşte o poveste ca o poză TAT, trezeşte o reacţie ca un cuvânt sugerat, şi atunci care ar fi baiul. Pretindea că a vindecat un caz de orbire isterică recurgând la numărul 37, Fu-Manchu (multe dintre grimasele sale aveau, asemeni simfoniilor nemţeşti, număr şi nume), care se execută prin ridicarea oblică a ochilor cu arătătorul, dilatarea nărilor cu degetele mijlocii, întinderea gurii cu degetul mic şi scoţând limba. Făcută de Hilarius, această grimasă speria de-a binelea. Şi, de fapt, pe măsură ce se risipea halucinaţia lui Oedipa cu Unchiul Sam, acest chip de Fu-Manchu se dizolva în primul pentru a-l înlocui şi a-i ţine ei companie în ceasurile rămase până la ivirea zorilor. Nu prea avea chef după aşa ceva să-l întâlnească pe Roseman. Dar şi Roseman petrecuse o noapte albă, stăpânit de gânduri negre în legătură cu serialul de televiziune Perry Mason din seara precedentă, care-i plăcea soţiei sale, dar

faţă de care Roseman arăta o ambivalenţă feroce, dorind simultan să fie un avocat pledant de succes ca Perry Mason şi, cum acest lucru era imposibil, să-l distrugă pe Perry Mason subminându-i prestigiul. Oedipa şi-a făcut apariţia mai mult sau mai puţin inopinat, cit să-şi surprindă avocatul de încredere al familiei cum înghesuie cu grabă vinovată într-un sertar al biroului un teanc de foi de format şi nuanţe diferite. Ştia că era versiunea brută a Baroului contra lui Perry Mason. Un rechizitoriu nu tocmai ipotetic şi că Roseman lucra ia ea de când se transmitea serialul.

— Nu aveai aerul ăsta vinovat, după câte îmi amintesc, spuse Oedipa.

Deseori se duceau la aceleaşi şedinţe de terapie în grup, într-un maxi-taxi, împreună cu un fotograf din Palo Alto care se credea minge de volei. Cred că e semn bun.

— Puteai fi o spioană trimisă de Perry Mason, spuse Roseman şi după o clipă de gândire adăugă: ha, ha.

Oedipa:

— Ha, ha. Se priviră.

— Am de executat un testament, spuse ea.

— O, dă-i drumul atunci, spuse Roseman, să nu te reţin.

Roseman se arătă nedumerit după ce citi scrisoarea:

— De ce-a ţinut să facă aşa ceva?

— Să moară, adică?

— Nu, spuse Roseman, să te numească să iei parte la executare.

— Era un tip imprevizibil.

Au luat prânzul împreună. Roseman încerca să-i atingă piciorul pe sub masă. Era în cizme şi nu avea cum să simtă prea mult nici un fel de atingere. Aşa că, izolată, luă hotărârea să nu facă tam-tam.

— Hai să fugim, spuse Roseman, când li se servi cafeaua.

— Unde? întrebă ea. Asta l-a potolit.

Se întoarseră la birou şi Roseman o informă în linii mari ce se aştepta de la ea: să cunoască bine scriptele şi tranzacţiile, să facă omologarea testamentului, să se ocupe de returnarea creditelor, să inventarieze bunurile, să facă evaluarea succesiunii, să decidă ce se lichidează şi ce se păstrează, să achite toate obligaţiile, să plătească impozitul, să deschidă succesiunea.

— Ei, spuse Oedipa, nu pot să angajez pe cineva să rezolve în numele meu toate treburile astea?

— Pe mine, spuse Roseman, pentru o parte din ele, desigur. Dar nici măcar nu te interesează?

— Ce?

— Să vezi ce-ai descoperi.

Aşa cum s-au derulat lucrurile, avea să aibă parte de tot felul de revelaţii. Nu era vorba de Pierce sau de ea însăşi, ci de ceea ce mai rămăsese din relaţia lor, de care însă, înainte de această întâmplare, fusese puţin conştientă. Trăise cu sentimentul că existenţa ei se scurge în izolare, că între ea şi viaţă se interpune un tampon, sesizase că lipseşte intensitatea, de parcă s-a*- fi uitat la un film cu imaginea uşor tremurată pe care operatorul refuză să-l regleze. Şi totodată se amăgise pe nesimţite cu rolul straniu, amintind de Rapunzel, al unei fete visătoare, captivă într-un fel, magic, în mijlocul pinilor şi cetii sărate din Kinneret, uitându-se după cineva care să-i spună hei, lasă-ţi părul în jos. Când acel cineva s-a dovedit a fi Pierce, şi-a scos fericită acele şi bigudiurile şi în jos s-a rostogolit avalanşa graţioasă şi foşnitoare; numai atunci când Pierce s-a căţărat poate pe jumătate, părul ei frumos s-a transformat printr-o vrăjitorie sinistră într-o enormă perucă în derivă, iar el s-a trezit jos, în fund. Dar, perseverent, folosind pesemne una din nenumăratele sale cârduri de credit în chip de şperaclu, a desfăcut lacătul de la uşa turnului ei şi a urcat scara ca o cochilie, lucru care, dacă viclenia i-ar fi fost mai mult în fire, l-ar fi făcut de la bun început. Dar tot ce s-a petrecut atunci între ei nu a trecut de fapt niciodată dincolo de marginile turnului. În Mexico City au nimerit la o expoziţie a frumoasei Remedios Varo, refugiată din Spania: în panoul central dintr-un triptic, intitulat Bordando el Manto Terrestre, se vedeau mai multe copile plăpânde cu faţa în formă de inimă, ochi mari, păr de aur tors, captive în odaia din vârful unui turn rotund, brodând un fel de tapiserie care, trecând prin ferestrele înguste atârna într-un gol, încercând în zadar să-l umple: căci toate casele şi făpturile, valurile, corăbiile şi pădurile pământului se aflau pe această tapiserie, iar tapiseria era lumea. Oedipa, îndărătnică, a rămas în faţa tabloului şi a plâns. Nu a observat-o nimeni; purta ochelari de soare de un verde închis. O clipă s-a întrebat dacă aveau etanşeitatea necesară în jurul orbitelor, ca lacrimile să se strângă, să umple tot spaţiul lentilei şi să nu se mai usuce niciodată. Putea astfel să ducă la

nesfârşit cu ea tristeţea acestei clipe, să vadă lumea refractată de aceste lacrimi, acestea şi nu altele, de parcă ar exista un indice încă nedescoperit care variază semnificativ de la un plâns la altul. S-a uitat în jos şi a ştiut atunci, graţie tabloului, că sub tălpile sale se află doar o ţesătură lucrată la o distanţă de aproape trei mii de kilometri în propriul său turn, având doar din întâmplare numele de Mexico City şi, deci, Pierce n-o dusese nicăieri, n-avusese loc nici o evadare. De la ce ţinea atât de mult să evadeze? O tânără captivă ca ea, având timp din belşug să cugete, îşi dă seama curând că turnul său, înălţimea şi arhitectura acestuia sunt, ca şi propriul său ego, pur întâmplătoare: că ceea ce o ţine de fapt în locul unde se află este magia anonimă şi malignă abătută asupra ei din afară şi fără nici un motiv. Neavând nici un instrument, ci doar teama viscerală şi viclenia de muiere ca să studieze această magie amorfă, să înţeleagă cum lucrează, cum să-i măsoare câmpul magnetic, să-i calculeze liniile de forţă, n-ar putea probabil decât să se întoarcă la superstiţie sau să-şi găsească un hobby util precum brodatul, să-şi piardă minţile sau să se mărite cu un DJ. Dacă turnul se află pretutindeni, iar cavalerul salvator nu o poate ocroti de magia acestuia, atunci ce-i mai rămâne?

• CAPITOLUL II •

A plecat din Kinneret, aşadar, fără nici un gând că se îndreaptă spre ceva nou. Mucho Maas, enigmatic, fluierând Vreau să-ţi sărut picioarele, o nouă înregistrare a Iui Dick Sick împreună cu formaţia Volkswagen (un grup englezesc care în acele zile îi plăcea, dar în care nu credea), o asculta în picioare cu mâinile în buzunare, în timp ce îl lămurea că merge la San Narciso, pentru o vreme, ca să cerceteze registrele şi dosarele lui Pierce şi să discute cu Metzger, co-executorul. Mucho era trist s-o vadă plecând, dar nu disperat, aşa că, după ce i-a spus să închidă dacă sună Hilarius şi să aibă grijă de sovârvul din grădină, care contractase o ciupercă ciudată, a pornit la drum.

San Narciso se afla mai la sud, lângă Los Angeles. Ca multe nume de locuri din California era mai puţin un oraş cu o identitate proprie şi mai mult o grupare de concepte – terenuri luate în evidenţă, circumscripţii ce emiteau obligaţii cu destinaţie specială, nuclee comerciale, toate acoperite cu căi de acces spre autostrada proprie. Fusese însă domiciliul lui Pierce şi sediu: aici, cu un deceniu în urmă îşi începuse el speculaţiile cu terenuri şi construise plinta capitelului pe care mai târziu avea să se înalţe totul, nu conta cât de rahitic şi grotesc, spre cer; şi acest fapt, credea ea, îi va da locului o notă aparte, îl va învălui într-un nimb. Dacă însă se deosebea esenţial de restul Californiei de Sud, nu era vizibil la prima vedere. A intrat în San Narciso într-o duminică, la volanul unei Impala închiriate. Nu se întâmpla nimic. A privit spre poalele dealului, nevoită să-şi facă ochii mici din pricina luminii, atrasă de o întindere uriaşă de case care crescuseră laolaltă din pământul cafeniu şters, precum o cultură bine îngrijită, şi i-a venit în minte clipa când, ca să înlocuiască o baterie, a deschis un radio cu tranzistori şi a văzut pentru prima oară un circuit imprimat. Din acest unghi înalt, curba regulată a caselor şi străzilor a izbit-o acum cu aceeaşi claritate neaşteptată, uimitoare, asemeni plăcii cu circuitul. Cu toate că despre aparatele de radio ştia mai puţin decât despre locuitorii Californiei de Sud, din ambele configuraţii se degaja un sentiment hieroglific al înţelesurilor ascunse, al intenţiei de a comunica. Avusese impresia că nu s-ar fi sfârşit niciodată ce i-ar fi putut spune circuitul imprimat (dacă ar fi încercat să afle), aşa că în primul minut petrecut în San Narciso, a simţit şi licărirea

unei revelaţii dincolo de pragul conştiinţei. Smogul acoperea orizontul, peste ţinutul galben cenuşiu soarele dogorea dureros; i se părea că ea şi maşina parcaseră în mijlocul unei clipe stranii, pioase. De parcă, pe o altă lungime de undă sau din centrul unui turbion prea lent ca pielea ei încălzită să-i simtă măcar răcoarea centrifugă, se rosteau cuvinte. Avea bănuiala că aşa era. I-a venit în minte soţul ei, Mucho, care se străduia să creadă în slujba sa. Oare şi el avea aceeaşi senzaţie atunci când se uita la colegul său de cealaltă parte a geamului izolant fonic, îl vedea cu casca pe urechi cum pune discul următor cu gesturi stilizate asemeni unui cucernic mânuind mirul, cădelniţa, potirul, totuşi perfect sincronizat cu vocea, vocile, muzica, mesajul acesteia, învăluit în ea, urmărind-o, aşa cum era cazul tuturor credincioşilor spre care se revărsa; râmî-nea Mucho lângă studioul A privind înăuntru, ştiind că şi dacă ar auzi-o, tot n-ar crede în eV?

A părăsit-o în secunda următoare, de parcă un nor se apropiase de soare sau smogul se îngro-şase şi astfel destrămase „clipa pioasă”, orice ar fi putut fi, porni şi merse poate cu 110 kilometri pe oră pe un drum cu asfalt şuierător, spre o şosea care credea că duce la Los Angeles, stră-bătând o zonă cu puţin mai lată decât fâşia de pe ambele părţi ale drumului, unde se înşirau parcuri de maşini, birouri pentru operaţii bancare, servicii oferite direct la maşină, clădiri de birouri modeste şi fabrici, ale căror adrese aveau numere cuprinse între 70 şi 80000. Nu ştiuse niciodată că puteau exista străzi atât de lungi. Părea nefiresc. La stânga ei se iviră clădiri roz spaţioase răsfirate de-a lungul drumului, înconjurate de un gard ce se întindea pe kilometri, cu sârmă ghimpată deasupra şi întrerupt din loc în loc de turnuri de control: curând un portal trecu în viteză, flancat de două rachete lungi de 28 metri şi numele YOYODYNE conservat literă cu literă pe ogivă. Era secţia Galactronica a lui Yoyodyne, Inc., unul dintre giganţii industriei aerospaţiale, care oferea cele mai multe locuri de muncă în San Narciso. Pierce, ştia din întâmplare, deţinuse un mare pachet de acţiuni şi participase la negocierea unei înţelegeri cu evaluatorul de impozite al districtului ca Yoyodyne să fie atras mai întâi aici. Intra, i-a explicat el, în atribuţiile sale de părinte fondator.

Sârma ghimpată a lăsat loc din nou defilării cunoscute a galbenului cenuşiu, prefabricatelor, distribuitorilor de maşini pentru birou, fabricanţilor de adezivi, fabricilor de gaz lichefiat, atelierelor de lăcătuşerie, antrepozitelor etc. Cu excepţia ici şi colo a vreunei agenţii imobiliare sau a unei staţii de haltă pentru camioane, duminica transportase totul în tăcere şi

nemişcare. Oedipa s-a hotărât să tragă la primul motel, oricât de puţin îmbietor ar fi fost, având impresia la un moment dat că liniştea şi patru pereţi sunt de preferat iluziei de viteză, libertăţii, vântului care-ţi flutură prin plete, peisajului în derulare – nu era aşa. Drumul nu era de fapt, în închipuirea sa, decât acul unei seringi hipodermice, înfipt undeva în faţă în vena unei autostrăzi care alimentează tancul de droguri L. A., asigurându-i fericirea, coerenţa, protecţia împotriva durerii, sau împotriva a ceea ce într-un oraş trece drept durere. Să fi fost Oedipa toată vreun cristal topit de heroină citadină, în Los Angeles euforia drogurilor nu s-ar fi diminuat din pricina absenţei sale. Totuşi, când a aruncat o privire spre următorul motel, a ezitat o secundă. Silueta din tablă vopsită a unei nimfe cu o floare albă în mână domina cam de la o înălţime de zece metri, literele luminate în ciuda soarelui, alcătuind cuvintele „Echo Motel”. La faţă nimfa semăna cu Oedipa, ceea ce a surprins-o mai puţin decât sistemul de ventilaţie ascuns care menţinea tunica de voal a nimfei în mişcare continuă, dezvelindu-i de fiecare dată când fâlfâia sânii enormi cu sfârcuri purpurii şi coapsele lungi roz. Buzele rujate schiţau un zâmbet convenţional, nu chiar de prostituată, dar nici sugerând în vreun fel o nimfă care se stinge din dragoste. Oedipa a tras în parcare, a coborât şi a rămas o clipă în soarele dogoritor şi aerul nemişcat, privind cum vârtejul artificial de deasupra ridică voalul în cinci trepte, fiecare cam de treizeci de centimetri. Amintindu-şi ce gândise despre vârtejul lent, cuvintele pe care nu le auzea.

Pentru cât timp avea să petreacă acolo, camera nu îi displăcea. Uşa se deschidea spre o curte lungă, cu piscină, a cărei suprafaţă netedă în ziua aceea sclipea în lumina soarelui. La celălalt capăt se afla o fântână arteziană cu o altă nimfă. Totul era nemişcat. Dacă locuiau oameni în spatele uşilor sau priveau pe ferestrele blocate în parte de aparatul de aer condiţionat zumzăitor, nu i-a văzut. Managerul, un tinerel cam de 16 ani, care abandonase şcoala, pe nume Miles, cu o tunsoare de Beatle şi îmbrăcat în costum de mohair cu un singur nasture, fără revere şi manşete, i-a dus bagajele fredonând pentru sine sau poate doar pentru ea:

Cântecul lui Miles, Prea gras pentru twist.

Asta-mi spui mereu, Când de fapt vrei să mă-ntristez, Dar sunt la zi cu ce-i nou, Aşa că lasă vorba, Chiar aşa iubita mea, Pentru twist poate-s prea gras, Dar nu-s prea slab pentru swing.

— Grozav, spuse Oedipa, dar de ce cânţi cu accent englezesc, că doar nu vorbeşti aşa?

— Din cauza grupului în care sunt, explică Miles, Paranoizii. O formaţie nouă. Impresarul ne spune să cântăm astfel. Ca să deprindem accentul ne uităm mult la filme englezeşti.

— Soţul meu este DJ, zise Oedipa încercând să fie amabilă, e doar un post de radio de o mie de waţi, dar, dacă aveţi vreo bandă, aş putea să i-o dau să vă facă reclamă.

Miles închise uşa şi trecu la acţiune privind-o cu şiretenie:

— Ce vreţi în schimb? întrebă, încercând s-o înghesuie. Ce bănuiesc eu? Băiatul ştie să plătească.

Oedipa apucă prima armă la îndemână, antena ca urechile de iepure de pe televizorul din colţ.

— O, nu, spuse Miles oprindu-se. Şi dumneavoastră mă detestaţi. Ochii strălucitori sub breton.

— Eşti într-adevăr paranoic, spuse Oedipa.

— Am un trup tânăr catifelat, îi răspunse Miles. Credeam că puicuţele cu ceva anişori ca dumneavoastră se dau în vânt după aşa ceva.

Plecă după ce o scutură de 50 de cenţi pentru că i-a dus bagajele.

Seara şi-a făcut apariţia avocatul Metzger. Era un tip atât de bine că la început Oedipei i-a trecut prin minte ca. Ei, cineva acolo sus, râdeau de ea. Cu siguranţă că era actor. Se oprise la uşă în spatele lui piscina dreptunghiulară sclipea tăcută în lumina care radia blând din cerul la ceas de seară – şi rosti „Doamna Maas”, ca un reproş. Ochii lui imenşi, scânteietori, cu gene excesiv de lungi, îi surâdeau maliţios în timp ce ea se uita în jur după reflectoare, microfoane, cabluri de cameră, dar nu era decât el cu o sticlă veselă de vin franţuzesc, Beaujolais, pe care pretinse că o adusese cu un an în urmă fraudulos – trecând cu ea pe sub nasul vameşilor – în California, această infractoare exuberantă.

— Acum, murmură el, că tot am cutreierat motelurile de dimineaţă până seara în căutarea dumitale, sper că pot să intru.

Planurile pentru seară ale Oedipei nu prevedeau nimic mai complicat decât vizionarea serialului Bonanza. Se schimbase în pantaloni de dril, tricou negru miţos şi-şi lăsase părul liber. Ştia că arată destul de bine.

— Intraţi, spuse ea, dar am numai un pahar.

— Eu, o informă curtenitorul Metzger, beau din sticlă.

Intră şi se aşeză pe podea, în costum. Deschise sticla, îi turnă, începu conversaţia. Curând ieşi la iveală că Oedipa nu mersese prea departe, gândind că este actor. Cu mai bine de două decenii în urmă, Metzger fusese unul dintre acei copii, staruri de cinema, cunoscut sub numele de Baby Igor.

— Mama, îi mărturisi el cu amărăciune, a ţinut tare mult să fiu curat, vai, ca o bucată de carne de vită în chiuvetă, după ea trebuia să fiu bine epurat şi alb. Mă întreb uneori, spuse, nete-zindu-şi părul la spate, dacă n-a izbutit. Ideea mă sperie. Ştiţi ce face din băiatul ei o astfel de mamă.

— Uitându-mă la dumneata, n-aş spune, începu Oedipa, apoi se opri.

Metzger îşi dezveli două şiruri de dinţi într-o grimasă.

— Cum arăţi nu mai face doi bani, spuse el. Trăiesc ştiind cum arăt şi am întotdeauna îndoieli. E ceva ce mă obsedează.

— Şi de câte ori, întrebă Oedipa, conştientă acum că totul era numai vorbărie, ai avut succes cu asemenea trucuri, Baby Igor?

— Ştii, spuse Metzger, Inverarity ţi-a menţionat numele faţă de mine numai o singură dată.

— Aţi fost apropiaţi?

— Nu. I-am scris testamentul. Nu vrei să ştii ce-a spus?

— Nu, spuse Oedipa şi apăsă scurt pe butonul televizorului. Pe ecran prinse contur imaginea unui copil de sex nedefinit, cu gambele goale strânse stângaci, buclele până la umăr, de-a valma cu părul mai scurt al unui St. Bernard, care, în timp ce Oedipa privea, începu să-şi treacă limba lungă peste obrajii trandafirii ai copilului, făcându-l să-şi încreţească rugător năsucul şi să spună: „Uf, Murray, te rog, uite, m-ai udat”.

— Ăsta-s eu, ăsta-s eu, strigă Metzger cu ochii cât cepele, Doamne Dumnezeule.

— Care dintre ei? întrebă Oedipa.

— Filmul ăsta se numeşte, Metzger îşi pocni degetele, Epuratul.

— Despre dumneata şi mama dumitale?

— Despre un puşti şi tăticul lui care a fost dat afară cu tam-tam din armata britanică fiindcă a fost laş, numai că el acoperea un prieten, înţelegi, şi ca să se reabiliteze o porneşte împreună cu puştiul după vechiul regiment la Gallipoli, unde face ce face şi construieşte un mic submarin şi în fiecare

săptămână tatăl, fiul şi St. Bernard-ul se strecoară prin Dardanele în Marea de Marmara şi torpilează vasele comerciale turceşti. Câinele stă la punctul de observaţie al periscopului şi latră dacă vede ceva.

Oedipa îşi turnă vin.

— Glumeşti.

— Fii atentă, fii atentă, acum o să cânt. Şi, într-adevăr, copilul, câinele şi un bătrân pescar grec binedispus, care apăruse din senin cu o ţiteră, erau proiectaţi pe un ecran, reprezentând apusul soarelui pe un ţărm, chipurile din Dodecanez, iar puştiul cânta.

Cântecul lui Baby Igor în luptă cu hunii şi turcii, noi nu ne dăm înapoi, Tăticu', căţelul şi eu, Cei Trei Muşchetari la greu, Vom sta împreună mereu, Curând periscopul se va uita spre Constantinopol, Când pe mare vom fi din nou, Din nou spre culoar, pentru băieţii de la mal, Doar tăticu', căţelul şi eu.

Urmă un pasaj muzical, pescarul şi instrumentul său aflându-se în prim plan, apoi tinerelul Metzger o luă de la capăt, pe tonul cel mai înalt, în timp ce dublul său neimun la trecerea timpului, fără să ţină seama de protestele Oedipei, îl acompania.

Sau ticluise singur totul, un gând se înfiripă în mintea Oedipei, sau mituise tehnicianul de la staţia locală ca să-l dea, totul face parte dintr-un complot, o intrigă complicată de seducţie. Oh, Metzger.

— N-ai cântat şi tu, observă el.

— Dacă n-am ştiut, zâmbi Oedipa. Dinspre ecran se auzea strident reclama la Fangoso Lagoons, un nou cartier rezidenţial care urma să se dezvolte în partea de vest.

— Una dintre investiţiile lui Inverarity, remarcă Metzger.

Era vorba despre canale cu debarcadere personale pentru bărci cu motor, un centru cultural plutitor în mijlocul unui lac artificial, pe fundul căruia se vor afla galioane restaurate, importate din insulele Bahamas, fragmente de coloane din Atlantida şi frize din insulele Canare, schelete umane autentice din Italia, cochilii uriaşe de scoică din Indonezia – totul pentru plăcerea scufundătorilor entuziaşti. O hartă a zonei poposi scurt pe ecran, Oedipei i se tăiase respiraţia, iar Metzger gândind că era un răspuns posibil la avansurile sale o cerceta cu privirea. Dar ea numai îşi reamintise coama dealului contemplată la amiază. Reînviase sentimentul unei comunicări

directe, promisiunea unei hierofanii: circuit imprimat, străzi uşor curbate, acces personal la ocean, Cartea Morţilor…

Până să vadă mai bine despre ce era vorba, se întoarse Epuratul. Micuţul submarin, al cărui nume era Justine, în amintirea mamei dispărute, se afla la chei, desfăcându-şi parâmele. Îi urau drum bun mai multe persoane, printre ele bătrânul pescar şi fiica sa, o puştoaică cu picioare lungi şi păr buclat care, dacă filmul urma să se termine cu happy-end, va sfârşi cu Metzger, o soră misionară englezoaică trupeşă, care va sfârşi cu tatăl lui Metzger, şi chiar o căţeluşă care n-avea ochi decât pentru Murray, St. Bernard-ul.

— O, da, spuse Metzger, ăsta-i locul din strâmtoare unde dăm de bucluc. E nasol din cauza minelor de la Kephez, dar Jerry a atârnat nu demult o plasă, plasa asta uriaşă împletită din sârmă groasă de peste şase centimetri.

Oedipa îşi umplu din nou paharul. Se uitau la ecran întinşi alături acum, coapsele li se atingeau uşor. Din televizor se auzi o explozie cumplită.

— Mine! strigă Metzger, acoperindu-şi capul cu braţele şi răsucindu-se pe o parte.

„Tăticule”, se smiorcăi şi Metzger din televizor, „mi-e frică”. În submarinul mititel totul era vraişte, câinele galopând încoace şi-ncolo, împrăştiind salivă care se făcea totuna cu spuma prelinsă dintr-o spărtură pe care tatăl o astupa cu cămaşa. „Un lucru putem face”, vorbi tatăl, „să coborâm la fund şi să încercăm să trecem pe sub plasă”.

— Ridicol, spuse Metzger. Ei făcuseră o poartă în plasă ca să intre navele-U nemţeşti şi să atace flota britanică. Toate submarinele noastre din clasa E s-au folosit numai de poartă.

— De unde ştii?

— Doar am fost acolo.

— Dar…, începu Oedipa, apoi observă că se terminase vinul.

— Aha, făcu Metzger scoţând o sticlă de tequila dintr-un buzunar interior al hainei.

— Fără lămâie? întrebă ea cu un aer amuzat de cinema. Fără sare?

— Ca pentru turişti. Inverarity bea tequila cu lămâie când aţi fost acolo?

— De unde ştii că am fost acolo? îl privea cum îi umple paharul, devenind tot mai anti-Metzger pe măsură ce nivelul creştea.

— A intrat în cheltuielile de afaceri din acel an. M-am ocupat de impozitul său.

— Relaţii pecuniare, medita Oedipa, tu şi Perry Mason, luaţi-vă de mână, numai asta ştiţi, nişte veroşi.

— Dar frumuseţea noastră, explică Metzger, constă în această aptitudine dezvoltată pentru convoluţie. Un avocat la tribunal, în faţa juriului, devine actor, aşa-i? Raymond Burr este un actor care joacă rolul unui avocat, care în faţa juriului devine actor. Ia-mă pe mine, fost actor care a devenit avocat. S-a făcut episodul pilot pentru un serial TV, în realitate inspirat în mare din cariera mea, starul fiind prietenul meu Manny Di Presso, într-o vreme avocat, care şi-a părăsit firma pentru a deveni actor. Mă interpretează deci un actor devenit avocat, care din când în când revine la actorie. Filmul rulează într-un subsol cu aer condiţionat la un studio din Hollywood, lumina nu-l deteriorează, se poate repeta la nesfârşit.

— Eşti la strâmtoare, îi spuse Oedipa uitându-se la televizor, simţindu-i căldura coapsei care răzbătea prin costum şi pantalonii ei.

Imediat apoi:

— Turcii sunt acolo sus cu reflectoare, spuse el turnându-şi iar tequila, în timp ce privea cum se umple micuţul submarin, şalupe care patrulează şi mitraliere. Nu vrei să pariezi pe ce va urma?

— Nu, bineînţeles, îi răspunse Oedipa, filmul e făcut.

El îi surise doar.

— Una dintre repetările tale fără sfârşit.

— Dar încă nu-i ştii sfârşitul, spuse Metzger. Nu l-ai văzut. În pauza comercială se făcea o reclamă asurzitoare pentru ţigările Beaconsfield, a căror atracţie era cărbunele de cea mai bună calitate utilizat pentru filtru, cărbune de oase.

— Oase de ce? întrebă Oedipa.

— Inverarity ştia. A deţinut 51% din tehnologia filtrului.

— Vorbeşte-mi despre asta.

— Altă dată. Acum e ultima ta şansă să pariezi. Vor scăpa sau nu?

Simţea că e beată de-a binelea. Îi trecu prin minte fără nici un motiv că îndrăzneţul trio n-o să scape. N-avea cum să ştie cât va mai dura filmul. Se uită la ceas, dar se oprise.

— E absurd, spuse, bineînţeles că vor scăpa.

— De unde ştii?

— Toate filmele astea se sfârşesc bine.

— Toate?

— Cele mai multe.

— Asta reduce din probabilitate, îi spuse el superior.

Îl privi prin pahar făcându-şi ochii mici.

— Atunci dă-mi unele repere.

— Reperele deconspiră.

— Bine, strigă ea poate puţin agitată. Pariez pe o sticlă. De tequila, îţi convine? Că n-aţi reuşit.

Avea senzaţia că vorbele îi ieşiseră din gură la comandă.

— Că n-am reuşit. Cumpăni. Încă o sticlă şi faci nani, hotărî el. Nu.

— Atunci pe ce vrei să pariez? Ştia. Încăpăţânaţi s-au privit în ochi poate cinci minute. Auzea reclamele fugărindu-se prin sonorul televizorului. Era tot mai furioasă, pesemne juisa sau era numai nerăbdătoare să reapară filmul.

— De acord, cedă ea în cele din urmă, cu un glas pe care şi-l voia fragil, s-a făcut. Pe ce vrei. Că nu ajungeţi la liman. Că toţi vă faceţi viermi şi o să hrăniţi peştii pe fundul Dardanelelor, tăticu', căţelu' şi tu.

— Corect, rosti Metzger tărăgănat, apucându-i mâna de parcă ar fi vrut să i-o strângă pentru a întări pariul dar sărutându-i palma, în schimb, lăsându-şi vârful limbii să alunece o clipă printre brazdele destinului, pe haşurările mereu aceleaşi, cu gust de sare, ale identităţii sale. Se întrebă atunci dacă nu tot la fel se petrecuseră lucrurile şi atunci când s-a culcat cu Pierce, defunctul. Dar chiar în momentul acela reapăru filmul.

Tatăl era ghemuit într-o groapă de obuz pe stâncile ce urcau abrupt din mare la capătul plajei Anzac, în timp ce şrapnele turceşti zburau în toate părţile. Nici Baby Igor şi nici Murray câinele nu se vedeau.

— Ce dracu' se întâmplă? spuse Oedipa.

— Dumnezeule, spuse Metzger, se vede treaba că au zăpăcit filmul.

— E înainte sau după? întrebă ea întinzându-se după sticla de tequila, mişcare ce îi aduse sânul stâng în proximitatea nasului lui Metzger. Ca un comediant incurabil ce era, Metzger îl privi cruciş înainte de a răspunde.

— Ar spune tot.

— Ei, haide. Îi împinse nasul cu vârful căptuşit al sutienului şi-şi turnă de băut. Sau s-a terminat cu pariul.

— Ba deloc, spuse Metzger.

— Spune-mi măcar dacă acolo e fostul său regiment.

— Continuă, spuse Metzger, pune-mi întrebări. Dar pentru fiecare răspuns va trebui să scoţi ceva de pe tine. O să-i zicem Striptease Botticelli.

Lui Oedipa îi veni o idee grozavă.

— Bine, îi spuse, dar mai înainte mă reped o secundă în baie. Închide ochii, întoarce-te, nu te uita pe furiş.

Pe ecran River-Clyde, un carbonier cu două mii de oameni eşuase la Sedd-el-Bahr într-o tăcere ireală. Asta-i băieţi, şopti cineva cu fals accent britanic. Dintr-odată nenumărate mitraliere turceşti deschiseră focul de pe ţărm şi începu masacrul.

— Ştiu secvenţa, îi spuse Metzger închizând ochii şi întorcându-şi capul de la televizor. Pe o distanţă de cincizeci de metri marea era roşie de sânge. Nu o găseşti în film. Oedipa se strecură în baie, care avea şi o nişă unde se afla o comodă pentru îmbrăcăminte, se dezbrăcă iute şi se apucă să-şi pună pe ea cât mai multe din lucrurile aduse: şase perechi de chiloţi de culori asortate, un portjartier, trei perechi de ciorapi de nailon, trei sutiene, două perechi de pantaloni, patru ju-poane, un corset negru, două rochii de vară, şase fuste cloş, trei tricouri, două bluze, un halat matlasat, un neglijeu baby-blue şi un capot larg exotic de orlon. Urmară brăţările, acele ornamentale, cerceii, un medalion. I s-a părut că trecuseră ore întregi până când s-a îmbrăcat şi, acum că era gata, de-abia mai mergea. A făcut greşeala să se privească în oglindă, a văzut o minge de plajă cu picioare şi a izbucnit într-un râs atât de violent încât s-a prăvălit luând cu ea un tub de fixativ de pe chiuvetă. Tubul a izbit podeaua, ceva s-a spart şi, din cauza presiunii, conţinutul a început să se pulverizeze propulsând tubul încoace şi încolo prin baie. Când Metzger a intrat în grabă, a găsit-o pe Oedipa rosto-golindu-se, încercând să se ridice în picioare în mijlocul unei miasme lipicioase de lac parfumat.

— O, doamne, spuse el cu glasul lui Baby Igor. Tubul, şuierând maliţios, s-a izbit de toaletă, a ricoşat şi a zbârnâit pe lângă urechea lui Metzger la o distanţă cam de şaizeci de milimetri. Metzger s-a prăvălit pe podea şi s-a ghemuit strâns lângă Oedipa în timp ce tubul îşi continua

carambolul cu mare viteză; din cealaltă cameră se auzeau tot mai tare sunetele profunde, lente de bombardament pe mare, de mitraliere, mortiere, arme de foc mici, ţipete şi rugăciunile întrerupte ale infanteriştilor care îşi dădeau duhul. Îşi ridică ochii pe lângă genele lui Metzger şi privi lumina încremenită a tavanului, câmpul ei vizual survolat cu viteză uluitoare de tubul violent a cărui presiune părea inepuizabilă. Era speriată, dar din beţie nu se trezise câtuşi de puţin. A avut senzaţia că tubul ştia încotro se îndreaptă sau o forţă care lucra cu mare viteză, Dumnezeu sau o maşină digitală, îi calculase poate dinainte itinerariul complicat al călătoriei; ea era însă mai înceată şi ştia doar că-i putea izbi în orice clipă, la orice schimbare de direcţie a zborului său cu 160 de kilometri pe oră.

— Metzger, gemu ea, şi-şi înfipse dinţii în braţul său prin pielea de şagrin. Totul mirosea a fixativ. Tubul se izbi de oglindă şi ricoşa la distanţă, lăsând în urmă o floare argintie, reti-culată, de sticlă, să atârne o secundă înainte de a cădea zăngănind în chiuvetă, zornăi pe sus spre duşul izolat, se prăbuşi cu zgomot şi făcu praf glisantul de sticlă glazurată, iar de acolo, prin propriul său şuierat şi larma denaturată, zumzăitoare a televizorului făcu ocolul celor trei pereţi de faianţă, până în tavan, pe lângă bec, deasupra celor două trupuri întinse. Nu mai credea că se va sfârşi vreodată când brusc în plin zbor tubul renunţă şi ateriza pe podea cam la un sfert de metru de nasul Oedipei. Rămase culcată privindu-l.

— Ia te uită, se auzi o remarcă. Ce-mi văd ochii. Oedipa îşi scoase dinţii din Metzger, privi în jur şi-l văzu în prag pe Miles, puştiul cu breton şi costum de mohair, de data asta multiplicat de patru ori. Se pare că era formaţia pe care o menţionase, Paranoizii. Nu putea să-i deosebească, trei dintre ei aveau chitare electrice, toţi erau cu gura căscată. Sub câte un braţ sau pe lângă câte un genunchi apărea şi chipul uimit al unei fete.

— Bizar, spuse una dintre ele.

— Sunteţi din Londra? a vrut să ştie alta. E la modă la Londra, nu?

Fixativul plutea ca o ceaţă deasă, sclipeau cioburi peste tot pe podea.

— Ocroteşte-ne doamne, rezumă un tinerel ţinând o cheie şi Oedipa gândi că trebuie să fie Miles.

Respectuos începu să le relateze în chip de amuzament o orgie pe valuri la care fusese în urmă cu o săptămână, rolul important avându-l un bidon de douăzeci de kilograme de seu de rinichi, un mic automobil decapotabil şi o focă dresată.

— Sunt convinsă că asta păleşte prin comparaţie, spuse Oedipa care reuşise să se răsucească, aşa că, de ce nu, mă rog, ieşiţi afară. Şi cântaţi. Nimic n-are efect fără muzică de atmosferă. Cântaţi-ne o serenadă.

— Poate mai târziu, îi invită cu sfială unul dintre Paranoizi, o să veniţi şi dumneavoastră în piscină.

— Depinde cât de încinsă va fi aici atmosfera, le făcu cu ochiul Oedipa binedispusă. Tinerii ieşiră pe rând după ce au fixat prelungitoarele de cablu în toate prizele libere din cealaltă cameră, le-au strâns laolaltă şi le-au scos pe fereastră.

Proptită de Metzger, Oedipa se ridică cu chiu cu vai pe picioare.

— Nici un amator pentru Striptease Botticelli? In cealaltă cameră urla o reclamă la televizor pentru o baie turcească din centrul lui San Narciso, care numai Dumnezeu ştia unde se află, numită Seraiul lui Hogan.

— I-a aparţinut tot lui Inverarity, spuse Metzger, ştiai?

— Sadic ce eşti, zbieră Oedipa, mai zi o dată şi te bag cu capul în televizor.

— Eşti nebună de-adevăratelea, zâmbi el Nu era, de-adevăratelea.

— La naiba, există ceva ce nu i-a aparţinut? întrebă ea.

Metzger ridică o sprinceană:

— Tu o să-mi spui.

Dacă avea de gând să-i răspundă, n-a mai avut nici o şansă, căci afară, într-o revărsare impresionantă de acorduri ample de chitară, Paranoizii începuseră să cânte. Bateristul stătea precar pe trambulină, ceilalţi invizibili. Metzger se apropie de ea cu gândul de a-i cuprinde sânii cu mâinile, dar nu reuşi să dea de ei prea repede, din pricina vestimentaţiei. Stăteau la fereastră şi îi auzeau pe Paranoizi cum cântă.

Serenada.

Cum stau întins şi privesc luna Pe solitara mare, Privesc cum aduce mareea solitară Peste mine ca o alinare, Luna fără chip, tăcută, Umple plaja-n noapte, Doar cu a zilei stafie Lumina lunii albe şi umbra cenuşie.

Şi tu stai singură în noapte, Eu, la fel, în singurătate;

Solitară-n apartament solitar Potoleşte-ţi plânsul solitar.

Cum să vin la tine, să înlătur luna, să întorc mareea?

Noaptea e acum atât de cenuşie, să găsesc calea Uşor n-o să fie şi întuneric e în inima mea.

O, nu, trăi-voi mereu în singurătate, Până când să mă ia va apărea;

Până când va lua cerul, plaja, luna şi solitara mare.

Şi solitara mare… etc. (Tot mai încet.)

— Ei, şi-acum, întrebă Oedipa cu un tremur luminescent.

— Prima întrebare, îi reaminti Metzger.

În televizor câinele St. Bernard lătra. Oedipa aruncă o privire şi-l văzu pe Baby Igor deghizat în tânăr cerşetor turc, furişându-se cu câinele în jurul unui decor care, gândi ea, trebuie să fie Constantinopolul.

— Încă o bobină de început, spuse ea optimistă.

— Întrebarea se respinge, spuse Metzger. Pe pragul uşii, aşa cum lăsăm lapte să îmblânzim spiriduşii, Paranoizii puseseră o sticlă de trei sferturi de Jack Daniels.

— Aoleu, spuse Oedipa, turnându-şi în pahar. Baby Igor a ajuns la Constantinopol cu bunul submarin Justine?

— Nu, spuse Metzger. Oedipa îşi scoase un cercel.

— A ajuns acolo cu un, cum i-ai spus, submarin din clasa E.

— Nu, spuse Metzger.

Oedipa îşi scoase încă un cercel.

— A ajuns acolo pe uscat, poate prin Asia Mică?

— Poate, spuse Metzger. Oedipa îşi scoase încă un cercel.

— Încă un cercel? spuse Metzger.

— Dacă răspund la întrebare, îţi scoţi şi tu ceva?

— Chiar dacă nu răspunzi, hohoti Metzger, lepădându-şi haina.

Oedipa îşi umplu din nou paharul, Metzger mai trase o duşcă. Oedipa se lăsă cinci minute absorbită de televizor, uitând că trebuie să pună întrebări. Metzger îşi scoase pantalonii, fără glumă. După toate aparenţele, tatăl se afla acum în faţa curţii marţiale.

— Deci, spuse ea, o bobină de început. Cea cu epurarea, ha, ha.

— Poate este un flashback, spuse Metzger, sau poate este epurat de două ori.

Oedipa îşi scoase o brăţară. Şi tot aşa: la televizor succesiunea unor secvenţe de film, despuiatul făcând progrese, dar fără şansa ca nuditatea ei să apară la vedere, mai câte o înghiţitură, o avalanşă neobosită de voci şi chitare de afară de la piscină. Din când în când se auzea o reclamă şi de fiecare dată Metzger preciza Proprietatea lui Inverarity, sau Pachet mare de acţiuni, iar mai târziu dădea doar din cap şi surâdea. Oedipa îi răspundea cu o privire furioasă, fiind tot mai convinsă, pe măsură ce o durere de cap îi înflorea în spatele ochilor, că descoperiseră printre toate combinaţiile posibile inventate de nişte noi amanţi o modalitate de a încetini însuşi timpul. Totul devenea din ce în ce mai confuz. La un moment dat intră în baie şi-şi căută imaginea în oglindă, fără s-o găsească. Aproape că trăi o clipă de groază absolută. Apoi îşi aminti că oglinda se spărsese şi căzuse în chiuvetă.

Şapte ani de ghinion, rosti cu voce tare. O să am 35.

Închise uşa în urma ei şi se folosi de ocazie să-şi pună pe bâjbâite, aproape fără să-şi dea seama ce face, un furou şi o fustă, un portjartier-pantalon şi vreo două perechi de ciorapi trei sferturi. Îi licări în minte că dacă soarele o să apară vreodată, Metzger o să se facă nevăzut. Nu era sigură că voia să dispară. Când se întoarse, îl găsi numai în chiloţi, dormind dus cu o erecţie şi cu capul sub canapea. Îi observă burta pe care costumul o ascunsese. Pe ecran neozeelandezii şi turcii se străpungeau cu baioneta. Cu un ţipăt Oedipa se repezi spre el, se prăvăli deasupra lui şi începu să-l sărute ca să-l trezească. Ochii lui strălucitori se deschiseră, o pătrunseră, de parcă le simţea tăişul undeva vag între sâni. Se lăsă cu un oftat prelung ce-i îndepărtă rigiditatea ca un fluid mitic, jos lângă el; fără putere, nu-l putea ajuta s-o dezbrace; timp de douăzeci de minute a răsucit-o, a aşezat-o în mai multe poziţii, de parcă, gândi ea, era o fetiţă la scară mărită, cu păr scurt şi faţă imobilă jucându-se cu o păpuşă Bărbie. Adormi poate o dată sau de două ori. Se trezi în cele din urmă ca să descopere că era penetrată; deveni conştientă de participarea sa la un crescendo sexual în desfăşurare, asemeni trecerii bruşte la o altă imagine când camera se mişcă deja. Afară începuse o fugă a chitarelor şi ea numără vocile electronice pe măsură ce intrau, până ce ajunse la şase sau şapte şi-şi aminti că numai trei dintre Paranoizi cântau la chitară, aşa că ceilalţi se foloseau probabil de priză.

Asta se şi întâmpla de fapt. Printr-o coincidenţă, când ea şi Metzger ajunseră la orgasm, toate luminile inclusiv cea de la televizor muriseră brusc, în întuneric. A fost o experienţă stranie. Din pricina Paranoizilor

sărise o siguranţă. Când a revenit lumina, iar ea şi Metzger îşi împleteau trupurile printre pete de bourbon şi haine împrăştiate prin toată camera, la televizor, tatăl, câinele şi Baby Igor se aflau blocaţi în tot mai întunecata Justiţie, în timp ce nivelul apei creştea inexorabil. Câinele se înecă primul, într-o baie de bulboace. Camera se apropia pentru un detaliu de prim-plan, Baby Igor în lacrimi cu o mână pe tabloul de comandă. Se produse atunci un scurtcircuit şi, trântit pe jos, Baby Igor a fost electrocutat în zvârcoliri şi urlete înspăimântătoare. Printr-una din acele distorsiuni hollywoodiene ale probabilităţii, tatăl a fost cruţat de electrocutare ca să dea glas cuvântului de adio, cerându-şi iertare lui Baby Igor şi câinelui că i-a adus în această situaţie şi exprimându-şi părerea de rău că nu se vor întâlni în ceruri: „Ochişorii ţi-au văzut tăticul pentru ultima oară. Tu vei fi printre cei mântuiţi, eu voi merge în iad”. La sfirşit, ochii lui îndureraţi au umplut ecranul, zgomotul apei care năvălea din toate părţile devenise asurzitor, muzica stranie de film a anilor '30 se înălţa, cu o secţiune masivă pentru saxofon, şi în cele din urmă îşi făcu lent apariţia inscripţia SFÂRŞIT.

Oedipa sărise în picioare şi alergase la celălalt perete ca să-şi întoarcă faţa cu ochi furibunzi spre Metzger.

— N-au reuşit să scape! ţipă ea. Ticălosule, am câştigat.

— M-ai câştigat pe mine, surise Metzger.

— Ce ţi-a spus Inverarity despre mine? întrebă ea într-un final.

— Că n-o să te laşi uşor. Începu să plângă.

— Hai, întoarce-te, spuse Metzger. Haide.

— O să mă întorc, spuse ea după un timp şi s-a întors. '

• CAPITOLUL III •

Lucrurile nu au întârziat atunci să ia o întorsătură stranie. Dacă în spatele descoperirii a ceea ce avea să se numească Sistemul Tristero sau adesea numai Tristero (de parcă era un fel de titlu secret) se afla intenţia de a pune capăt încapsulării sale din turn, atunci infidelitatea comisă cu Metzger în acea noapte ar fi logic primul pas; logic. Va fi gândul care o va urmări poate cel mai mult: cât de bine se potrivea, logic, totul. De parcă (aşa cum intuise în acel minut în San Narciso) revelaţia îşi urma cursul pretutindeni în jurul ei.

Revelaţie avea să-i producă în bună parte colecţia de timbre lăsată de Pierce, în care el aflase adesea un mod de a o înlocui – mii de ferestruici colorate spre întinderile insondabile ale spaţiului şi timpului: savane pline de elani şi gazele la tot pasul, galioane plutind la apus în gol, capul lui Hitler în diferite ipostaze, apusuri de soare, cedri libanezi, feţe alegorice care nu existaseră niciodată – putea să petreacă ceasuri în şir examinându-le, uitând de existenţa ei. Oedipa nu a înţeles niciodată de unde venea fascinaţia. Ideea că acum toate vor trebui inventariate şi evaluate îi dădea numai o durere de cap în plus. Nici o bănuială că i-ar transmite un mesaj. Totuşi, dacă nu ar fi fost stârnită sau sensibilizată, la început de maniera neobişnuită în care a fost sedusă, apoi luată prin surprindere de multe întâmplări, ce i-ar fi putut comunica, la urma urmei, timbrele mute, înşelate ca şi ea, de moarte, având acum numai foste rivale, pe punctul de a fi împărţite în loturi şi pornite spre noii stăpâni câţi vor fi fiind?

A făcut serioase progrese această sensibilizare, impulsionată sau de scrisoarea primită de la Mucho, sau de seara în care ea şi Metzger s-au trezit într-un bar straniu, cu numele de Scop. Privind în urmă, nu şi-a mai amintit care dintre evenimente s-a petrecut mai întâi. Scrisoarea în sine nu conţinea mai nimic, venise ca răspuns la cele câteva rânduri despre te miri ce, expediate conştiincios de două ori pe săptămână, în care nu făcuse nici o mărturisire despre întâmplarea cu Metzger, fiindcă Mucho, avea ea sentimentul, va şti oricum. Apoi la o petrecere unde muzica era asigurată de KCUF va căuta să-şi plimbe din nou ochii pe podeaua lustruită a unei săli de gimnastică şi acolo, în uriaşa gaură de cheie desenată pentru baschet, va vedea, miş-cându-şi braţele, ca şi cum ar înota pe spate, niţeluş stângaci, în

faţa partenerului astfel ales ca tocurile să o facă mai înaltă cu doi centimetri, o Sharon, Linda sau Michele de 17 ani, o aşa-zisă fată modernă ai cărei ochi catifelaţi vor întâlni inevitabil, calculat statistic, ochii lui Mucho şi el le va răspunde, iar lucrurile vor evolua apoi ca la carte, dar atât cât le va permite capul în care legea se respectă şi ştie ce înseamnă agresarea sexuală a unei minore. Cunoştea urmarea, pentru că se mai întâmplase de câteva ori, cu toate că Oedipa procedase cu maximă francheţe şi tact, aducând vorba despre apucătura cu pricina doar o singură dată; de fapt, la trei în dimineaţa unei alte zile şi sub cerul închis al zorilor, întrebându-l dacă nu se teme de codul penal. „Bineînţeles", a spus Mucho după un timp, asta a fost tot, dar în modulaţia glasului său i s-a părut că răzbate mai mult, ceva între iritare şi suferinţă. S-a întrebat atunci dacă teama nu-i influenţează prestaţia. Având o dată 17 ani şi predispoziţia de a râde aproape de orice, s-a trezit copleşită de, hai să-i spunem, o tandreţe îndărătul căreia nu s-a aventurat niciodată până la capăt, ca să nu se împotmolească. Nu l-a mai întrebat nimic. Ca toate eşecurile lor de a comunica, şi acesta a avut un motiv virtuos.

Pesemne intuiţia că scrisoarea nu conţine veşti a făcut-o pe Oedipa, la sosire, să-i privească exteriorul cu mai mare atenţie. La început nu a observat. Era un plic muchoesc obişnuit, şterpelit de la staţie, timbru par avion obişnuit, un anunţ oficial la stânga obliterării, COMUNICAŢI TOATE SCRISORILE OBSCENE OFICIULIU DUMNEAVOASTRĂ. Alene, ochii îi alunecară de la coadă la cap pe scrisoarea lui Mucho, ca să vadă dacă în ea este vreun cuvânt indecent.

— Metzger, îi veni să-l întrebe, Oficiliu îţi spune ceva?

— Mda, am cunoscut un tip cu numele ăsta, răspunse Metzger din baie. Lucra la spălătoria de lângă bucătărie şi avea în grijă vasele mari, cazane, canoniere, grătare…

Aruncă cu sutienul după el şi spuse:

— Trebuie să anunţ toate scrisorile cu obscenităţi oficiuliu meu.

— Deci fac greşeli de tipar, spuse Metzger, n-au decât. Atâta vreme cât au grijă să nu încurce butoanele, înţelegi?

Poate chiar în aceeaşi seară întâmplarea a făcut ca ei să se afle lângă Scop, un bar situat în drumul spre Los Angeles, lângă uzinele Yoyodyne.

Uneori, ca şi în seara asta, Echo Motel devenea insuportabil din pricina piscinei nemişcate şi a ferestrelor privind pustii spre ea, sau a navalei de adolescenţi voyeuri care-şi făcuseră cu toţii dublură după cheia lui Miles ca

să asiste după poftă la orice iniţiativă sexuală excentrică. Situaţia devenise atât de ingrată că Oedipa şi Metzger căpătaseră obiceiul să tragă o saltea în nişă, unde Metzger muta comoda în spatele uşii, scotea sertarul de jos şi-l punea deasupra, fiind singura soluţie de a se întinde în nişă cât era de lung, moment la care odată ajuns pierdea de regulă interesul în toată afacerea.

S-a dovedit că Scop era localul preferat al angajaţilor de la secţia de asamblare electronică a lui Yoyodyne. Firma de neon verde care te întâmpina înfăţişa cu ingeniozitate faţa unui osciloscop pe care se perinda dansul mereu schimbător al figurilor Lissajous. Se părea că fusese zi de salariu şi toţi cei aflaţi înăuntru erau deja criţă. Urmăriţi de privirile lor insistente, Oedipa şi Metzger au găsit o masă în spate. Un chelner zbârcit cu ochelari fumurii s-a materializat şi Metzger a comandat bourbon. Aruncându-şi ochii prin bar, Oedipa a fost cuprinsă de nelinişte. Consumatorii Scopului erau învăluiţi în je ne sais quoi: cu toţii purtau ochelari şi se holbau la tine tăcuţi. În afară de două trei persoane de lângă uşă, ocupate cu un concurs: îşi suflau nasul azvârlindu-şi proiectilele cât mai departe în sală. Dintr-un fel de tonomat de la celălalt capăt al încăperii explodă un cor de strigăte şi ţipete. Nu s-a mai auzit o vorbă. Chelnerul s-a întors în vârful picioarelor, cu paharele.

— Ce se întâmplă? şopti Oedipa.

— E de Stockhausen, o informă venerabilul modern, grupurile care apar mai devreme preferă să asculte postul de radio Kbln. Mai târziu se trece la swing autentic. Suntem singurul bar din zonă, ştiţi, cu program strict de muzică electronică. Veniţi sâmbăta, la miezul nopţii începe şedinţa de Unde Sinus, adică un concert de jazz în direct, vine lumea să participe din toată California, San Jose, Santa Barbara, San Diego…

— În direct? spuse Metzger, muzică electronică, în direct?

— Se înregistrează aici, în direct, domnule. Avem o încăpere întreagă în spate plină cu oscilatori audio, aparate de captat sunetul la distanţă, microfoane de contact, avem totul, domnule. Pentru cazul că nu ţi-ai adus saxul, dar te-ai molipsit şi vrei să miorlăi împreună cu ceilalţi, întotdeauna se găseşte câte ceva.

— Scuze, spuse Metzger cu un surâs cuceritor de Baby Igor.

Un tânăr slăbuţ într-un costum neşifonabil se furişă pe scaunul de lângă ei, se prezentă ca fiind Mark Fallopian şi începu să facă prozelitism pentru o organizaţie cunoscută sub numele de Societatea Peter Gras.

— Sunteţi una din acele grupări excentrice de dreapta? întrebă cu diplomaţie Metzger.

Fallopian clipi.

— Ele ne acuză pe noi că suntem paranoici.

— Ele? se interesă Metzger, clipind şi el.

— Pe noi? întrebă Oedipa.

Societatea Peter Gras îşi luase numele de la comandantul vasului de război Nemulţumit, din flota Confederaţiei, care în 1863 pornise cu intenţia bravă de a transporta, ocolind Capul Horn, trupe de şoc care să atace San Francisco şi să deschidă astfel un al doilea front în Războiul Pentru Independenţa Sudului. Furtuna şi scor-butul au izbutit să distrugă sau să demoralizeze toate vasele de război cu excepţia micului şi neînfricatului Nemulţumit, care şi-a făcut apariţia lângă coasta Californiei cu un an mai târziu. Fără ştiinţa comandorului Gras, ţarul Nicolae al II-lea al Rusiei îşi trimisese flota din Orientul îndepărtat, patru corvete şi două clipere, în Golful San Francisco, toate sub comanda unui anume Contraamiral Popov, ca parte a unei manevre de a opri Anglia şi Franţa (printre altele) să intervină în favoarea Confederaţiei. Gras nu putea alege un moment mai prost pentru un atac asupra oraşului San Francisco. Au circulat zvonuri în cursul iernii că, într-adevăr, crucişătoarele rebele Alabama şi Sumter se pregăteau să atace oraşul, iar amiralul rus ordonase, pe proprie răspundere, escadrei din Pacific să fie gata de intervenţie în cazul că se va face o astfel de încercare. Crucişătoarele preferau însă, se pare, să patruleze şi nimic mai mult. Ceea ce nu l-a împiedicat pe Popov să meargă periodic în recunoaştere. Ce s-a întâmplat pe 9 martie 1864, zi sacră acum pentru toţi membrii Societăţii Peter Gras, nu este prea limpede. Este adevărat că Popov a trimis un vas, corveta Bogatlr sau cliperul Gaidamak, să facă o recunoaştere. În larg, lângă ţărmul unde acum se află Carmel-de-lângă-mare sau Plaja Pismo, pe la amiază sau poate după asfinţit, cele două corăbii s-au reperat reciproc. Posibil ca una să fi deschis focul; în acest caz cealaltă a replicat; dar amândouă se aflau în afara razei de bătaie, aşa că niciuna nu a avut de arătat nici o rană ca să dovedească ceva. S-a lăsat noaptea. Până dimineaţa corabia rusească dispăruse. Dar mişcarea este relativă. Dacă dai crezare unui fragment din jurnalul de bord al lui Bogatlr sau Gaidamak, înaintat în aprilie Aghiotantului General din Petersburg şi care acum se află

undeva în Arhivele Krasnâi, vasul care a dispărut în cursul nopţii a fost Nemulţumit.

— Cui îi pasă? ridică din umeri Fallopian. Nu încercăm să facem din asta o evanghelie. Ne-a costat, se-nţelege, căci am avut mai puţin sprijin tocmai acolo unde te-ai fi aşteptat să avem marc trecere. Zona populată de cititorii devotaţi ai Bibliei. Vechea Confederaţie.

— Dar asta a fost prima confruntare armată dintre Rusia şi America. Atac, contraatac, ambele proiectile îngropate adânc pentru totdeauna, iar Pacificul se leagănă mai departe. Insă valurile făcute de cele două împroşcări s-au propagat, au crescut şi astăzi ne înghit.

— Peter Gras a fost de fapt prima noastră victimă. Nu fanaticul pe care prietenii noştri cu vederi mai de stânga din Societatea Birch vor să-l prezinte ca pe un martir.

— Aşadar comandorul a fost ucis? întrebă Oedipa.

Mult mai rău, în opinia lui Fallopian. După confruntare, îngrozit de ceea ce nu putea fi decât o alianţă militară între Rusia aboliţionistă (Nicolae emancipase robii în 1861) şi o Uniune care se pronunţa pentru abolire numai de formă, în timp ce-i obliga pe muncitorii din industrie să trăiască într-un fel de sclavie cu plată, Peter Gras s-a retras în cabina sa săptămâni în şir, pradă gân-durilor negre.

— Dar asta sună, obiectă Metzger, ca şi cum ar fi fost împotriva capitalismului industrial. N-ar fi descalificat ca anticomunist?

— Gândiţi ca un birchist, spuse Fallopian. Indivizi buni şi indivizi răi. Aşa nu vom ajunge la nici un adevăr fundamental. Bineînţeles că era împotriva capitalismului industrial. Şi noi suntem. N-a dus, inevitabil, la marxism? în substratul lor, şi unul şi celălalt sunt o parte a aceleiaşi orori abjecte.

— Orice industrial, se hazarda Metzger.

— Exact cum aţi spus, aprobă Fallopian.

— Ce s-a ales de Peter Gras? a vrut să ştie Oedipa.

— Până la urmă şi-a dat demisia din funcţie. Contravenea educaţiei şi onoarei sale. Lincoln şi ţarul l-au obligat. Asta am vrut să spun când am afirmat că este victimă. Împreună cu cea mai mare parte a echipajului s-a stabilit lângă L. A., unde şi-a petrecut restul zilelor nefăcând mare lucru, doar avere.

— Înduioşător, spuse Oedipa. Cum?

— Speculaţii la bursă cu proprietăţi imobiliare din California, spuse Fallopian. Oedipa care tocmai sorbea din paharul cu bourbon îl împroşcă în forma unui con sclipitor pe o distanţă de un metru şi se pierdu în chicoteli.

— Da, da, spuse Fallopian. În timpul secetei din acel an, puteai să cumperi terenuri în buricul centrului din L. A. Cu 63 cenţi lotul.

De lângă prag se înălţă un chiot, trupuri se scurgeau spre un tânăr grăsun cu faţa palidă, care apăruse ducând pe umăr un sac poştal de piele.

— A sosit poşta, se striga.

Nici o îndoială, era poşta, la fel ca în armată. Grăsunul, care avea un aer hărţuit, s-a urcat pe tejghea şi a început să rostească nişte nume şi să arunce plicuri în mulţime. Fallopian s-a scuzat şi s-a alăturat celorlalţi.

Metzger îşi scosese o pereche de ochelari şi se chiora prin ei la băieţandrul de pe tejghea.

— Are o insignă Yoyodyne. Despre ce crezi că e vorba?

— Vreun curier care duce corespondenţa de la un birou la altul, spuse Oedipa.

— La o asemenea oră?

— Poate un schimb de noapte? Metzger se încruntă doar.

— Mă întorc, zise Oedipa ridicând din umeri şi se îndreptă spre toaletă.

Printre obscenităţile mâzgălite cu ruj pe peretele WC-ului, observă următorul mesaj scris îngrijit cu litere de tipar: „Cauţi distracţii rafinate? Tu, soţia şi amantele. Cu cit mai multă lume cu atât mai vesel. Ia legătura cu Kirby, numai prin REBUT, Căsuţa 7391, L. A.”

REBUT? se miră Oedipa. Sub anunţ, desenat uşor cu creionul, era un simbol pe care nu-l mai văzuse, o buclă, un triunghi şi un trapez, astfel:

Ar putea fi un simbol sexual, dar se cam îndoia. Găsi un stilou în geantă şi copie adresa şi simbolul în carneţelul său, reflectând: Dumnezeule, hieroglife. Când ieşi, Fallopian se întorsese şi avea o expresie bizară.

— Nu era cazul să vedeţi aşa ceva, le spuse. Ţinea un plic. Oedipa observă, în locul ştampilei poştale, iniţialele scrise de mână SPP.

— Evident, spuse Metzger. Distribuirea corespondenţei este monopolul guvernului. Aţi fi împotriva lui.

Pe faţa lui Fallopian apăru o grimasă.

— Nu-i chiar un act de rebeliune, cum s-ar părea. Folosim sistemul de corespondenţă al lui Yoyodyne. Pe şest. Dar ne este greu să găsim curieri, un mare număr de angajaţi se înlocuiesc. Programul este strict şi încep să dea semne de nervozitate. Paza la uzină a mirosit ceva. Supraveghează cu atenţie ieşirea. De Witt, arătând spre poştaşul grăsuliu care era târât, tremurând, de pe tejghea şi i se oferea de băut împotriva dorinţei sale, este cel mai agitat dintre toţi pe care i-ani avut în acest an.

— Cât de departe se întinde? întrebă Metzger.

— Numai în filiala noastră din San Narciso. S-au iniţiat proiecte experimentale similare în filialele din Washington şi, mi se pare, din Dallas. Dar în California suntem singurii până acum. Unii dintre membrii noştri mai avuţi înfăşoară scrisorile în jurul unei cărămizi, apoi totul cu hârtie maronie şi le expediază cu un tren expres, dar nu ştiu…

— Sună niţeluş a eschivare, spuse Metzger cu înţelegere.

— E o chestiune de principiu, a fost de acord Fallopian pe un ton defensiv. Pentru a se menţine un volum cât de cât rezonabil, fiecare membru trebuie să expedieze cel puţin o scrisoare pe săptămână prin sistemul Yoyod3'ne. Dacă nu te conformezi, eşti penalizat. Desfăcu scrisoarea şi o arătă Oedipei şi lui Metzger.

Dragă Mike, citiră ei, ce mai faci? M-am gândit să-ţi scriu câteva rânduri. Cum merge cartea? Cam asta-i tot pentru moment. Ne vedem la Scop.

— Iată care-i conţinutul, mărturisi Fallopian cu amărăciune, cel mai adesea.

— La ce carte se referă? întrebă Oedipa.

A reieşit că Fallopian scria o istorie a serviciilor poştale particulare din SUA, încercând să stabilească o legătură între Războiul de Secesiune şi mişcarea pentru reforma poştală care a început în jurul anului 1845. A descoperit că exact în – în nici un caz o simplă coincidenţă guvernul federal a iniţiat o campanie de suprimare drastică a serviciilor poştale independente care supravieţui seră legilor date în 1845. 1847, 1851 şi 1855, urmărind toate distrugerea financiară a concurenţei particulare. Vedea aici o parabolă a puterii, a alimentării, creşterii şi abuzului său sistematic, cu toate că în discuţia din acea seară n-a fost chiar atât de explicit. De fapt, la început Oedipa avea să păstreze în amintire doar silueta sa suplă, nasul armenesc fin şi o anume afinitate între ochii săi şi neonul verde.

Aşa a început, pentru Oedipa. Înflorirea apatică şi sinistră a lui Tristero. Sau, mai degrabă, sentimentul că se află la un spectacol unic. Prelungit de parcă era ultimul din noapte, un număr oferit în plus celor ce rămân atât de târziu. De parcă rochiile despicate, sutienele din filet, cache-sexul şi jartierele împodobite cu pietre sclipitoare desprinse şi aruncate de pe acel trup in care istoria îşi găsise o reprezentare erau dispuse în tot atâtea straturi ca şi hainele de stradă ale Oedipei în acel joc cu Metzger din timpul filmului cu Baby Igor; de parcă era, într-adevăr, nevoie să te afunzi îndelung şi să ajungi în întunericul nehotarit ai zorilor înainte ca Tristero să fie revelat în nuditatea sa înspăimântătoare. Va zâmbi sfios atunci, se va retrage cochetând inocent spre culise, va spune noapte bună cu o plecăciune a la Bourbon Street şi o va lăsa în pace? Sau, odată terminat dansul, va coborî în sală cu un surâs maliţios şi crud, cu ochii săi fosforescenţi ferecaţi de ochii Oedipei, se va apleca spre ea singură printre rândurile pustii şi va rosti cuvinte pe care niciodată nu a vrut să le audă?

Începutul acelui spectacol a fost simplu. A avut loc pe când ea şi Metzger erau în aşteptarea unor procuri suplimentare pentru reprezentanţii din Arizona, Texas, New York şi Florida, unde Inverarity făcuse afaceri pe cont propriu cu bunuri imobiliare, şi din Delaware, unde era asociat. Cei doi, urmaţi de Paranoizii Miles, Dean, Serge şi Leonard, la rândul lor însoţiţi de puştoaice, umplând o limuzină decapotabilă, plănuiseră să petreacă ziua la Fangoso Lagoons, unul dintre ultimele mari proiecte ale lui Inverarity. Călătoria într-acolo a decurs fără incidente, cu excepţia a două sau trei ciocniri pe care Paranoizii erau cât pe ce să le aibă datorită lui Serge, şoferul, în imposibilitate de a vedea din pricina bretonului. S-a lăsat convins să cedeze volanul uneia dintre fete. Undeva, dincolo de vilele spaţioase răspândite cu miile pe pantele prospere ale dealurilor cafenii, bănuită de aroganţă sau agresivitate faţă de smog, absente din somnolenţa lui San Narciso aşezat la oarecare distanţă de ţărm, se afla ascunsă marea, Pacificul inimaginabil, cel în faţa căruia pasionaţii de surf, casele de pe plaje, canalele de evacuare a deşeurilor, năvala turiştilor, homosexualii ieşiţi să se bronzeze, pescuitul concesionat, toate sunt irelevante; marea, golul lăsat de smulgerea lunii eliberată astfel şi monumentul exilului ei; nu o auzeai, nici măcar mirosul nu i se simţea, dar era acolo, o prezenţă născută din maree începea să-şi trimită antenele dincolo de ochi şi timpane, să activeze poate fracţiuni de curent cerebral imposibil de depistat, cel mai fin microelectrod fiind încă prea grosier. Cu mult înainte de a pleca din

Kinneret, Oedipa avusese credinţa că marea va mântui California de Sud (nu, desigur, regiunea ei din stat, care părea să nu aibă nevoie), crezuse, fără să-şi exprime ideea în cuvinte, că orice ai face marginilor sale, adevăratul Pacific rămâne neatins şi 52 întreg sau are darul să absoarbă într-un adevăr mai general tot ce este hidos la ţărmul său. Poate că numai această noţiune, speranţa sa aridă, simţea ea pe când înainte de amiază se avântau spre mare, i se va imprima în memorie. Au ajuns printre escavatoare, într-o absenţă absolută a copacilor, geometria hieratică obişnuită, şi, în cele din urmă, au coborât bine zdruncinaţi pe un drum de nisip în spirală până la un corp dăltuit, umplut cu apă, numit Lacul Inverarity. În el, pe o insulă rotundă, din rambleu, înconjurat de vălurele albastre se ghemuia centrul cultural, o clădire scundă cu ogive în nuanţa coclelii, o reproducere Art Nouveau a unui cazinou european. Oedipa s-a amorezat de ea. Paranoizii s-au dat jos grămadă din maşină cărându-şi instrumentele muzicale şi lăsând impresia că se uită după prize sub nisipul albicios transportat de camioane. Oedipa a scos din portbagajul Impalei un coş cu sandviciuri cu parmezan şi pătlăgele vinete cumpărate la un restaurant italian unde erai servit direct în maşină, iar Metzger a apărut cu un termos enorm plin cu cocteil de tequila şi suc de lămâie. Merseră cu toţii în grupuri răsfirate pe plajă spre un mic port de ambarcaţiuni destinat acelor posesori de bărci care nu aveau debarcader personal.

— Ei, amicilor, strigă Dean sau poate Serge, ce-ar fi să şutim o barcă.

— Excelentă idee, exclamară fetele. Metzger îşi închise ochii şi se poticni de o ancoră veche.

— De ce mergi, Metzger, întrebă Oedipa, cu ochii închişi?

— Furt, spuse Metzger, vor avea poate nevoie de avocat.

Se înălţă un mârâit şi ceva fum de la una din ambarcaţiunile de agrement înşirate ca purceluşii de-a lungul cheiului, un indiciu că Paranoizii porniseră într-adevăr o barcă cu motorul în exterior.

— Hai, veniţi, îi chemau ei.

Deodată, la o depărtare de douăsprezece bărci, se ridică o formă acoperită cu o prelată de polietilenă albastră şi spuse:

— Baby Igor, am nevoie de ajutor.

— Vocea îmi este cunoscută, spuse Metzger.

— Repede, spuse prelata albastră, luaţi-mă cu voi, băieţi.

— Grăbiţi-vă, grăbiţi-vă, strigau Paranoizii.

— Manny Di Presso, spuse Metzger, părând nu tocmai încântat.

— Prietenul tău actor/avocat, îşi aminti Oedipa.

— Vorbiţi mai încet, vă rog, spuse Di Presso furişându-se pe debarcader în direcţia lor cât de bine se putea furişa o pâlnie uriaşă de polietilenă.

— Ne urmăresc. Cu binoclul.

Metzger o ajută pe Oedipa să urce pe puntea vasului gata să fie deturnat, un trimaran de aluminiu de cinci metri cu numele de Godzilla II şi a vrut să facă acelaşi lucru cu Di Presso, dar mâna pe care i-o întinse a apucat, se vede treaba, doar plastic şi, când a tras, învelitoarea s-a desprins şi în faţa lui s-a ivit Di Presso în costum şi ochelari de scufundător.

— O să vă explic, spuse el.

— Hei, se auziră, slab, voci aproape la unison, de la capătul plajei.

Un individ îndesat, tuns zero, bine bronzat, purtând şi el ochelari, apăru alergând, cu un braţ dublat ca o aripă, cu mâna în buzunarul interior al hainei la nivelul pieptului.

— Suntem filmaţi? întrebă Metzger sec.

— E realitate, clănţăni din dinţi Di Presso, haideţi.

Paranoizii au desfăcut parâma, au desprins Godzilla II de chei, au întors-o şi cu un chiot concertat au pornit ca un liliac în noapte, cât pe ce să-l trimită pe Di Presso dincolo de punte. Uitându-se înapoi, Oedipa a văzut că urmăritorului i se alăturase un alt individ de aceeaşi statură. Amândoi erau în costum gri. Nu-şi dădea seama dacă ţineau în mână vreo armă.

— Mi-am lăsat maşina de cealaltă parte a lacului, spuse Di Presso, dar ştiu că a pus pe cineva de pază.

— Cine? întrebă Metzger.

— Anthony Giunghierrace, replică sumbru Di Presso, alias Tony Jaguar.

— Cine?

— Ei, sfacim, ridică din umeri Di Presso şi scuipă în urma sa.

Paranoizii cântau pe melodia din Adeste Fideles:

Hei, vajnic cetăţean, ţi-am şterpelit bar-ca Hei, vajnic cetăţean, ţi-am şterpelit barca… apucând pe cine nimereau, încercând să se împingă unul pe altul peste parapet. Oedipa se făcu mică, reuşind să se strecoare din calea lor şi-l privi pe Di Presso. Dacă într-adevăr îl jucase pe Metzger în episodul

pilot pentru TV, cum pretindea Metzger, distribuţia fusese tipică pentru Hollywood: nu semănau şi nu se comportau deloc la fel.

— Cum adică, spuse Di Presso, cine-i Tony Jaguar. Persoană importantă în Cosa Nostra, iată cine-i.

— Eşti actor, spuse Metzger. Cum te-ai încurcat cu ei?

— Sunt din nou avocat, spuse Di Presso. Filmul ăla n-o să-l cumpere nimeni, Metz, doar dacă ajungi să fii mediatizat şi să realizezi ceva pe măsura lui Darrow, de mare efect. Dacă reuşeşti să atragi atenţia cu o apărare senzaţională, să zicem.

— Ca de pildă.

— Ca de pildă câştigând procesul prin care atac averea lui Pierce Inverarity.

Metzger, atât cât îi permitea calmul, se holbă. Di Presso râse şi-l bătu cu pumnul pe umăr.

— Aşa e, amice dragă.

— Cine ce vrea? Ar fi cazul să discuţi şi cu celălalt executor.

O prezentă pe Oedipa, Di Presso înclinându-şi ochelarii politicos. Se făcu brusc rece, soarele dispăru. Cei trei se uitară în sus, speriaţi să vadă deasupra lor, ameninţător, centrul cultural verde pal, de care erau gata să se ciocnească, ferestrele semeţe în arc gotic, ornamentele florale din fier forjat, tăcerea densă, aerul că sunt oarecum aşteptaţi. Dean, Paranoidul de la cârmă, ghidă barca atent către un mic ponton de lemn, coborâră cu toţii, Di Presso îndepărtându-se agitat spre o scară exterioară.

— Vreau să văd dacă mai e maşina, spuse el. Oedipa şi Metzger, care duceau cumpărăturile pentru picnic urcară treptele, trecură printr-un balcon până ieşiră din umbra clădirii şi urcând o scară de metal ajunseră în cele din urmă pe acoperiş. Iţi dădea impresia că mergi pe un tambur: de jos se auzeau reverberaţiile dinăuntrul clădirii şi ţipetele de încântare ale Paranoizilor. Di Presso, în costumul său lucitor de scufundător, se caţără până sus pe o parte a unei cupole. Oedipa întinse o pătură şi turnă băutura în pahare din polistiren gofrat alb.

— E încă acolo, spuse Di Presso, coborând. Trebuie să dau o fugă s-o iau.

— Cine-i clientul? întrebă Metzger întinzându-i un cocteil de tequila.

— Tipul care mă urmăreşte, catadicsi Di Presso, cu paharul proptit între dinţi în aşa fel în cât îi acoperea nasul şi privindu-i viclean.

— Fugiţi de clienţii dumneavoastră? întrebă Oedipa. Fugiţi de locurile unde s-au întâmplat accidente?

— Vrea să-l împrumut cu bani, spuse Di Presso, de când i-am spus că nu pot obţine un avans pe baza unei tranzacţii în acest proces.

— Prin urmare sunteţi cu toţii pregătiţi să pierdeţi, spuse ea.

— Nu prea mi-e inima acolo, recunoscu Di Presso, şi dacă nu pot nici măcar să-mi plătesc ratele pentru XKE-ul cumpărat când m-a lovit temporar nebunia, de unde să-i dau bani?

— Mai bine de treizeci de ani, fornăi Metzger, după el asta înseamnă temporar.

— Nu-s chiar atât de smintit să nu ştiu când dai de belea, spuse Di Presso, iar Tony, dragii mei, e la ananghie. Jocurile de noroc, mai ales, cât şi balivernele că are cum să dovedească Organului local că nu are de ce să fie sancţionat disciplinar. De ofuri de-astea n-am nevoie.

Oedipa îl săgeta cu privirea. „Eşti un idiot egoist”.

— În vremea asta Cosa Nostra veghează, îl consola Metzger, veghează. Nu se face să fii văzut cum îi ajuţi pe cei căzuţi în dizgraţia organizaţiei.

— Am rude în Sicilia, spuse Di Presso stâlcind comic cuvintele.

De după turnuleţe, frontoane, canale de ventilaţie se iviră pe fundalul cerului strălucitor Paranoizii împreună cu puştoaicele şi se aruncară asupra sandviciurilor cu pătlăgele vinete din coş. Metzger se aşeză pe termosul cu tequila ca să le împiedice accesul. Începuse să bată vântul.

— Spune-mi despre proces, spuse Metzger încercând cu amândouă mâinile să-şi păstreze intactă frizura.

— Te-ai uitat prin registrele lui Inverarity, spuse Di Presso. Filtrul Beaconsfield îţi spune ceva, nu?

Metzger îşi ţuguie buzele cu indiferenţă.

— Cărbune de oase, îşi aminti Oedipa.

— Întocmai, ei bine, Tony Jaguar, clientul meu, a furnizat o cantitate de oase, spuse Di Presso, pretinde el. Inverarity nu i le-a plătit. Pentru asta e procesul.

— Nu ţine, cel puţin la prima vedere, spuse Metzger. Nu era stilul lui Inverarity. A fost un tip extrem de corect când era vorba de astfel de plăţi. Doar dacă n-a fost şpagă. Eu m-am ocupat numai de cheltuielile deductibile, aşa că nu am cum să ştiu. Pentru ce firmă de construcţii a lucrat clientul tău?

— Firmă de construcţii, se chiori Di Presso. Metzger aruncă o privire în jur. Poate că Paranoizii şi puştoaicele nu se aflau destul de aproape ca să audă.

— Oase umane, nu?

Di Presso încuviinţă din cap.

— Într-adevăr, iată cum le-a obţinut. Diferite firme de construcţii rutiere din zonă în care Inverarity a băgat bani, nu glumă, au făcut rost de contract. Încheiat cât se poate de corect, Manfred. Dacă s-a dat şpagă, mă îndoiesc că apare undeva.

— De unde, a vrut să ştie Oedipa, au de vândut oase constructorii de drumuri, mă rog?

— Vechile cimitire trebuie spintecate, explică Metzger. Ca, de pildă, cel din calea autostrăzii East San Narciso, care n-avea nici un drept să se afle acolo, aşa că am trecut prin el în mare viteză, fără nici o opinteală.

— Unde nu-i şpagă, nu-i autostradă, zise Di Presso dezaprobând din cap. Oasele de care vorbesc au provenit din Italia. O tranzacţie directă.

— O parte din ele, arătă spre lac – se află aici, ornament pe fund pentru sonaţii de scufundători. Cu asta m-am ocupat azi, am cercetat bunurile disputate. Până când Tony a început să facă pe detectivul. Restul oaselor s-au folosit pentru faza de cercetare şi dezvoltare din programul de fabricare a filtrului pe la începutul anilor '50, înainte de cancer. Tony Jaguar spune că le-a recoltat pe toate de pe fundul lui Lago di Pietâ.

— Dumnezeule, exclamă Metzger, de îndată ce creierul său înregistra numele. Soldaţi americani?

— Aproximativ o companie, spuse Manny Di Presso.

Lago Di Pietâ se afla lângă coasta tireniană, undeva între Neapole şi Roma şi fusese scena unei bătălii de uzură, acum uitată (în 1943, tragică), într-o încercuire de mici proporţii, care s-a produs în timpul marşului spre Roma. Săptămâni în şir, o mână de soldaţi din trupele americane, izolaţi şi fără mijloace de comunicaţie, s-au ghemuit pe malul îngust al lacului

limpede şi liniştit în timp ce de pe stâncile înclinate ameţitor deasupra plajei nemţii îi ţineau zi şi noapte într-un foc ce plonja, de anfiladă. Nu puteai să înoţi, că apa lacului era prea rece: în permanenţă expus, mureai înainte de a ajunge la un mal în care să fii în siguranţă. Nu exista nici un copac din care să meştereşti o plută. Nu treceau avioane, doar din când în când apărea un Stuka pregătit să-şi arunce bombele. Remarcabil este faptul că atât de puţini oameni au putut să reziste atât de mult. Au săpat tranşee cât le-a permis plaja stâncoasă, au trimis camarazi în recunoaştere sus pe stânci, din care cei mai mulţi nu s-au mai întors niciodată, şi, la un moment dat, au izbutit să pună mâna pe o mitralieră. Patrulele au căutat căi de acces spre exterior, dar cei care s-au întors, puţini la număr, nu au găsit nimic. Au făcut tot posibilul să străpungă încercuirea; nefiind în stare, s-au agăţat de viaţă cât au putut. Insă au murit cu toţii, în muţenie, fără să lase nici o urmă şi nici un cuvânt. Într-o zi, nemţii au coborât de pe stânci şi soldaţii lor au aruncat în lac toate trupurile de pe plajă, împreună cu armamentul şi materialele de care niciuna dintre părţi nu mai avea trebuinţă. Îndată, trupurile s-au dus la fund şi au rămas acolo până la începutul anilor '50, când Tony Jaguar, fost caporal într-o unitate italiană ataşată armatei germane de la Lago di Pietâ, ştiind ce se află pe fund, s-a hotărât împreună cu câţiva dintre camarazi să vadă ce se poate salva. Tot ce-au izbutit să scoată la suprafaţă au fost oseminte. Printr-un raţionament obscur, care ţinea seama poate de faptul observat, că turiştii americani, în număr tot mai mare pe atunci, plăteau bani grei pentru aproape orice, de poveştile despre Forest Lawn şi cultul american al morţilor, poate şi de speranţa vagă că senatorul McCarthy şi alţii cu aceleaşi convingeri, dobândind în acele zile un anumit ascendent asupra cretinilor bogaţi de cealaltă parte a oceanului, vor readuce în atenţie pe o cale sau alta pe cei căzuţi în Al Doilea Război Mondial, în special pe cei ale căror trupuri nu au fost găsite niciodată – ei bine, la capătul unui asemenea labirint de presupuse motive, Tony Jaguar a tras concluzia că putea să-şi descarce în siguranţă recolta de oseminte într-o localitate americană, graţie relaţiilor sale cu „familia”, cunoscută în zilele noastre sub numele de Cosa Nostra. Nu dat greş. O firmă de import-export a cumpărat osemintele, le-a revândut unei întreprinderi de îngrăşăminte, care a utilizat poate un femur sau două pentru experienţe de laborator, dar în final a hotărât să se reprofileze pe oase de hering, în schimb şi a transferat cele câteva tone rămase] a societatea anonimă care deţinea majoritatea

acţiunilor. Aceasta le-a pus la păstrare într-un depozit lângă Fort Wayne, Indiana, cam cu un an înainte ca Beaconsfield să-şi manifeste interesul.

— Aha, sări Metzger. Deci Beaconsfield le-a cumpărat, nu Inverarity. Singurele acţiuni deţinute de el au fost la Osteolysis, Inc., compania creată pentru experimentarea filtrului. Niciodată la Beaconsfield.

— Ştiţi, băieţi, remarcă una dintre fete, cu păr castaniu şi talie subţire, fermecătoare în salopeta de tricot negru mulată pe corp şi panto-fiori de pânză cu bot ascuţit, toată povestea se aseamănă în chip foarte bizar cu acea păcătoasă, perversă tragedie barocă a răzbunării, la care am nimerit săptămâna trecută.

— Tragedia curierului, spuse Miles. Are dreptate. La fel de îmbârligată. Osemintele unui batalion în lac, pescuite, transformate în cărbune…

— Au auzit tot, ţipă Di Presso, puştii ăştia. Tot timpul te-ascultă cineva, îşi vâră nasul peste tot. Îţi bagă microfoane în casă, îţi supraveghează telefonul…

— Fiţi siguri că n-o să zicem nimănui ce-am auzit, spuse o altă fată. Oricum, niciunul dintre noi nu fumează Beaconsfield. Toţi ne drogăm.

Râsete. Nu era însă o glumă, căci Leonard, bateristul, îşi băgă mâna în buzunarul halatului de plajă, scoase un pumn de ţigări de marijuana şi le împărţi tovarăşilor săi. Metzger închise ochii, întoarse capul, murmurând, „Stăpânire”.

— Hait, spuse Di Presso, privind spre cealaltă parte a lacului cu ochii larg deschişi şi gura căscată.

Apăruse o barcă cu motor şi se îndrepta spre ei. Doi indivizi în costum gri erau ascunşi după parbriz.

— Metz, am şters-o la maşină. Dacă se opreşte aici, nu-l brusca, este clientul meu.

Şi dispăru coborând scara. Oedipa se lăsă pe spate cu un oftat şi în bătaia vântului privi cerul albastru pustiu. Curând auzi cum demarează Godzilla II.

— Metzger, îi trecu prin minte, aşa-i că a luat barca? Iată-ne părăsiţi pe o insulă pustie.

Chiar aşa le-a fost soarta până când, o bună bucată de vreme după apusul soarelui, Miles, Dean, Serge, Leonard şi puştoaicele, tot înălţând chiştoace aprinse asemenea unei placarde la meciurile de rugby, ca să

formeze alternativ literele S şi O, au atras atenţia pazei de coastă de la Fangoso Lagoons, garnizoana ce asigura protecţia pe timp de noapte, alcătuită din foşti actori care jucaseră roluri de cowboy şi de motociclişti din poliţia oraşului Los Angeles. Până la plecare au petrecut timpul ascultând cântecele Paranoizilor, mai luând o zeamă din termos, hrănind cu firimituri din sandviciurile cu pătlăgele vinete un stol de pescăruşi nu prea inteligenţi, care confundaseră Fangoso Lagoons cu Pacificul, şi încercând să urmărească intriga din Tragedia curierului de Richard Wharfinger, destul de învălmăşită aşa cum se derula din memoria a opt persoane, cu meandre ducând progresiv spre zone la fel de straniu de descris ca şi norii şi rotocoalele de fum ce se înălţau din marijuana acestora. Totul devenise atât de încâlcit încât a doua zi Oedipa se hotărî să vadă piesa şi chiar printr-o stratagemă abilă îl convinse pe Metzger să o invite.

Tragedia curierului era jucată de o trupă din San Narciso cunoscută ca Actorii Tancului, Tancul fiind un teatru cu scenă rotundă, amplasat între o firmă ce se ocupa cu studiul traficului şi un magazin de tranzistori, ţinut de aventurieri, care nu se aflase acolo cu un an în urmă şi nu se va afla acolo nici după un an, dar unde între timp se vindea mai ieftin chiar decât la japonezi, iar banii se cărau la vapor cu lopata. Când Oedipa şi un Metzger nu tocmai cu chef şi-au făcut intrarea, numai o parte din locuri erau ocupate. Până la începerea spectacolului, sala nu se umpluse prea mult. Costumele erau însă superbe, efectele de lumină pline de fantezie şi, cu toate că actorii vorbeau engleza auzită la teatru, adaptată special pentru spectatorii din Vestul Mijlociu, după cinci minute Oedipa a fost cu totul absorbită de universul malefic pe care Richard Wharfinger îl înfăţişase contemporanilor săi din secolul al XVTI-lea, un univers în ajunul apocalipsei, morbid, de o senzualitate obosită, nepregătit – stârnind astfel oarecare simpatie – pentru acel abis îngheţat al războiului civil, în care se va prăvăli doar peste câţiva ani.

Angelo, Ducele cel rău din Squamuglia, l-a ucis, aşadar, cu zece ani înainte de a începe piesa, pe Ducele cel bun din Faggio, vecinul său, punând otravă pe picioarele unei statui din capela palatului, a Sfântului Narcis, Episcop al Ierusalimului, picioare pe care Ducele avea obiceiul să le sărute la mesa de duminică. Ceea ce netezeşte calea spre putere pentru Pasquale, fiul ilegitim, rău, declarat regent până la majoratul fratelui său vitreg, Niccolo, urmaşul de drept şi personajul pozitiv al piesei. Se înţelege că Pasquale nu are de gând să-l lase să împlinească această vârstă. Fiind

prieten la cataramă cu Ducele de Squamuglia, pune la cale un plan prin care să scape de tânărul Niccolo, îi propune adică să se joace de-a v-aţi ascunselea şi apoi îl face, printr-un şiretlic, să se ascundă într-un tun enorm pe care o slugă credincioasă urmează să-l detoneze, aruncând în aer şi copilul, dacă totul merge bine, aşa cum îndurerat îşi aminteşte Pasquale mai târziu în actul III:

În stropi de sânge de hrănit câmpia Prin ţipătul cântului de nitrat Şi al pucioasei cantus firmus.

Îndurerat, pentru că sluga credincioasă, un intrigant simpatic pe nume Ercole, are legături secrete cu elemente dizidente de la curtea din Faggio care doresc ca Niccolo să rămână în viaţă, face ce face şi îndeasă în tun o căpriţa în locul copilului pe care-l scoate din palatul ducal, travestit în proxenetă trecută de prima tinereţe.

Toate aceste întâmplări ne sunt relatate în prima scenă, pe măsură ce Niccolo împărtăşeşte povestea sa unui prieten, Domenico. Niccolo este acum adult, petrecându-şi vremea la curtea Ducelui Angelo, ucigaşul tatălui său, unde trece drept curier special al familiei Thurn şi Taxis, la acea perioadă deţinătoarea monopolului poştal în cea mai mare parte a Sfântului Imperiu Roman, în aparenţă, el urmăreşte crearea unei noi pieţe, întrucât Ducele cel rău de Squamuglia refuzase cu consecvenţă, chiar în condiţiile unor taxe mai mici şi ale unui serviciu mai rapid, oferite de sistemul Thurn şi Taxis, să folosească alţi curieri în afara oamenilor săi atunci când avea de comunicat cu acolitul său Pasquale din Faggio. Adevăratul motiv pentru care Niccolo se află acolo este, desigur, să prindă un moment potrivit pentru a-i veni de hac Ducelui. În acest timp Ducele cel rău pune la cale unirea celor două ducate, Squamuglia şi Faggio, prin căsătoria singurei femei de viţă regească, Francesca, sora sa, cu Pasquale, uzurpatorul faggian. In calea acestui mariaj există un singur obstacol: Francesca este mama lui Pasquale legătura ei secretă cu bunul ex-duce din Faggio fiind unul din motivele pentru care Angelo hotărâse din capul locului ca acesta să fie otrăvit. Există o scenă amuzantă, când Francesca se străduieşte cu discreţie să-i amintească fratelui său de tabuurile sociale împotriva incestului. În replică, Angelo observă că pe parcursul celor zece ani de când se consumă legătura amoroasă dintre ei doi, ea le uitase probabil cu totul. Incest sau nu, căsătoria trebuie să aibă loc, fiind vitală pentru planurile sale politice de perspectivă. Biserica nu o va aproba niciodată, spune Francesca. Aşa că, spune Ducele Angelo, voi mitui un cardinal. Mâinile încep să frământe trupul femeii,

buzele i se lipesc de gât, dialogul lasă loc expresiilor înfrigurate de poftă nestăpânită şi scena se sfârşeşte în timp ce cuplul se prăvăleşte pe un divan.

Cât priveşte actul, acesta se încheie cu Domenico, pe care naivul Niccolo l-a pus în mişcare descărcându-şi sufletul şi dând astfel tonul poveştii: el încearcă să ajungă la Ducele Angelo şi să-l trădeze pe scumpul său prieten. Ducele, fireşte, este în apartamentul său ocupat să termine ce-a început şi Domenico izbuteşte să fie primit doar de un ajutor, nimeni altul decât acelaşi Ercole care odinioară i-a salvat viaţa tânărului Niccolo şi l-a ajutat să fugă din Faggio. Despre aceasta îi mărturiseşte de îndată lui Domenico, deşi nu înainte de a-l ademeni pe turnător să se aplece prosteşte şi să-şi vâre capul într-o cutie neagră ciudată, sub pretextul că îi va arăta o dioramă pornografică. O menghină de oţel prinde prompt capul necredinciosului Domenico, iar cutia înăbuşă strigătele sale de ajutor. Ercole îi leagă braţele şi picioarele cu un cordon de mătase roşie, îl informează cine este cel cu care a intrat în conflict, bagă mâna în cutie cu un cleşte şi îi smulge limba, îl străpunge cu pumnalul de câteva ori, varsă în cutie un pocal cu aqua regia, enumera o listă de alte delicii, inclusiv castrarea, de care Domenico va avea parte înainte de a fi lăsat pradă morţii, totul printre ţipete, încercări mute de a se ruga, sforţări în agonie ale victimei. Ercole înfige limba în sabie, se repede spre o torţă agăţată de perete, aprinde limba şi, învâr-tind-o ca un posedat, încheie actul răcnind:

Emascularea ta o cere acum, Ercole, acest Pârâctelos clovn. Un rău şi Nesfânt Duh a coborât, Pentecostul tău crud a început.

Lumina se stinse şi în liniştea ce-a urmat se auzi clar în faţa Oedipei, de cealaltă parte a scenei, un „îgh”.

— Vrei să plecăm? întrebă Metzger.

— Vreau să ştiu ce-i cu osemintele, spuse Oedipa.

A trebuit să aştepte actul IV. Actul II a fost consacrat în cea mai mare parte torturării prelungite şi uciderii finale a unui prinţ al bisericii care preferă să fie martirizat decât să-şi dea con-simţământul la căsătoria lui Francesca cu fiul ei. Singurele întreruperi se produc când Ercole, obser-vând pe ascuns agonia cardinalului, trimite curieri la cetăţenii buni din Faggio care-i poartă pică lui Pasquale, cerându-le să răspândească vestea că Pasquale plănuieşte să se însoare cu maică-sa, socotind că aşa ceva va irita într-o anumită măsură opinia publică; de asemenea, când Niccolo, petrecându-şi ziua cu un curier al Ducelui Angelo, ascultă povestea Gărzii

Pierdute, un corp numă-rând cam cincizeci de cavaleri de elită, floarea tineretului faggian, escorta de altădată a Ducelri. Întruna din zile, aflându-se la manevre în apropierea hotarului cu Squamuglia, au dispărut fără urmă şi la scurt timp s-a produs otrăvirea bunului Duce. Cinstitul Niccolo, căruia întotdeauna i-a fost greu să-şi ascundă simţămintele, observă că dacă se descoperă probe că între cele două evenimente există o legătură cât de mică şi ea duce spre Ducele Angelo, ei bine, Ducele ar trebui să fie cu băgare de seamă, asta-i tot. Celălalt curier, unul Vittorio, se simte insultat, jurând într-un aparteu să-i raporteze cu prima ocazie lui Angelo această conversaţie care sună a trădare. Între timp, adus din nou în camera de tortură, cardinalul este forţat acum să-şi verse propriul său sânge într-un potir şi să-l închine nu lui Dumnezeu, ci Satanei. I se taie şi degetul mare de la picior şi este pus să-l ţină în sus ca o azimă şi să rostească, „Acesta este trupul meu", spiritualul Angelo remarcând că este primul adevăr pe care-l spune în cincizeci de ani de când minte sistematic. De la început până la sfârşit o scenă profund anticlericală, menită probabil să le facă pe plac puritanilor din acea vreme (gest inutil, fiindcă niciunul dintre ei nu mergea vreodată la teatru, considerându-l dintr-un anume motiv imoral).

În actul III, care se petrece la curtea din Faggio, are loc uciderea lui Pasquale, ca punct culminant al unei lovituri iniţiate de agenţii lui Ercole. În timp ce pe uliţele din jurul palatului bătălia este în toi, Pasquale se află zăvorit în seraiul său patrician, unde se desfăşoară o orgie.

La petrecere ia parte activă o maimuţă neagră fioroasă, reîntoarsă dintr-un voiaj recent în India şi Asia de Sud-Est. Se înţelege, este un individ costumat în maimuţă, care la un semn sare de pe candelabru asupra lui Pasquale, în timp ce şase bărbaţi deghizaţi în femei, care până atunci leneviseră, făcând pe dansatoarele, se năpustesc şi ei din toate părţile asupra uzurpatorului. Timp de zece minute, ceata setoasă de răzbunare îl desfigurează pe Pasquale, îl sugrumă, îl otrăvesc, îl ard, îl calcă în picioare, îi scot ochii şi-i mai fac şi altele, în vreme ce el ne desfată cu descrierea amănunţită a diferitelor sale senzaţii. Moare, în cele din urmă, în chinuri cumplite şi iată-l intrând cu pas apăsat pe un anume Gennaro, o nonentitate desăvârşită, ca să se proclame şef interimar al statului până ce Niccolo, Ducele legitim, va fi găsit.

Urmă o pauză. Cu pas nesigur Metzger se îndreptă spre foaierul neîncăpător ca să fumeze o ţigară, Oedipa se duse la toaletă. Îşi roti încet privirea în căutarea simbolului pe care-l observase întruna din seri la Scop.

Dar, surpriză, pereţii erau toţi curaţi. Nu-şi putea explica de ce, dar percepu ca o ameninţare această totală absenţă chiar şi a tentativei lăturalnice de a comunica, pentru care sunt cunoscute latrinele. In actul IV din Tragedia curierului, Ducele rău Angelo apare într-o stare de agitaţie dementă. A aflat despre lovitura din Faggio şi posibilitatea ca Niccolo să se afle totuşi undeva nevătămat. I-a ajuns la ureche că Gennaro adună oaste ca să invadeze Squamuglia, precum şi că Papa este pe cale să intervină, pricina fiind uciderea cardinalului, înconjurat din toate părţile de trădare, Ducele îl însărcinează pe Ercole, de al cărui rol adevărat nu are încă habar, să-l cheme până la 68 urmă pe curierul lui Thurn şi Taxis socotind că nu mai poate avea încredere în oamenii săi. Ercole îl aduce pe Niccolo ca să fie gata pentru a-i îndeplini Ducelui dorinţa. Angelo scoate o pană, pergament şi tuş, explicând spectatorilor, dar nu şi oamenilor buni, care nu cunosc încă evoluţia evenimentelor, că, pentru a dejuca invazia pusă la cale de Faggio, trebuie să-l asigure cât mai grabnic pe Gennaro de bunele sale intenţii. Scriind, face câteva observaţii criptice şi confuze despre cerneala folosită, lăsând să se înţeleagă că este un lichid foarte special. Ca de pildă:

Fierturii-n Franţa „encre” ei îi spun; Pe Galia Squamuglia imitând, Ca „ancoră” venit-a din adânc.

Sau:

O pană numai a dat lebăda, Berbecul omorât doar pielea sa; Dar negrul ce-ntre ele curge N-a fost vreodată jupuit sau smuls Fiind din felurite bestii strâns.

Ceea ce îl distrează foarte tare. Odată isprăvit şi sigilat răvaşul către Gennaro, Niccolo îl strecoară sub pieptar şi porneşte spre Faggio, fără să fi aflat, ca de altfel nici Ercole, de lovitură şi reinstaurarea sa iminentă ca Duce legitim de Faggio. În următoarea scenă Gennaro se află în fruntea unei mici oştiri, pe punctul de a invada Squamuglia. Are loc o lungă discuţie din care reiese că, dacă Angelo vrea pace, ar face bine să trimită un sol înainte ca ei să ajungă la hotar, în caz contrar cu mare părere de rău îi vor pune pielea pe băţ. Din nou în Squamuglia, unde Vittorio, curierul Ducelui, raportează cum Niccolo vorbea despre intenţiile sale de trădare. Un individ alergând aduce vestea că au dat peste trupul mutilat al lui Domenico, prietenul necredincios al lui Niccolo, iar ascuns în condurul său a fost găsit un mesaj, literele fiind mâzgălite cu sânge, din care reiese adevărata identitate a lui Niccolo. Angelo este cuprins de o mânie

apoplectică şi porunceşte ca Niccolo să fie prins şi ucis. Dar nu de oamenii săi.

Cam în acest punct al piesei, de fapt, lucrurile devin ciudate şi printre cuvinte începe să răzbată uşor un suflu rece, un subînţeles. Până aici numele s-au folosit fie literal, fie ca metaforă. Dar acum, pe măsură ce Ducele dă porunca fatală, o nouă modalitate de expresie capătă preponderenţă. Nu i se poate spune decât repugnantă ritualică de un anumit tip. Este limpede că anumite lucruri nu se vor rosti cu voce tare, anumite evenimente nu se vor reprezenta pe scenă, cu toate că este greu de imaginat, date fiind excesele din actele precedente, despre ce lucruri poate fi vorba. Ducele nu ne lămureşte, nici nu-i este pesemne îngăduit. Urlând la Vittorio, el dă suficiente explicaţii despre cei care nu-l vor urmări pe Niccolo: propria sa gardă de corp o descrie pe faţă, ca o gloată de paraziţi, saltimbanci, poltroni. Dar atunci cine îl va urmări? Nu este un secret pentru Vittorio, nici pentru lingăii de la curte, care îşi poartă lenea în livreaua Squamugliei şi schimbă Priviri Semnificative. Totul este ca o glumă cunoscută de toată lumea. Nu era un secret pentru spectatorii acelor vremuri. Nu este un secret nici pentru Angelo, dar el nu-l rosteşte. Oricâte târcoale i-ar da, nu îl fac să iasă la lumină.

Să meargă până la mormânt mascat, Uzurpator de nume venerat; Noi masca sa o vom juca de zor De parcă-ar fi chiar purul adevăr, Chemaţi stiletul celor ce nu dorm Jurând vendetei crunte zel etern, Ca nu cumva acel nume şoptind De dulcele Niccolo însuşit O clipă să se piardă-ntârziind Al lui sfârşit îngrozitor, cumplit De nerostit…

Din nou Gennaro şi oştirea sa. Din Squamuglia soseşte o iscoadă şi le spune că Niccolo este în drum spre Faggio. Mare bucurie, în toiul căreia Gennaro, care perorează numai şi rareori intră în vorbă cu oamenii, le aduce aminte că Niccolo călăreşte încă sub culorile lui Thurn şi Taxis. Veselia se curmă. Se face simţit acelaşi suflu straniu de la curtea lui Angelo. Tuturor celor aflaţi pe scenă (fiind clar îndrumaţi să reacţioneze astfel) le este teamă că se poate întâmpla ceva. Gennaro, care este chiar mai enigmatic decât Angelo, se roagă la Dumnezeu şi Sf. Narcis să-l aibă în pază pe Niccolo, apoi pornesc din nou la drum. Întreabă o căpetenie unde se află şi reiese că sunt aproximativ la o leghe distanţă de locul unde Garda Pierdută a ducatului Faggio a fost zărită ultima oară înainte de misterioasa sa dispariţie.

Între timp, la palatul lui Angelo, laţul s-a strâns în cele din urmă în jurul vicleanului Ercole. Luat la întrebări de Vittorio şi de alţi şase indivizi, este acuzat de uciderea lui Domenico. Martorii se perindă, se înscenează un proces şi Ercole îşi găseşte sfârşitul în pumnalele mulţimii, scenă care prin simplitatea ei are darul să relaxeze. Îl vedem şi pe Niccolo pentru ultima oară. A făcut popas pe malul unui lac unde, îşi aminteşte că aşa i s-a spus, Garda Faggiană s-a făcut nevăzută. Stă sub un copac, deschide scrisoarea lui Angelo şi află, în sfârşit, despre lovitura de stat şi moartea lui Pasquale. Îşi dă seama că îl aşteaptă reinstaurarea, dragostea unui întreg ducat, îndeplinirea celor mai nobile speranţe. Rezemat de copac, citeşte cu voce tare fragmente din scrisoare, comentând, sarcastic, pe marginea minciunilor sfruntate inventate de Angelo pentru a-l linişti pe Gennaro până ce va chema oştirea Squamugliei să invadeze Faggio. Dincolo de scenă se aude zgomot uşor de paşi. Niccolo sare în picioare holbându-se înmărmurit la unul din coridoarele radiale, cu mâna îngheţată pe teaca săbiei. Tremură şi nu poate vorbi, doar bâlbâie cel mai scurt vers alb scris poate vreodată: „T-t-t-t…” De parcă ar ieşi din starea de paralizie a unui vis, încearcă să se retragă, fiecare pas însemnând o sforţare. Deodată, într-o tăcere înfiorătoare, trei siluete suple, efeminate, cu picioare şi braţe lungi, în costum negru de balerin, mănuşi negre, un ciorap negru de mătase tras peste faţă, apar cu graţie de dansatoare, făcând salturi pe scenă, şi se opresc în faţa lui, privindu-l. Sub ciorap faţa le este întunecată şi diformă. Aşteaptă. Luminile se sting. Din nou în Squamuglia unde Angelo încearcă să adune o oaste fără succes. In disperare, îi adună pe lingăii şi fetişcanele frumuşele care au mai rămas, zăvorăşte, după ritual, toate ieşirile, porunceşte să i se aducă vin şi începe o orgie. Actul se încheie cu oştirea lui Gennaro care se află acum la malul lacului. Se apropie un recrut care raportează că un trup, identificat după amuleta purtată la gât ca fiind Niccold, a fost găsit într-o stare de nedescris. Din nou se lasă tăcerea şi are loc un schimb de priviri. Oşteanul îi înmânează lui Gennaro un sul de pergament, pătat cu sânge, găsit asupra cadavrului. După sigiliu vedem că este scrisoarea de Ia Angelo pe care o ducea Niccolo. Gennaro o priveşte o dată şi încă o dată; o citeşte cu voce tare. Nu mai est.3 deloc documentul mincinos din care Niccolo a citit fragmente, ci, în chip miraculos, o lungă mărturisire făcută de Angelo cu privire la crimele sale, dezvăluind în final ce s-a întâmplat, de fapt, cu Garda Pierdută a Ducatului Faggio. Surpriză, cu toţii au fost masacraţi de Angelo şi azvârliţi în lac. Mai târziu le-au fost pescuite oasele şi

transformate în cărbune, iar cărbunele în tuş, pe care Angelo, cu umorul său negru, îl foloseşte când are de comunicat ceva Ducatului Faggio, ca şi în cazul documentului de faţă.

Cu oasele nevinovaţilor Al lui Niccolo sânge s-a-ntâlnit Ce-i pur lângă ce-i pur se află acum, O nuntă ce miracol a născut;

Minciună scrisă iar ca adevăr, Că-i adevăr noi mărturie stăm, Cei morţi şi nobili din acest ducat.

În faţa miracolului, toţi cad în genunchi, bine-cuvântează numele lui Dumnezeu, îl jelesc pe Niccolo, jură să pustiască Squamuglia. Gennaro încheie însă pe o notă de profundă disperare, rostind în cele din urmă – probabil un adevărat şoc pentru spectatorii contemporani lui – numele ocolit de Angelo şi pe care Niccolo a încercat să-l pronunţe:

Cel ce de Thurn şi Taxis l-am ştiut Căzut e sub pumnal de Thor ţinut, Iar cornul lui de aur a tăcut.

Stol sfânt de stele nu abat, cred eu, Osânda de-a-ntâlni pe Trystero.

Trystero. Cuvântul a rămas în aer şi după ce actul a ajuns la final şi luminile au dispărut pentru o clipă, a rămas în întuneric s-o nedumerească pe Oedipa Maas, dar fără să exercite asupra ei puterea pe care avea s-o dovedească mai târziu.

În actul V, în întregime un anticlimax, Gennaro îneacă în sânge curtea Squamugliei. Se recurge la toate formele de moarte violentă cunoscute în Renaştere, inclusiv o groapă cu leşie, mine de sol, un şoim dresat purtând venin în gheare. Jocul actorilor te făcea să te gândeşti, aşa cum a remarcat Metzger mai târziu, la desenele animate Beep, Beep Runner, în versuri albe. La sfârşit, cam singurul supravieţuitor, pe o scenă unde se îndesau cadavrele, este Gennaro, conducătorul lipsit de strălucire.

După cum se menţiona în program, spectacolul Tragedia curierului fusese regizat de un anume Randolph Driblette. El îl interpretase şi pe victoriosul Gennaro.

— Te rog, Metzger, spuse Oedipa, vino cu mine la cabina actorilor.

— II cunoşti pe vreunul? spuse Metzger nerăbdător să plece.

— Vreau să aflu ceva. Vreau să vorbesc cu Driblette.

— Aha, despre oseminte. Părea gânditor. Oedipa spuse:

— Nu ştiu. Nu sunt în apele mele. Cele două întâmplări, atât de asemănătoare.

— Bine, spuse Metzger, şi după asta vei picheta Administraţia veteranilor? Vei merge în marş la Washington? Ocroteşte-mă, Doamne, imploră el plafonul micului teatru făcând să se răsucească mai multe capete printre cei ce plecau, de aceste emancipate, superînvăţate dame cu câlţi în loc cie minte şi impresionabile la culme. Am 35 de ani şi n-ar trebui să mă las păcălit.

— Metzger, şopti Oedipa, încurcată, sunt o tânără republicană.

— Povestirile în imagini Hap Harrigan, spuse Metzger, chiar mai tare acum, pe care nu-i destul de mare ca să le citească, John Wayne sâmbăta după-amiază, măcelărind cu dinţii săi zece mii de japonezi, ăsta este Al Doilea Război Mondial pentru Oedipa Maas, măi, să fie. Astăzi unii au Volkswagen, poartă un radio Sony în buzunarul cămăşii. Dar nu e cazul acestei individe, oameni buni, ea vrea să îndrepte răul la două decenii după ce s-a terminat totul. Să stârnească fantomele. De la o ciondăneală de beţivi cu Manny Di Presso. Uitând că prima ei obligaţie după lege şi etică trebuie să fie faţă de moştenirea pe care o reprezintă. Nu faţă de băieţii noştri în uniformă, oricât au fost de viteji când au murit.

— Nu-i vorba de asta, protestă ea. Nu mă interesează din ce-şi face filtrul Beaconsfield. Nu mă interesează ce-a cumpărat Pierce de la Cosa Nostra. Nu vreau să mă gândesc la asemenea lucruri, sau la ce s-a întâmplat la Lago di Pietâ sau la cancer… Se uită înjur după cuvintele care nu-i mai veneau, simţindu-se neputincioasă.

— Atunci despre ce e vorba? o înfruntă Metzger, ridicându-se în picioare, ameninţător. Despre ce?

— Nu ştiu, spuse ea, cu o undă de disperare. Metzger, nu mă necăji. Fii alături de mine.

— Împotriva cui? întrebă Metzger punându-şi ochelarii.

— Vreau să ştiu dacă există vreo legătură. Sunt curioasă.

— Da, eşti curioasă, spuse Metzger. O să aştept în maşină, bine?

Oedipa îl urmări cu privirea până dispăru, apoi merse să caute cabinele. Străbătu coridorul rotund de două ori înainte de a se opri în faţa unei uşi din spaţiul întunecat dintre două becuri fixate de plafon. Păşi într-un haos elegant, molatic, având impresia că din antenele scurte, capetele de nervi surescitaţi ale celor prezenţi, veneau emanaţii care se interferau reciproc.

O tânără ce-şi ştergea de pe faţă sângele simulat o îndrumă cu un gest spre zona de oglinzi puternic luminate. Strecurându-se pe lângă bicepşi acoperiţi de sudoare şi efemere perdele de plete lungi, care se mişcau încoace şi încolo, ajunse în cele din urmă în faţa lui Driblette, încă îmbrăcat în uniforma cenuşie a lui Gennaro.

— A fost superb, spuse Oedipa.

— Pipăiţi, spuse Driblette, întinzându-şi braţul. A pipăit. Costumul lui Gennaro era din flanel cenuşiu.

— Transpiri îngrozitor, dar nimic altceva nu i s-ar potrivi, nu-i aşa?

Oedipa confirmă, dând din cap. Nu-şi putea desprinde privirea din ochii lui. Erau de un negru scânteietor, înconjuraţi de o reţea incredibilă de riduri, ca un labirint de laborator pentru studierea inteligenţei din lacrimi. Lăsau impresia că ştiu ce voia ea, chiar dacă ea nu ştia.

— Aţi venit să vorbim despre piesă, spuse el. O să vă dezamăgesc. A fost scrisă ca să le ofere oamenilor o distracţie. Ca filmele de groază. Nu este literatură, nu vrea să comunice nimic. Wharfinger nu a fost Shakespeare.

— Cine a fost el?

— Cine a fost Shakespeare? A trecut mult timp de atunci.

— Aş putea să văd textul?

Nu ştia, exact, ce căuta. Driblette a făcut un gest spre o cartotecă în apropierea singurului duş.

— Să mă grăbesc să prind un duş, spuse el, până ce soseşte trupa. Dă-mi săpunul. Textele sunt în sertarul de sus.

Dar erau toate purpurii, însemnate ca „Idem” – uzate, zdrenţuite, cu pete de cafea. Nu mai era nimic în sertar.

— Ei, strigă ea spre duş. Unde-i originalul? După ce-aţi făcut copiile?

— După un volum broşat, îi strigă Driblette. Nu mă întrebaţi ce editură. L-am găsit la anticariatul lui Zapf de lângă autostradă. Este o antologie, Tragedia barocă a răzbunării. Cu un craniu pe copertă.

— Nu mi-o puteţi împrumuta?

— A luat-o cineva. Recepţiile de după premieră. Am pierdut cel puţin şase de fiecare dată.

Din duş i se ivi capul. Restul trupului fiind învăluit în abur, părea că pluteşte ca un balon, straniu. Atent, privind-o lung cu licăriri de veselie în ochi, spuse:

— Mai era un exemplar. S-ar putea să-l mai găsiţi la Zapf. Ştiţi unde este?

Ceva îşi semnală prezenţa în viscere, dansă scurt, dispăru.

— Râdeţi de mine? Un timp ochii brăzdaţi îi întâlniră numai privirea.

— Oare de ce, rosti Driblette în cele din urmă, toată lumea se interesează atâta de texte?

— Cine s-a mai interesat? Se grăbise. Poate că el vorbise numai în general.

Capul lui Driblette se clătina încoace şi încolo.

— Nu mă amestecaţi în disputele voastre academice, oricine aţi fi voi, adăugă el cu un surâs cunoscut.

Oedipa îşi dădu seama în acea clipă, simţind atingerea degetelor reci de cadavru ale spaimei, că o privea la fel cum îşi instruise actorii să se privească atunci când venea vorba de asasinii Trystero. Privirea cu înţeles pe care în vis ţi-o aruncă o anume persoană dezagreabilă. Se hotărî să-l întrebe în legătură cu această privare.

— Era trecută printre indicaţiile de scenă? Era atât de limpede că oamenii aceia aveau un secret. Sau este una din ideile dumneavoastră?

— Îmi aparţine, i-a spus Driblette. Ca şi scena cu ucigaşii pe care-i aduc pe scenă. Ştiţi, la Wharfinger nu apar deloc.

— De ce i-aţi introdus? Aţi aflat de ei dintr-o altă sursă?

— Vă este imposibil să înţelegeţi, zise înfu-riindu-se. Reacţionaţi cu toţii ca puritanii în faţa Bibliei. Sunteţi atât de obsedaţi de cuvinte, numai de cuvinte. Vreţi să ştiţi unde se află piesa, n-o veţi găsi în cartotecă, n-o veţi găsi în volumul broşat după care umblaţi, ci – de după vălul aburului de duş se ivi o mână care arătă spre capul suspendat – aici înăuntru. De asta exist. Să întrupez spiritul. Cuvintele, cui îi pasă de ele? Sunt zgomote de rutină ca să reţină izbiturile versului, să treacă dincolo de bariera de oase din jurul memoriei unui actor, nu? Realitatea însă se află în acest cap. Capul meu. Eu sunt proiectorul din planetariu, micul univers închis care se vede în cercul scenei apare pe de-a-ntregul din gura mea, ochii mei, uneori şi din alte orificii.

Dar ea nu putea să renunţe atât de uşor.

— Ce v-a făcut să reacţionaţi altfel decât Wharfinger în privinţa acestui, acestui Trystero.

La auzul cuvântului, faţa lui Driblette dispăru brusc, îndărăt în abur. De parcă cineva ar fi apăsat pe un buton. Oedipa nu avusese intenţia să pronunţe cuvântul. Acesta izbutise să creeze aceeaşi aură de repugnantă ritualică în jurul lui aici, în afara scenei, ca şi pe scenă.

— Dacă ar fi să mă topesc aici, medita vocea din aburul plutitor, să mă scurg prin canal în Pacific, ce ai văzut în seara asta va dispărea deopotrivă. Dumneata, acea parte din dumneata, preocupată, Dumnezeu ştie de ce, de lumea aceea mică, va dispărea şi ea. Singurele reziduuri, de fapt, vor fi lucrurile despre care Wharfinger nu minte. Poate Squamuglia şi Faggio, dacă au existat vreodată. Poate sistemul poştal Thurn şi Taxis. Filateliştii îmi spun că a existat. Poate şi celălalt. Adversarul. Dar vor fi urme, fosile. Moarte, în stare anorganică, lipsite de valoare sau potenţial. Ai putea să te îndrăgosteşti de mine, să vorbeşti cu psihiatrul meu, să ascunzi un magnetofon în dormitor să vezi despre ce vorbesc din iocul unde mă aflu când dorm. Vrei să faci asta? Ai putea să legi firele, să elaborezi o teză sau mai multe despre cauzele ce determină reacţia personajelor faţă de Trystero, apariţia ucigaşilor, culoarea neagră a costumelor. Ţi-ai irosi aşa viaţa şi nu ai afla adevărul niciodată. Wharfinger ne-a dat nişte cuvinte şi o poveste. Eu le-am însufleţit. Asta e.

Tăcu. Se auzea numai plescăitul duşului.

— Driblette? strigă Oedipa după un timp. Faţa lui apăru o clipă.

— Am putea face asta.

Nu zâmbea. Ochii aşteptau în mijlocul ridurilor.

— O să sun, spuse Oedipa. Plecă şi, numai după ce ajunse afară, îi trecu prin minte gândul, intrasem să-l întreb despre oseminte şi în schimb am vorbit despre Trystero. Se opri în parcarea aproape pustie, privind cum vin spre ea farurile maşinii lui Metzger şi se întrebă dacă fusese întâmplător.

În maşină Metzger ascultase la radio. Se urcă şi, numai după ce au parcurs vreo trei kilometri, şi-a dat seama că datorită unor ciudăţenii ale transmiterii nocturne se auzea până la ea postul de radio KNUF din Kinneret, iar DJ-ul care vorbea era soţul ei, Mucho.

• CAPITOLUL IV •

Cu toate că s-a întâlnit din nou cu Mike Fallopian şi a mers o bună bucată de drum pe urmele textului Tragedia curierului, aceste progrese nu au tulburat-o mai mult decât alte revelaţii care acum păreau să se înmulţească exponenţial, de parcă, pe măsură ce le acumula, cu atât mai multe o năpădeau, până când tot ce simţea, mirosea, vedea, îşi amintea, devenea într-un fel sau altul parte din ţesătura sistemului Tristero.

Mai întâi a recitit testamentul cu atenţie sporită. Dacă într-adevăr Pierce încercase să lase în urmă ceva organizat cu intenţia de aLi supravieţui, atunci nu era de datoria ei oare să insufle viaţă în ce se păstrase, să încerce să fie, asemeni lui Driblette, maşina neagră din mijlocul plane-tariului, să transpună moştenirea în înţelesul înstelat pulsând viu, totul pe o cupolă ce se înălţa în jurul ei? De nu i-ar sta atâtea piedici în cale: o profundă ignoranţă în materie de legislaţie, investiţii, valori imobiliare, ignoranţă în ultimă instanţă chiar în privinţa celui mort. Garanţia trimisă prin poştă la cererea tribunalului era, probabil, valoarea în dolari a acestor piedici. Sub simbolul pe care-l copiase în carneţelul său de pe peretele toaletei de la Scop, scrisese Să proiectez o lume? Dacă nu să proiecteze, atunci cel puţin să trimită spre cupolă o săgeată de lumină care, alunecând printre constelaţii, să indice Dragonul, Balena, Crucea Sudului. Orice îi putea fi de ajutor.

Sub impulsul unei asemenea stări de spirit se sculă devreme într-o dimineaţă ca să meargă la adunarea acţionarilor de la Yoyodyne. Era inutilă prezenţa ei acolo, totuşi nutrea sentimentul că ar putea s-o scoată puţin din inerţie. La una din porţi primi o insignă de vizitator albă, rotundă şi îşi parcă maşina într-un loc enorm aproape de o construcţie metalică de forma unui semicilindru, vopsită în roz şi lungă de aproape o sută de metri. Era cantina cu autoservire Yoyodyne şi locul unde se desfăşura întâlnirea. Oedipa petrecu două ceasuri pe o banchetă lungă între doi bătrânei care puteau fi gemeni şi ale căror mâini, alternativ (de parcă proprietarii lor adormiseră, iar mâinile acoperite cu aluniţe şi pistrui erau afară şi hoinăreau prin peisajele din vis), îi tot atingeau coapsele. In jurul lor, câţiva negri cărau la mesele lungi cu abur scânteietor canoniere cu piure de cartofi, spanac, creveţi, dovlecei, friptură înăbuşită, pregătindu-se pentru hrănirea

invaziei de amiază a lucrătorilor de la Yoyodyne. Chestiunilor de rutină li s-a acordat un ceas. Încă un ceas a durat serbarea Yoyodyne organizată de acţionarii, împuterniciţii acestora şi funcţionarii companiei. Pe melodia almei mater de la Corneli, au cântat:

Imn.

Peste străzi, autostrăzi, Traficul din L. A., Ai ocazia să vezi Galactronica, Renumit compartiment Al lui Yoyodyne.

Până la moarte credincioşi îţi jurăm să fim Pavilioanelor tale Roz temerare, Palmierilor înalţi şi Adevăraţi.

Fiind dirijaţi de preşedintele companiei, domnul Clayton („Afurisitul”) Chiclitz în persoană; şi pe melodia din Aura Lee:

Piesă pentru cor bărbătesc.

Bendix ghidează focoasele, Avco le meştereşte frumos, Douglas, North American, Grumman îşi au partea lor. Martin lansează de pe pistă, Lockheed din submarin; Noi nu putem obţine R&D Pentr-un mic avion. Convair saltă satelitul Pe orbite circulare; Boeing produce Minuteman, Noi la sol nici o mişcare. Yoyodyne, Yoyodyne, Contractele încă fug de tine. DOD te-a săgetat, Din pizmă, pun rămăşag.

Şi zeci de şlagăre, ale căror versuri nu şi le-a mai amintit. Cântăreţii au fost apoi organizaţi în grupuri de mărimea unui pluton, ca să facă un tur rapid al uzinei.

Cum-necum, Oedipa se rătăci. Doar în urmă cu o clipă se holba la macheta unei rachete spaţiale, în siguranţă, înconjurată de bătrânei somnolenţi, iar acum se trezise singură în murmurul fluorescent, imens al birourilor unde se lucra. Cât vedea în toate părţile, era alb sau pastel: cămăşile bărbaţilor, hârtiile, planşetele pentru desen. Singurul lucru care îi trecu prin minte a fost să-şi pună ochelarii ca s-o apere de lumină şi să aştepte s-o salveze cineva. Dar nimeni n-a observat prezenţa ei. A început să se plimbe pe culoarul dintre mesele de un albastru deschis, schimbându-şi din când în când direcţia. La sunetul tocurilor, capetele se ridicau, privirile inginerilor o însoţeau până ce trecea, dar nimeni nu-i vorbea. S-au scurs aşa cinci sau zece minute, panica invadându-i treptat gândurile: se părea că nu există nici o cale de ieşire din acest loc. Apoi, din întâmplare (dacă l-ar fi întrebat pe doctorul Hilarius, ar fi acuzat-o că se foloseşte de repere subliminale din mediu ca s-o conducă la o anumită persoană) sau altfel, a ajuns la un ins, Stanley Koteks, care purta bifocali cu ramă de

metal, sandale, ciorapi ecosez şi părea prea tânăr la prima vedere ca să lucreze aici. După cum s-a văzut, nici nu lucra, mâzgălea numai cu un marker acest semn:

— Bună, spuse Oedipa surprinsă de această coincidenţă.

Brusc îi venise să adauge: „M-a trimis Kirby”, acesta fiind numele de pe peretele toaletei.

Trebuia să aibă un aer conspirativ, dar a sunat idiot.

— Bună, spuse Stanley Koteks, strecurând abil plicul mare cu mâzgăliturі într-un sertar deschis pe care apoi îl închise.

Zărindu-i insigna, o întrebă:

— Mi se pare mie, sau v-aţi rătăcit?

Ştia că întrebările abrupte, de felul, ce înseamnă acest simbol? nu o vor duce nicăieri. Spuse:

— Sunt, de fapt, turistă, acţionară.

— Acţionară.

O cercetă atent cu privirea, prinse cu piciorul un scaun rotitor de la masa alăturată, îl împinse spre ea:

— Luaţi loc. Aveţi vreo influenţă la nivel decizional sau puteţi veni cu sugestii pe care le clasează doar la lada cu gunoi?

— Da, minţi Oedipa, să vadă ce turnură va lua conversaţia.

— De ce, spuse Koteks, nu i-aţi convinge să renunţe la clauza cu brevetele? Pe turta asta, doamnă, vreau să trag spuza.

— Brevete, spuse Oedipa.

La semnarea contractului cu Yoyodyne, explică Koteks, un inginer se obligă să renunţe la dreptul la brevet pentru orice invenţie pe care ar prezenta-o.

— Un inginer cu geniu creator se sufocă aşa, spuse Koteks şi adăugă cu amărăciune, oriunde s-ar afla.

— N-am crezut că mai există inventatori, spuse Oedipa simţind că-l poate stârni. In fond, ce inventatori au mai fost de la Thomas Edison încoace? Nu contează acum munca în echipă?

În cuvântul de bun venit din cursul dimineţii Afurisitul Chiclitz insistase pe munca în echipă.

— Muncă în echipă, mârâi Koteks, sigur, i se poate spune şi aşa. In realitate este un mod de a evita răspunderea. Un simptom de moleşeală a întregii societăţi.

— Pentru numele lui Dumnezeu, spuse Oedipa, cum vă permiteţi să vorbiţi aşa?

Koteks aruncă o privire înjur, apoi îşi apropie scaunul.

— Aţi auzit de Maşina Nefastis? Oedipa făcu ochii mari.

— Ei bine, a fost inventată de John Nefastis care acum este la Berkeley. John e unul care încă mai inventează câte ceva. Priviţi, am o copie a brevetului.

Din sertar scoase un teanc de hârtii xeroxate reprezentând o cutie cu imaginea unui victorian bărbos pe partea exterioară şi două pistoane care ieşeau deasupra şi erau fixate la un vibrochen şi un volant.

— Cine-i tipul cu barbă? întrebă Oedipa.

— James Clerk Maxwell, explică Koteks, un renumit savant scoţian, care a postulat odată o inteligenţă minusculă cunoscută ca Demonul lui Maxwell. Demonul stă într-o cutie printre molecule de aer care se mişcă la întâmplare cu viteză diferită şi triază moleculele rapide dintre cele încete. Moleculele rapide au mai multă energie decât cele încete. Atunci când într-un loc se adună un număr suficient de molecule rapide se obţine o zonă cu temperatură ridicată. Este posibil în acest caz să se utilizeze diferenţa de temperatură dintre zona fierbinte a cutiei şi o zonă mai rece pentru a pune în mişcare un motor termic. Deoarece demonul stă doar şi triază, nu s-ar introduce nici un fel de activitate reală în sistem. S-ar viola astfel cea de a doua lege a termodinamicii, obţinându-se ceva pe gratis, producându-se mişcarea perpetuă.

— Trierea nu-i o activitate? întrebă Oedipa.

— Spune-le asta la poştă, te vei trezi într-un sac poştal cu destinaţia Fairbanks, Alaska, fără nici măcar o etichetă FRAGIL ca să te protejeze.

Este o activitate mentală, adăugă Koteks, dar nu o activitate în sens termodinamic.

Ii mai spuse cum Maşina Nefastis conţine un veritabil Demon al lui Maxwell. Tot ce trebuie să faci este să te uiţi fix la fotografia lui Clerk Maxwell şi să te concentrezi pe unul din cilindri, stângul sau dreptul, în care vrei ca Demonul să urce temperatura. Aerul se va dilata şi va împinge

pistonul. Fotografia bine-cunoscută a Societăţii pentru Răspândirea Cunoştinţelor Creştine, care îl arată pe Maxwell din profil dreapta, dă, se pare, rezultatele cele mai bune.

Din dosul ochelarilor fumurii, Oedipa privi cu atenţie înjur străduindu-se să nu-şi mişte capul. Nimeni nu le dădea atenţie: instalaţia de aer condiţionat zumzăia, maşinile de dactilografiat IBM ţăcăneau, scaunele rotitoare scârţâiau, manualele groase de referinţă se închideau cu un pocnet uşor, proiectele se împătureau şi se desfăceau foşnind, în timp ce de acolo de sus tuburile fluorescente tăcute aruncau priviri zglobii. Totul era în ordine la Yoyodyne. Cu excepţia acestui loc, unde Oedipa Maas, care ar fi putut alege dintre o mie de oameni, a trebuit să păşească, fără s-o constrângă nimeni, pe teritoriul nebuniei.

— Fireşte, nu oricine îl poate pune în mişcare, îi spunea Koteks, pe care subiectul îl încălzise. Numai cei care au darul. „Sensibilii”, aşa le zice John.

Oedipa îşi lăsă ochelarii pe nas şi-l privi printre gene, gândind că printr-o cochetărie ar putea ieşi din această capcană a conversaţiei.

— Aş fi o sensibilă, ce ziceţi?

— Chiar doriţi să faceţi o încercare? îi puteţi scrie. Cunoaşte puţini sensibili. O să vă lase să încercaţi.

Oedipa îşi scoase carneţelul de însemnări şi-l deschise la simbolul pe care-l copiase şi cuvintele Să proiectez o lume?

— Cutia 573, spuse Koteks.

— In Berkeley?

— Nu, vocea îi suna straniu, aşa că ea îşi ridică ochii, prea brusc, dar între timp, sub imboldul unui gând, el şi apucase să spună: In San Francisco; nu e nicio… şi în aceeaşi clipă îşi dădu seama că făcuse o greşeală. Locuieşte undeva pe Telegraph, mormăi el. V-am dat o adresă greşită.

Se hazarda:

— Atunci adresa REBUT nu mai e bună. Dar o pronunţase ca pe un cuvânt, rebut. Faţa lui îngheţă, mască a neîncrederii.

— Este R. E. B. U. T., doamnă, îi spuse, un acronim, nu „rebut”, şi am face bine să punem aici punct discuţiei.

— Am văzut-o într-o toaletă pentru femei, mărturisi ea. Dar Stanley Koteks nu mai avea chef să audă vorbe dulcege.

— Lăsaţi-o baltă, fu sfatul lui, deschise o carte şi uită că ea mai era acolo.

La rândul ei, Oedipa n-avea nici un chef, evident, s-o lase baltă. Plicul pe care îl văzuse pe Koteks mâzgălind „simbolul REBUT” cum era tentată să creadă, venise, era sigură, de la John Nefastis. Sau de la un ins de acelaşi calibru. Bănuielile sale căpătară un lustru nou graţie, în chip cu totul surprinzător, lui Mike Fallopian de la Societatea Peter Gras.

— Bineînţeles, acest Koteks face parte dintr-o reţea clandestină, îi spuse câteva zile mai târziu, posibil, o reţea de ţicniţi, dar de ce i-ai învinui că sunt un pic cam înverşunaţi? Gândiţi-vă ce se întâmplă cu ei. La şcoală sunt îndoctrinaţi să creadă, ca şi noi toţi, în Mitul Inventatorului American – Morse şi telegraful său, Bell şi telefonul său, Edison şi becul său electric, Tom Swift şi mai ştiu eu ce. Invenţia aparţine unui singur individ. Mai târziu, când se fac mari, află că trebuie să-şi cedeze drepturile unui monstru ca Yoyodyre, înţepenesc în vreun „proiect” sau „grup operativ” sau „echipă” iar moara îi pulverizează în anonimat. Nimeni nu doreşte ca ei să inventeze – ci doar să-şi îndeplinească micul rol într-un ritual al proiectării stabilit dinainte într-un manual de tehnologie sau altul. Cum te-ai simţi, Oedipa, să fii singură într-un asemenea coşmar? Fireşte, sunt uniţi, comunică între ei. II recunosc întotdeauna pe unul de-al lor când le iese în cale. Li se întâmplă poate o dată la cinci ani, totuşi îşi dau seama pe loc.

Metzger, care o însoţise în acea seară la Scop, ţinea să polemizeze.

— Sunteţi atât de mult de dreapta că aţi ajuns la stânga, protestă el. Cum puteţi fi împotriva unei corporaţii care doreşte ca lucrătorul să renunţe la dreptul la brevet. Îmi sună a teoria plusvalorii, oameni buni, iar dumneata îmi dai impresia că vorbeşti ca un marxist.

Pe măsură ce avansa beţia, acest dialog tipic Californiei de Sud degenera. Oedipa stătea singură, posomorită. Se hotărâse să vină în noaptea asta la Scop nu numai pentru că îl întâlnise pe Stanley Koteks, ci şi pentru că avusese parte de noi revelaţii, pentru că simţea că începe să se deseneze o configuraţie, având de-a face cu corespondenţa şi modul de a o distribui.

Fusese placa memorială de bronz de pe cealaltă parte a lacului de la Fangoso Lagoons. În acest loc, se putea citi, în 1853, doisprezece oameni ai poştei expres Wells Fargo s-au luptat vitejeşte cu o bandă de tâlhari mascaţi în uniforme negre misterioase. Datorăm această descriere unui călăraş, singurul martor la masacru, care a decedat la scurt timp. Celălalt indiciu

este o cruce făcută în ţărână de una dintre victime. Până în ziua de azi identitatea ucigaşilor a rămas învăluită în mister. O cruce? Sau iniţiala T? Aceeaşi pe care a bâlbâit-o Niccolo în Tragedia curierului. Subiect de meditaţie pentru Oedipa. L-a sunat pe Randolph Driblette de la o cabină publică, să vadă dacă el ştiuse despre incidentul de la Wells Fargo, dacă ăsta era motivul pentru care preferase să-şi îmbrace în negru ucigaşii plătiţi. Telefonul a bâzâit, a bâzâit, în gol. A închis şi a pornit-o spre Anticariatul lui Zapf. Dintr-un con obscur luminat de un bec de 15 waţi, Zapf în persoană a ieşit s-o ajute să găsească volumul broşat pomenit de Driblette, Tragedia barocă a răzbunării.

— O carte foarte căutată, i-a spus Zapf. Prin lumina obscură, craniul de pe copertă îi privea.

Se referea numai la Driblette? A deschis gura să-l întrebe, dar s-a răzgândit. Avea să fie prima dintr-un şir de ezitări.

După ce s-a înapoiat la Motel Echo, în timp ce Metzger îşi petrecea ziua în L. A. Cu alte treburi, s-a apucat de îndată să caute singura menţiune a cuvântului Trystero. In dreptul versului a citit, scris în creion, Cf. Variantă, ed. 1687, probabil o însemnare a unui student. Într-un fel, a binedispus-o. O altă variantă a versului ar ajuta-o să lumineze faţa întunecată a cuvântului. Din prefaţa sumară reieşea că textul fusese luat dintr-o ediţie format in-folio, nedatată. În mod bizar, prefaţa nu era semnată. Se uită pe dosul paginii de titlu şi află că originalul cartonat fusese o culegere de texte Piese de Ford, Webster, Tourneur şi Wharfinger, publicată de Editura Lectern, Berkeley, 90, California, în 1957. Îşi umplu paharul pe jumătate cu Jack Daniels (Paranoizii lăsându-le o nouă sticlă cu o seară înainte) şi sună la biblioteca din LA. Au căutat, dar nu aveau volumul cartonat. S-au oferit să-l găsească prin reţeaua de împrumut interbibliotecar.

— Staţi, spuse ea, venindu-i o idee. Editura este în Berkeley, o să mă adresez direct ei. Gândindu-se în acelaşi timp că-i va face o vizită şi lui John Nefastis.

A zărit placa comemorativă numai fiindcă întruna din zile s-a întors din proprie iniţiativă la Lacul Inverarity, minată de această, cum ar trebui să-i spunem, obsesie tot mai mare „de a aduce ceva din ea” – chiar dacă acest ceva era doar prezenţa ei – în vraiştea de interese de afaceri care îi supravieţuiseră lui Inverarity. Le va orândui, va crea constelaţii; a doua zi a mers la Casa Vesperhaven, un cămin pentru cetăţenii în vârstă, pe care

Inverarity îl construise cam în perioada când Yoyodyne venise la San Narciso. In sala de odihnă din faţă găsi lumina soarelui care părea că intră prin toate ferestrele, un bă-trân moţăind la televizorul unde se distingeau cu greu imaginile unui film de desene animate de Leon Schlesinger şi o muscă neagră păscând în viroaga roz cu mătreaţă a cărării îngrijite din părul bătrânului. O soră grasă intră în fugă cu un tub de insecticid şi ţipă la muscă să-şi ia zborul ca s-o omoare. Musca, precautã, rămase unde se afla.

— Îl deranjezi pe domnul Thoth, ţipă ea la mărunta creatură.

Domnul Thoth se deşteptă cu o tresărire, iar musca alungată de scuturătură se luptă cu disperare să ajungă la uşă. Sora o urmări, împrăştiind în aer otravă.

— Bună dimineaţa, spuse Oedipa.

— Îl visam, îi spuse domnul Thoth, pe bunicul. Un om foarte bătrân, cel puţin tot atât de bătrân ca şi mine, de 91 de ani. Credeam, când eram puştan, că avusese 91 de ani toată viaţa. Acum mă simt, continuă râzând, de parcă eu am avut 91 de ani toată viaţa. Ehei, ce poveşti mai spunea bătrânul! A fost călăraş la Pony Express în vremurile goanei după aur. Pe calul lui îl chema Adolf, asta-mi amintesc.

Oedipa, sensibilizată, gândindu-se la placa comemorativă de bronz, îi zâmbi aşa cum îşi închipuia că îi zâmbeşte o nepoată şi întrebă:

— A fost vreodată nevoit să se apere de bandiţi?

— Acest bătrân fără milă, spuse domnul Thoth omora indieni. Dumnezeule, îi curgeau balele când povestea cum omorau indieni. Se vede treaba că îi făcea tare mare plăcere acest episod.

— Cum l-aţi visat?

— Oh, visul, poate încurcat. Era amestecat totul cu un film de desene animate. Porky Pig. Făcu un semn cu mâna spre televizor. Ştiţi, îţi intră în vise. Urâtă maşină. L-aţi văzut pe cel cu Porky Pig şi anarhistul?

Îl văzuse, la drept vorbind, dar a negat.

— Anarhistul este îmbrăcat tot în negru. În întuneric i se văd numai ochii. Este făcut în anii '30. Porky Pig este un băieţel. Copiii mi-au spus că are acum un nepot, Cicero. Vă amintiţi când, în timpul războiului, Porky lucra într-o uzină de armament? El şi Bugs Bunny. Şi acela a fost bun.

— Îmbrăcat tot în negru, îi şopti Oedipa.

— Era amestecat cu indieni, încercă să-şi amintească, visul. Indieni care purtau pene negre, indieni care nu erau indieni. Mi-a povestit bunicul. Penele erau albe, dar se credea că indienii falşi ardeau oase şi amestecau cărbunele de oase cu penele ca să le înnegrească. Nu-i vedea nimeni noaptea, căci ei noaptea veneau. Aşa a ştiut bătrânul, Dumnezeu să-l binecuvânteze, că nu erau indieni. Un indian nu atacă niciodată noaptea. Dacă ar muri ucis, sufletul său ar rătăci în întuneric pentru totdeauna. Păgâni.

— Dacă nu erau indieni, întrebă Oedipa, atunci ce erau?

— Un nume spaniol, spuse domnul Thoth încruntându-se, un nume mexican. Vai, nu-mi amintesc. Nu este scris pe inel?

Se aplecă spre un sac de tricotat de lângă scaun şi scoase un ghem albastru, andrele, modele, în cele din urmă un inel de aur mat cu sigiliu.

— Bunicul l-a tăiat de la degetul unuia pe care l-a omorât. Vă puteţi închipui un bătrân de 91 de ani atât de sălbatic? Oedipa rămase cu privirea aţintită. Figura de pe inel era din nou simbolul REBUT.

Privi înjur, speriată de soarele care se revărsa prin toate ferestrele, de parcă ar fi fost prinsă într-o capcană în mijlocul unui cristal cu feţe multe şi complicate, şi spuse:

— Dumnezeule.

— Şi eu îl simt în anumite zile, zile cu o anumită temperatură, spuse domnul Thoth, şi presiune barometrică. Ştiaţi? îl simt aproape de mine.

— Pe bunicul dumneavoastră?

— Nu, pe Dumnezeu.

Aşa că s-a dus să-l găsească pe Fallopian, care trebuia să ştie o mulţime de lucruri despre Pony Express şi Wells Fargo, din moment ce scria o carte pe această temă. Scria, într-adevăr, dar nu despre adversarii întunecaţi ai acestora.

— Am avut unele indicii, i-a spus, sigur. Am scris la Sacramento despre placa aceea comemorativă, dar hăţişul birocratic e mare şi de luni de zile stau agăţaţi în el. Într-o zi or să iasă cu un volum documentar şi mi-l vor da să-l citesc. În el va scrie „Persoanele în vârstă îşi amintesc povestea despre”, ce s-a întâmplat n-are importanţă. Persoanele în vârstă. Documentare, n-am ce spune, acest rahat californian. Nu m-aş mira ca

autorul să fi murit. N-ai cum să-i dai de urmă, doar dacă urmăreşti până la capăt o legătură întâmplătoare, ca aceea pe care ai auzit-o de la bătrân.

— Crezi că este într-adevăr o legătură? Se gândi că este extrem de firavă, ca un fir lung de păr alb, mai lung decât un veac. Doi oameni foarte bătrâni. Toate aceste celule de creier obosit între ea şi adevăr.

— Tâlhari, fără nume, fără chip, îmbrăcaţi în negru. Probabil tocmiţi de guvernul federal. Lichidările acelea au fost sălbatice.

— N-ar putea fi un curier rival? Fallopian ridică din umeri. Oedipa îi arătă simbolul REBUT şi el iar ridică din umeri.

— L-am văzut în toaleta pentru femei, chiar aici la Scop, Mike.

— Femei, spuse el şi tăcu. Cine poate şti ce se întâmplă cu ele?

Dacă i-ar fi dat prin minte să verifice câteva versuri din piesa lui Wharfinger, Oedipa ar fi ajuns singură să facă următoarea legătură. Aşa cum s-au întâmplat lucrurile, a primit ajutor de la un anume Genghis Cohen, un eminent fila-telist din zona L. A. Metzger, urmând instrucţiunile din testament, îl reţinuse pe acest expert amabil, uşor adenoidal, în schimbul unui procent din evaluarea făcută de el, ca să inventarieze colecţia de timbre a lui Inverarity şi să-i stabilească preţul.

Intr-o dimineaţă ploioasă, în timp ce ceaţa se ridica din piscină, iar Metzger era din nou plecat şi Paranoizii se aflau undeva pentru o şedinţă de înregistrări, Oedipa a fost sunată de Genghis Cohen, care, îşi dădu ea seama chiar şi la telefon, era agitat.

— Sunt unele nereguli, doamnă Maas, spuse el. Puteţi veni până aici?

Avea oarecum certitudinea, mânând pe autostrada lunecoasă, că „neregulile” se vor lega strâns de cuvântul Trystero. În urmă cu o săptămână Metzger ridicase albumele cu timbre din seiful unde erau depozitate şi i le dusese lui Cohen în Impala Oedipei, dar atunci nu avusese nici măcar curiozitatea să vadă ce conţin. Însă acum îi veni un gând, parcă şoptit de ploaie, că ceea ce nu ştiuse Fallopian despre poştaşii particulari putea să ştie Cohen.

Când i-a deschis uşa de la apartament/birou, l-a văzut încadrat într-o lungă suită sau înlănţuire de uşi, încăperile dând una într-alta în direcţia Santa Monica, toate îmbibate de lumina ploii. Genghis Cohen era atins de gripă, fermoarul îi era deschis pe jumătate şi purta un sveter de bumbac Barry Goldwater. Brusc Oedipa a nutrit sentimente materne. Întruna din

încăperi, probabil a treia în lungul apartamentului, a rugat-o să ia loc într-un balansoar şi a servit-o în păhăruţe cochete cu vin de păpădie de casă veritabil.

— Am cules păpădia într-un cimitir, în urmă cu doi ani. Acum cimitirul nu mai există. L-au scos ca să construiască autostrada East San Narciso.

Era în stare, în acest stadiu al evenimentelor, să recunoască un atare semnal, aşa cum se spune că se întâmplă cu epilepticii – o mireasmă, o nuanţă, o notă de fioritură de o puritate pătrunzătoare anunţându-le acestora începutul crizei.

Ce îşi amintesc mai târziu este doar acest semnal, de fapt reziduul, această vestire străveche, dar niciodată ceea ce li se revelează în timpul crizei. Oedipa se întreba dacă, la sfârşitul a ceea ce se întâmpla (dacă trebuie să existe un sfârşit) nu va rămâne şi ea numai cu amintiri compilate din indicii, anunţuri, sugestii, dar fără adevărul fundamental, care probabil are o strălucire mult prea intensă ca memoria să-l poată cuprinde, care trebuie mereu să ardă, distrugându-şi ireversibil propriul său mesaj, lăsând un alb voalat dintr-o prea lungă expunere, când lumea obişnuită revine. În răstimpul unei sorbituri din vinul de păpădie i-a trecut prin gând că nu va şti niciodată de câte ori până acum a avut un asemenea atac sau cum să-l înţeleagă dacă se va întâmpla să-l aibă din nou. Poate chiar în această ultimă secundă dar nu aveai cum să ştii. Privi pe ploaie coridorul de camere unde locuia Cohen şi înţelese, pentru prima oară, cât de departe te-ai putea pierde în el.

— Mi-am permis, spunea Genghis Cohen, să iau legătura cu un comitet de experţi. Nu le-am prezentat încă timbrele în chestiune, aşteptând ca dumneavoastră şi, bineînţeles, domnul Metzger să-mi daţi încuviinţarea oficială. N-am însă nici o îndoială că moştenirea va suporta toate cheltuielile.

— Mă tem că nu prea înţeleg, spuse Oedipa.

— Permiteţi, trase spre ea o măsuţă pe rotile şi dintr-un clasor de plastic ridică folosindu-se de pensetă, gingaş, un timbru comemorativ SUA, emisiunea Pony Express din 1940, 3 cenţi, henna maronie. Anulat. Uitaţi-vă, spuse el, aprinzând o lampă mică cu o lumină intensă, înmânându-i o lupă dreptunghiulară.

— Este pe dos, spuse ea în timp ce el umezea grijuliu timbrul cu neofalină şi-l aşeza pe o tăviţă neagră.

— La filigran.

Oedipa îl privi cu atenţie. Iată-l din nou, simbolul ei REBUT, ivindu-se negru, puţin la dreapta faţă de centru.

— Ce este? articula ea aceste cuvinte, întrebându-se cât timp trecuse.

— Nu sunt sigur, spuse Cohen. Din acest motiv le trimit la comitet. Au fost pe aici şi câţiva prieteni ca să le vadă, dar sunt cu toţii prudenţi. Dar despre acesta ce credeţi?

Din acelaşi clasor de plastic luă cu penseta după toate aparenţele un vechi timbru nemţesc, cu cifrele 1/4 în centru, cuvântul Freimarke deasupra şi, de-a lungul marginii drepte, inscripţia Thurn und Taxis.

— Au fost, îşi aminti din piesa lui Wharfinger, un fel de poştaşi particulari, aşa-i?

— Cam din 1300 până în 1867, când Bismark i-a cumpărat, au constituit, doamnă Maas, serviciul poştal european. Acesta este unul din puţinele lor timbre adezive. Dar uitaţi-vă la colţuri.

Oedipa văzu un corn cu o singură buclă care ornamenta fiecare colţ al timbrului. Aproape ca simbolul REBUT.

— Un corn de poştalion, o goarnă poştală, spuse Cohen, simbolul Thurn şi Taxis. Era pe blazonul lor.

Iar cornul lui de aur a tăcut, îşi aminti Oedipa. Sigur.

— Atunci, marca filigranată pe care aţi descoperit-o, spuse ea, este aproape acelaşi lucru cu excepţia micului dispozitiv suplimentar care dă impresia că iese din clopot.

— Pare ridicol, spuse Cohen, dar am bănuiala că este o surdină.

Ea încuviinţă din cap. Costumele negre, tăcerea, discreţia. Oricine ar fi fost, aveau scopul să reducă la tăcere goarna poştală Thurn şi Taxis.

— De obicei, această emisiune, ca şi celelalte, nu este filigranată, spuse Cohen, şi având în vedere şi alte detalii – haşurarea, numărul perforărilor, felul cum a îmbătrânit hârtia – este evident un fals. Nu doar o eroare.

— Atunci, nu valorează nimic. Cohen zâmbi. Îşi suflă nasul.

— Veţi fi uluită de sumele la care se pot vinde falsurile cinstite. Unii colecţionari se specializează în aşa ceva. Întrebarea este, pe acestea cine le-a făcut? Sunt fioroase.

Întoarse timbrul şi îi arătă cu vârful pensetei, în imagine se vedea un călăraş de la Pony Express plecând în galop de la un fort din vest. Din tufişul de pe partea dreaptă şi posibil în direcţia spre care se îndrepta călăraşul, se proiecta în afară o singură pană neagră, gravată cu migală.

— De ce să inserezi o greşeală deliberată? întrebă el neluând în seamă – dacă o observă expresia de pe chipul ei. Până acum am dat de opt cu totul. In toate există o astfel de eroare, introdusă laborios în desen, ca un afront. Există chiar o inversare – tarifpotşal SU, închipuiţi-vă.

— Cât de recentă? îi scăpă Oedipei mai tare decât era cazul.

— S-a întâmplat ceva, doamnă Maas?

I-a relatat la început despre scrisoarea primită de la Mucho cu obliterarea care o anunţa să comunice oficiliu despre corespondenţa obscenă.

— Straniu, a fost de acord Cohen. Inversarea, consultând un caiet de însemnări, apare numai pe un Lincoln de 4 cenţi. Emisiune obişnuită, 1954. Celelalte falsuri datează din 1893.

— De 70 de ani, spuse ea. Ar trebui să fie destul de bătrân.

— Dacă este aceeaşi persoană, spuse Cohen. Dar dacă ar fi tot atât de bătrân ca Thurn şi Taxis? Omedio Tassis, expulzat din Milano, şi-a organizat primii curieri în regiunea Bergamo prin 1290.

Au rămas tăcuţi, ascultând cum ploaia rodea ferestrele şi lucarnele, confruntaţi dintr-odată cu o ipoteză uluitoare.

— S-a mai întâmplat până acum? a trebuit să întrebe ea.

— O tradiţie de fraudă poştală de 800 de ani? Nu, după câte ştiu.

Oedipa îi povesti atunci despre inelul cu sigiliu al bătrânului domn Thoth, despre simbolul pe care Stanley Koteks a fost surprins mâzgălindu-l şi despre cornul de poştalion cu surdină desenat în toaleta pentru femei de la Scop.

— Orice ar fi, era inutil să mai spună, este clar că sunt încă destul de activi.

— Informăm autorităţile sau ce facem?

— Sunt convins că ştiu mai multe decât noi. Părea agitat sau brusc bătea în retragere.

— Nu, n-aş fi de această părere. Nu este treaba noastră, nu credeţi?

L-a întrebat apoi despre iniţialele R. E. B. U. T., dar era oricum prea târziu. Îl pierduse. A spus nu, dar atât de abrupt în disonanţă cu propriile ei gânduri că putea chiar să mintă. Îi mai turnă vin de păpădie.

— Este mai limpede acum, spuse el oarecum protocolar. Acum câteva luni s-a cam tulburat. Vedeţi, primăvara, când păpădia începe să înflorească din nou, vinul trece printr-un proces de fermentaţie. De parcă păpădia îşi aminteşte.

Nu, se gândi Oedipa, tristă. De parcă într-un fel mai există aievea cimitirul ei de baştină, într-un ţinut unde te poţi plimba şi nu ai nevoie de autostrada East San Narciso, iar osemintele se mai odihnesc în pace, hrănind fantome de păpădie, nimeni să nu le scoată cu plugul. De parcă morţii dăinuie într-adevăr, chiar într-o sticlă cu vin.

_L

• CAPITOLUL V •

Cu toate că următoarea ei mişcare ar fi trebuit să fie o nouă întâlnire cu Randolph Driblette, s-a hotărât să meargă în schimb la Berkeley. Ţinea să afle de unde îşi luase Richard Wharfinger informaţia despre Trystero. Să vadă, poate, şi cum îşi primeşte corespondenţa inventatorul John Nefastis.

La fel ca Mucho când ea pornise din Kinneret, Metzger nu părea disperat văzând-o că pleacă. Se-ntreba, mergând spre nord, dacă să facă o haltă acasă în drum spre Berkeley sau la înapoiere. Aşa cum s-au petrecut lucrurile, a pierdut ieşirea spre Kinneret şi dilema s-a rezolvat de la sine. A străbătut relaxată coasta de est a Golfului, a urcat de-ndată printre colinele din Berkeley şi, aproape de miezul nopţii, a ajuns la un hotel în stilul barocului german, cu multe caturi, întins pe o mare suprafaţă, cu mochetă de culoare verde închis şi vădind o preferinţă pentru coridoare curbate şi candelabre ornamentale. În hol se putea citi ÎNTRUNIREA SURDOMUŢILOR AMERICANI FILIALA CALIFORNIA, BUN VENIT. Toate luminile erau aprinse, strălucind aprehensiv, o tăcere cu adevărat ponderabilă ocupa clădirea. Un funcţionar s-a ivit de după biroul unde dormea şi i s-a adresat în limbajul semnelor. Oedipa s-a gândit să facă un gest obscen să vadă ce se întâmplă. Dar mersese fără oprire şi, brusc, ajuns-o oboseala. Pe coridoare cufundate în tăcere deplină, uşor curbate ca şi străzile din San Narciso, funcţionarul a condus-o la o cameră cu o reproducere după Remedios Varo. A adormit aproape instantaneu, dar s-a trezit de mai multe ori dintr-un coşmar legat de oglinda de vizavi de pat, unde se petrecea ceva. Nimic anume, ceva ipotetic numai, nimic vizibil. Când în cele din urmă a adormit de-a binelea, a visat că face dragoste cu soţul ei, Mucho, pe o plajă molatică albă, inexistentă în California cunoscută de ea. Dimineaţa când s-a trezit, stătea în capul oaselor dreaptă ca un băţ, holbându-se la chipul ei istovit din oglindă.

Editura Lectern îşi avea sediul într-o clădire mică de birouri pe Shattuck Avenue. Nu aveau în incintă Piese de Ford, Webster, Tourneur şi Wharfânger, dar i-au luat cecul în valoare de 12,50 dolari, i-au dat adresa depozitului din Oakland şi o chitanţă pe care s-o prezinte acolo. Trecuse de amiază când a luat cartea. O răsfoi să găsească versul pentru care străbătuse atâta drum. Şi, în lumina soarelui fisurată de frunze, îngheţă.

Stol sfint de stele nu abat, cred eu, suna cupletul, Osânda c-ai sfidat pe Angelo.

— Nu, protestă cu voce tare. „Osânda de-a-ntâlni pe Trystero”.

În nota scrisă cu creionul din volumul broşat se menţionase o variantă. Dar volumul broşat trebuia să fie o reproducere exactă a cărţii pe care o ţinea în mână. Nedumerită, văzu că şi în această ediţie există o notă de subsol: în exclusivitate după ediţia in-cvarto (1687). În ediţia in-folio mai veche este inserat un dursuş unde ar fi trebuit să fie ultimul rând. D'Amico nu exclude posibilitatea ca Wharfinger să fi făcut o comparaţie dezonorantă cu o persoană de la Curte, iar „reconstituirea” de mai târziu să fi fost de fapt opera tipografului, Inigo Barfstable. În versiunea controversată „Whitechapel” (c.1670) există versul „Un trist or odios pe dos, O, Niccolo”, care pe lângă faptul că introduce un alexandrin nu tocmai graţios este discutabil din punct de vedere sintactic, dacă nu acceptăm argumentul mai puţin ortodox dar convingător al lui J.

— K. Sale că este un joc de cuvinte pe marginea lui „Un trystero dies ires…” Se cade însă subliniat că şi în acest caz versul rămâne aproape la fel de corupt ca şi înainte, datorită lipsei de claritate a cuvântului trystero, dacă nu se acceptă ca variantă pseudo-italienizată a lui triste (= nefericit, depravat). Dar ediţia „Whitechapel” este doar un fragment şi, în plus, aşa cum s-a menţionat anterior, abundă în astfel de versuri corupte, probabil neautentice, şi nu poate fi socotită credibilă.

Atunci, de unde, se întrebă Oedipa, s-a procopsit volumul broşat cumpărat la Zapf cu versul său „Trystero”? A mai existat o ediţie, pe lângă in-cvarto, in-folio şi fragmentul „Whitechapel”? Prefaţa editorului, semnată de astă dată, de un anume Emory Bortz, profesor de engleză la Universitatea California, nu menţiona niciuna. A mai petrecut aproape încă un ceas, căutând prin notele de subsol, negăsind nimic.

— La naiba, răcni ea, porni maşina şi se îndreptă spre Universitatea Berkeley, să-l caute pe profesorul Bortz.

Ar fi trebuit să-şi amintească data de pe carte 1957. Altă lume. Tânăra din biroul facultăţii de engleză a informat-o că profesorul Bortz nu se mai numără printre cadrele didactice ale Universităţii. Preda la Colegiul San Narciso, San Narciso, California.

Bineînţeles, gândi Oedipa crispată, unde în altă parte? îşi notă adresa şi plecă încercând să-şi amintească cine editase volumul broşat. Nu izbuti.

Era vară, după-amiaza unei zile obişnuite din săptămână, nu era momentul ca un campus dintre cele cunoscute de Oedipa să trepideze; totuşi, cel unde se afla ea acum era plin de viaţă. De la Wheeler Hali coborî colina prin Sather Gate şi ajunse într-o piaţă înţesată de catifea cord, drill, gambe goale, plete blonde, rame de baga, spiţe de bicicletă strălucind în soare, plase cu cărţi, planşe de carton care se legănau, coli cu petiţii atârnând până la pământ, afişe unde apăreau acronimele indescifrabile FSM, ' YAF, VDC1, clăbuci de săpun în fântână, studenţi care dialogau nas în nas. Oedipa a străbătut-o, cu tomul gros sub braţ, curioasă, ezitantă, o străină, dorind să se simtă relevantă, dar ştiind că pentru asta este nevoie de o îndelungată explorare prin universuri alternative. Căci ea îşi făcuse studiile într-o perioadă când autocontrolul, indiferenţa şi tendinţa spre izolare se observau nu doar la colegi, dar şi la mai tot ce se vedea în jurul lor sau li se anunţa ca viitor, o reacţie la scară naţională la anumite manifestări patologice din sfere înalte pe care numai moartea avusese puterea să le vindece, iar acest Berkeley nu semăna deloc cu nici un colegiu mititel şi somnolent din trecutul ei, ci se înrudea mai curând cu acele universităţi din Estul depărtat sau din America Latină despre care citim, acel mediu cultural autonom unde poţi să pui la îndoială cea mai îndrăgită dintre legende, să exprimi cel mai dezastruos dezacord, să aprobi cel mai sinucigaş dintre angajamente – genul care răstoarnă guvernele. Dar limba pe care o auzea pe când traversa Bancroft Way printre copiii blonzi şi mârâit de Honda şi Suzuki era engleza, engleza americană. Unde erau Miniştrii James şi Foster şi Senatorul Joseph, acele stimate smintite zeităţi protectoare care vegheaseră ca o mamă tinereţea atât de cumpătată a Oedipei? într-o altă lume. Pe alte şine de cale ferată, altă serie de decizii luate, macazuri închise, acarii fără chip care le manevraseră, cu toţii acum transferaţi, abandonaţi, la zdup, fugăriţi de vână-torii celor care spală putina, cu minţile rătăcite, drogaţi, alcoolici, fanatici, sub nume de împrumut, decedaţi, dispăruţi pentru totdeauna. Cu toţii izbutiseră să facă din tânăra Oedipa o creatură rară, într-adevăr, inaptă poate pentru marşuri şi manifestări de protest, dar maestră în urmărirea cuvintelor ciudate din textele baroce.

A tras Impala într-o staţie de benzină undeva pe întinderea cenuşie a Magistralei Telegraph şi dintr-o carte de telefon a luat adresa lui John Nefastis. A parcurs apoi cu maşina distanţa până la o clădire de locuinţe cu aspect aşa-zis mexican, i-a căutat numele pe cutiile poştale SUA, a urcat

treptele din faţa casei şi a mers pe lângă şirul de ferestre cu draperii până a dat de uşa lui. Nefastis avea părul tuns scurt şi acelaşi aer juvenil ca şi Koteks, dar purta o cămaşă cu motive polineziene de pe vremea administraţiei Truman.

Prezentându-se, a invocat numele lui Stanley Koteks.

— A zis că-mi puteţi spune dacă sunt o „sensibilă" sau nu.

Nefastis urmărise la televizor un grup de copilite dansând un fel de Watusi.

— Îmi place să privesc tineretul, explică el. O puştoaică la anii ăştia are ceva special.

— Şi soţului meu îi place, spuse ea. Înţeleg. John Nefastis îi zâmbi radios, cu simpatie, şi aduse Maşina dintr-o cameră de lucru din spate. Arăta în mare aşa cum era descrisă în brevet.

— Ştiţi cum funcţionează?

— Stanley mi-a descris-o oarecum.

A început atunci, uluitor, să vorbească despre ceva numit entropie. Era preocupat de acest cuvânt tot atât de mult ca Oedipa de „Trystero". Dar pentru ea era prea tehnic. A priceput că există două tipuri distincte de entropie. Unul care are de-a face cu motoarele termice, celălalt cu informaţia. Ecuaţia pentru unul, în anii '30, părea să fie aceeaşi ca pentru celălalt. Era o coincidenţă. Cele două domenii nu aveau legătură, cu excepţia unui singur element: Demonul lui Maxwell. Când demonul stă şi triază moleculele în calde şi reci, se spune că sistemul pierde entropie. Dar, într-un fel, pierderea este compensată de informaţia pe care Demonul o obţine despre locul unde se află moleculele de un tip sau altul.

— Comunicarea este cheia, strigă Nefastis. Demonul trimite datele către sensibil, iar acesta trebuie să reacţioneze în acelaşi plan. În această cutie există miliarde incalculabile de molecule. Demonul adună date despre fiecare în parte, într-un plan psihic profund ar trebui să comunice. Sensibilul ar trebui să primească această cantitate impresionantă de energie şi să înapoieze aproximativ aceeaşi cantitate de informaţie. Ca să menţină fluxul. În planul nostru profan nu vedem decât un piston care, dacă totul merge bine, se mişcă. O singură mişcare uşoară, împotriva acestei mase complexe de informaţie, distrusă repetat cu fiecare lovitură.

— Staţi, staţi, spuse Oedipa, mă depăşeşte.

— Entropia este o figură de stil, după cum se pare, suspină Nefastis, o metaforă. Stabileşte o relaţie între lumea termodinamicii şi fluxul informaţional. Maşina le foloseşte pe amândouă. Prin Demon metafora nu dobândeşte numai graţie, lingvistic vorbind, dar devine adevărată la modul obiectiv.

— Dar dacă Demonul există, se simţea ca un fel de eretică, numai pentru că cele două ecuaţii arată la fel? Datorită metaforei?

Nefastis zâmbi; impenetrabil, calm, un credincios.

— A existat pentru Clerk Maxwell cu mult înainte de timpurile metaforei.

Dar a fost Clerk Maxwell un asemenea fanatic în ce priveşte realitatea Demonului său? Privi portretul de pe partea exterioară a cutiei. Clerk Maxwell era în profil şi refuza să-i întâlnească privirea. Avea fruntea rotundă, netedă şi o umflătură ciudată pe spatele capului, acoperită de şuviţele părului ondulat. Ochiul vizibil părea blând şi detaşat, dar Oedipa se întreba ce fixaţii, crize, spaime la miez de noapte se puteau constata şi argumenta plecându-se de la subtilitatea umbrită a gurii, ascunsă sub barba stufoasă.

— Priveşte portretul, spuse Nefastis, şi concen-trează-te pe un cilindru. Fii calmă. Dacă eşti o sensibilă, vei şti pe care dintre ele. Lasă-ţi cugetul deschis, receptiv la mesajul Demonului. O să revin. Se întoarse la televizorul său unde acum erau desene animate. Şedinţa a durat cât s-au perindat doi Urşi Yogi, o Gorilă Magilla şi un Peter Potamus, în tot acest timp Oedipa uitându-se fix la portretul enigmatic al lui Clerk Maxwell, aşteptând ca Demonul să comunice.

Eşti acolo, omuleţule, îl întrebă Oedipa pe Demon, sau Nefastis îşi râde de mine. Dacă nu se mişcă un piston, n-o să ştie niciodată. Mâinile lui Clerk Maxwell fuseseră retezate din fotografie. Poate că ţinea o carte. Era cu privirea aţintită în cine ştie ce panoramă a Angliei victoriene, a cărei lumină fusese pierdută pentru totdeauna. O cuprinse neliniştea. Părea că, sub barbă, era începutul, aproape perceptibil, al unui surâs. Ceva în ochii lui, cu siguranţă, se schimbase…

Iar acolo. Pe marginea de sus a ceea ce vedea: pistonul din dreapta nu se mişcase, o fracţiune? Nu se putea uita direct. Instrucţiunile îi cereau să nu-şi ia ochii de la Clerk Maxwell. S-au scurs minute, pistoanele au rămas îngheţate pe loc. Din televizor veneau glasuri piţigăiate, haioase. Văzuse

doar un spasm al retinei, o celulă de nerv care ratase. Vede mai mult sensibilul autentic? în viscere simţea acum teama, tot mai mare, că nu se va întâmpla nimic. De ce să mă agit, se agită ea, Nefastis este un aiurit, nu te mai gândi la asta, un aiurit sincer. Sensibilul adevărat este cel care poate să împărtăşească halucinaţiile tipului, asta-i tot.

Ce minunat ar fi să le împărtăşeşti. Se strădui încă un sfert de ceas, repetând, dacă eşti acolo, orice-ai fi, arată-te, am nevoie de tine, arată-te. Dar nu s-a întâmplat nimic.

— Îmi pare rău, îl chemă ea, în chip surprinzător gata să izbucnească în lacrimi din pricina frustrării, cu glasul pe punctul de a se frânge. Este în zadar.

Nefastis se apropie şi-şi trecu braţul după umerii ei.

— E în regulă, spuse el. Nu plânge. Hai, vino pe canapea. Acum urmează ştirile. Putem şi aici.

— Putem? spuse Oedipa. Ce să putem?

— Să avem contact sexual, replică Nefasâs. Poate vor da o ştire despre China în seara asta. Inii place să fac asta în timp ce se vorbeşte despre Vietnam, dar China îmi cade cel mai bine. Ie gândeşti la toţi chinezii ăia. Fecunzi. Risipă ie viaţă. Devine mai sexi, nu?

— Au, ţipă Oedipa şi o luă la fugă, cu Nefastis pocnind din degete dispreţuitor în urma ei prin camerele întunecate, la modul hippy-dippy, atunci-fă-ţi-damblaua-puştoaico, pe care fără îndoială îl învăţase tot de la televizor.

— Salutări bătrânului Stanley, strigă el în timp ce ea coborî în viteză treptele ce duceau în stradă, aruncă un batic peste numărul maşinii şi cu un scrâşnet o porni pe Telegraph. Conduse mai mult, sau mai puţin mecanic până când un puştan grăbit, dintr-un Mustang, pesemne incapabil să-şi stăpânească sentimentul nou de virilitate pe care i-l dădea maşina, era cât pe ce s-o omoare şi ea îşi dădu seama că se află pe autostradă mergând ireversibil în direcţia Bay Bridge. Trecuse jumătate din ora de vârf. Spectacolul o îngrozea, Oedipa Tiind convinsă că un asemenea trafic este posibil numai în Los Angeles, în locuri asemănătoare. Aruncând mai târziu o privire spre San Francisco din înălţimea arcului făcut de pod, zări smog. Ceaţă, se corectă ea, e ceaţă, asta e. Cum să fie smog în San Francisco? Smogul, potrivit legendei, începe mai la sud. Trebuia să fie unghiul din care cădea soarele.

În atmosfera gazelor de eşapament, transpiraţiei, luminii orbitoare şi proastei dispoziţii ale unei seri estivale pe o autostradă americană, Oedipa Maas reflecta la problema ei cu Trystero.

Tăcerea din San Narciso – suprafaţa nemişcată a piscinei de la hotel, contururile contemplative ale străzilor rezidenţiale asemeni urmelor de greblă în nisipul unei grădini japoneze – nu-i dăduseră posibilitatea să mediteze pe îndelete la nebunia acestei autostrăzi.

În cazul lui John Nefastis (ca să ia un exemplu recent) s-a întâmplat, să zicem prin coincidenţă, ca două tipuri de entropie, termodinamică şi informaţională, să arate identic când s-au exprimat în scris ca ecuaţii. Totuşi, el a conferit respectabilitate unei simple coincidenţe apelând la Demonul lui Maxwell.

Şi iat-o pe Oedipa confruntată cu o metaforă Dumnezeu ştie din câte părţi; mai mult de două, în orice caz. În timp ce coincidenţele nu prididesu să apară în aceste zile, oriunde privea, nu avea decât un sunet, un cuvânt, Trystero, ca să stabilească o corelaţie între ele.

Ştia câte ceva despre Trystero: se împotrivise sistemului poştal Thurn şi Taxis din Europa, simbolul său era un corn de poştalion cu surdină, cândva înainte de 1853 apăruse în America şi luptase cu Pony Express şi Wells Fargo sub masca unor haiduci îmbrăcaţi în negru, sau deghizaţi ca indieni, iar astăzi supravieţuia în California servind ca un canal de comunicare celor cu convingeri sexuale nonconformiste, inventatorilor care credeau în realitatea Demonului lui Maxwell, poate soţului ei, Mucho Maas (aruncase însă scrisoarea lui Mucho, Genghis Cohen nu avea cum să controleze timbrul, aşa că, dacă ţinea să fie sigură, va trebui să-l întrebe chiar pe Mucho).

Sau Trystero avea într-adevăr o existenţă de sine stătătoare, sau era o presupunere, poate o închipuire a Oedipei, atât de obsedată de moştenirea defunctului, cu care fiinţa ei se împletise.

Aici, în San Francisco, departe de bunurile tangibile ale moştenirii, mai exista poate o şansă ca toată povestea să se îndepărteze şi să se destrame pe tăcute. În seara asta nu avea decât să se lase dusă de val şi să vadă dacă nu se întâmplă nimic. • ■are să o convingă că este vorba de ceva de natură pur nervoasă, un fleac de care psihanalistul o va scăpa fără doar şi poate. A ieşit din autostradă la North Beach, a făcut un înconjur, a parcat în cele din urmă

pe o stradă lăturalnică abruptă, printre depozite. Apoi merse pe Broadway, ali-pindu-se mulţimii din primele ore ale serii.

Nu trecu însă nici un ceas şi zări cornul de poştalion mut. Îşi târa paşii pe o stradă plină cu băieţi mai copţi în costume Roos Atkins când se ciocni de o ceată de turişti care coborau gălăgioşi şi prosperi dintr-un autocar Volkswagen, culegând in trecere impresii din câteva localuri de noapte (iin San Francisco. „Să-ţi pun asta”, auzi un glas in ureche „pentru că plec”, şi văzu cum i se prinde cu dexteritate pe piept această insignă de identitate, mare, vişinie: Salut! Mă numesc Arnold Snarb! Caut o ocazie să mă distrez. Oedipa se uită în jur şi văzu un chip de heruvim dispărând m timp ce-i făcea cu ochiul printre umeri neartificiali şi cămăşi în dungi, şi ia-l de unde nu-i pe Arnold Snarb dus în căutarea unei ocazii mai bune.

Cineva suflă într-un fluier şi Oedipa s-a trezit împinsă laolaltă cu ceilalţi cetăţeni cu insigne spre un bar numit Ca La Greci. O, nu, gândi Oedipa, nu o întrunire de poponari, nu; şi un minut se zbătu să iasă din talazul uman înainte de a-şi aminti că luase hotărârea ca în noaptea asta să se lase în voia valului.

— Aici, îi instruia ghidul, cu broboane de transpiraţie ca nişte tentacule întunecate pe sub gulerul cu butonieră, veţi întâlni membrii celui de no al treilea sex, mulţimea cu miros de lavandă care face renumele acestui oraş de la Golf. Unora dintre dumneavoastră experienţa li se va părea poate un pic bizară, dar, reţineţi, nu încercaţi să vă comportaţi ca un grup de turişti. Dacă vi se face vreo propunere, e în glumă, ţine de viaţa de noapte homo pe care o descoperim aici, în acest faimos North Beach. Două pahare şi, când veţi auzi fluierul, ieşiţi, când îl auziţi de două ori, vă regrupaţi chiar aici. Dacă vă purtaţi frumos, o să vedem şi următorul local, La Finnochio.

A fluierat de două ori şi turiştii, izbucnind într-un chiot, au luat barul cu asalt ca apucaţii, târând-o pe Oedipa cu ei. Când s-a restabilit calmul, se afla lângă uşă în mână cu un pahar al cărui conţinut era greu de identificat, înghesuită într-un tip înalt cu o haină sport de velur. Pe reverul căreia zări, lucrat splendid într-un aliaj pal, cu licăriri, nu o insignă vişinie, ci un ac în forma cornului de poştalion Trystero. Mut, în totul identic.

Perfect, îşi spuse. Ai pierdut. O încercare de a lua parte la joc care valora cu totul un ceas. Ar fi trebuit să plece atunci, să se întoarcă la Berkeley, la hotel. Dar nu a fost în stare.

— Ce-ai zice dacă ţi-aş spune, i se adresă individului cu acul, că am lucrat pentru Thurn şi Taxis?

— Vorbeşti, răspunse el, de o agenţie de teatru? Avea urechile mari, părul tuns scurt aproape până la piele, acnee pe faţă şi în ochi un gol ciudat, care acum se lipi de sânii Oedipei.

— Cum de ai un nume ca Arnold Snarb?

— Dacă-mi spui de unde ai acul de la rever, spuse Oedipa.

— Regret.

Încercă să-l tachineze:

— Dacă e un simbol homosexual sau ceva asemănător, mă lasă rece.

Ochii lui nu exprimau nimic.

— Nu este genul meu, spuse el. Nici tu nu eşti. Ii întoarse spatele şi comandă de băut. Oedipa îşi scoase insigna, o puse într-o scrumieră şi spuse, L-alm, încercând să nu dea impresia că ar fi agitată:

— Ascultă, trebuie să mă ajuţi. Pentru că am impresia că-mi pierd minţile.

— N-ai nimerit-o, Arnold. Vorbeşte cu preotul tău.

— Folosesc poşta SUA pentru că nu m-a învăţat nimeni că există altă poştă, încercă să-l convingă. Dar nu îţi sunt duşman. Nu vreau să-ţi fiu duşman.

— Dar prieten? întrebă răsucindu-se pe scaun; -o privească. Vrei să-mi fii prieten, Arnold?

— Nu ştiu, gândi că-i mai bine să răspundă astfel.

Ochii lui o fixau, goi.

— Ce ştii?

Îi povesti totul. De ce nu? Nu-i ascunse nimic. Când isprăvi, fluierul îi răpise pe turişti iar ei îi oferise încă două rânduri care se adăugaseră la ele trei comandate de ea înainte.

— Am auzit de Kilby, spuse el. Este un nume de cod, nimeni în persoană. Dar nimic despre rest, despre sinofilul tău de peste golf sau despre piesa aia bolnăvicioasă. Habar n-am avut că-i o istorie la mijloc.

— Nu mă gândesc decât la asta, spuse ea niţeluş plângăreţ.

— Şi, scărpinându-şi capul cu părul tuns scurt, n-ai pe nimeni căruia să-i spui. Doar un necunoscut întâlnit într-un bar?

Îi ocoli privirea.

— Nu.

— Soţ, psihiatru?

— Există şi unul şi celălalt, spuse Oedipa, dar nu sunt la curent.

— Nu le poţi spune?

Îi întâlni până la urmă golul ochilor o secundă şi ridică din umeri.

— Atunci o să-ţi spun ce ştiu, se hotărî el. Acul pe care-l port înseamnă că sunt membru LA., adică sunt unul dintre înamoraţi Anonimi. Un inamorato este un ins îndrăgostit. Este cea mai cumplită dependenţă.

— Cineva este pe punctul de a se îndrăgosti, spuse Oedipa, te duci şi-i ţii companie respectivului sau cam aşa ceva?

— Exact. Ideea este să ajungi la stadiul când nu simţi o asemenea nevoie. Am avut noroc. M-am lecuit de tânăr. Dar sunt bărbaţi de 60 de ani, crede-mă, şi femei chiar mai în vârstă care se trezesc noaptea ţipând.

— Ţineţi întruniri ca şi AA, alcoolicii anonimi?

— Nu, bineînţeles că nu. Ţi se dă un număr de telefon, un serviciu la care să suni. Nimeni nu ştie numele nimănui; numai acest număr, în caz că situaţia se agravează şi nu poţi să-i faci faţă singur. Suntem solitari, Arnold. Întrunirile ar anula esenţa problemei.

— Dar persoana care-ţi ţine companie? Dacă te îndrăgosteşti de ea?

— Nu stă cu tine, spuse el. Nu o vezi de două ori. Serviciul o trimite şi are grijă să nu se repete adresa.

Când s-a introdus cornul de poştalion? Chiar de la înfiinţare. La începutul anilor '60 un funcţionar de la Yoyodyne care locuia lângă L. A. Şi avea o poziţie în organigrama corporaţiei între director şi vicepreşedinte, s-a văzut, la 39 de ani, pus pe liber de un automat. Cum de la vârsta de şapte ani fusese iniţiat cu stricteţe într-o escatologie care nu trimite decât la postul de preşedinte şi moarte, instruit să nu facă absolut nimic, ci doar să-şi pună semnătura pe convenţii din care nu pricepea o iotă şi să fie luat la rost pentru că programele de înaltă specializare dădeau chics, din motive pe care trebuiau să i le explice alţii, primul gând ce i-a trecut prin cap a fost fireşte să se sinucidă. Dar specializarea anterioară a prevalat: nu putea să ia o decizie fără să audă mai întâi părerea unei comisii. A trimis un anunţ la mica publicitate din L. A. Times cu întrebarea dacă persoane aflate în aceeaşi situaţie dificilă găsiseră vreodată motive întemeiate de a nu se

sinucide. Raţionamentul său fiind că nu-i va răspunde nici un sinucigaş, lăsându-l de la sine numai cu inputuri valabile. Raţionamentul a fost fals. După ce timp de o săptămână a supravegheat nerăbdător cutia poştală printr-un mic binoclu japonez pe care i-l dăduse soţia drept cadou de despărţire (îl părăsise a doua zi după ce lui i se strecurase plicul roz) şi nu a văzut la poşta de amiază decât diverse cataloage pentru fraieri, o bătaie insistentă la uşă l-a trezit brusc din reveria alcoolică black-and-white în care se vedea sărind de pe Stack la o oră de vârf. Era într-o duminică spre asfinţit. A deschis uşa şi a dat de un vagabond în vârstă, pe cap cu o bască tricotată şi un cârlig în loc de mână, care i-a prezentat un vraf de scrisori şi s-a cărat fără un cuvinţel. Cele mai multe dintre scrisori erau trimise de sinucigaşi care rataseră în ultima clipă, din stângăcie sau laşitate. Niciunul însă n-a fost în stare să ofere un motiv convingător de a rămâne în viaţă. Totuşi, directorul şovăia: a mai petrecut o săptămână întocmind liste pe coli de hârtie în coloane „pro” şi „contra” cu motive de a-şi lua sau nu rămas-bun de la viaţă. În lipsa unui eveniment care să-i dea ghes, i-a fost imposibil să ia o hotărâre definitivă. Până într-o zi când a observat o relatare pe prima pagină a ziarului Tim es, cu o fotografie telegrafiată de Associated Press, despre un călugăr budist din Vietnam care-şi dăduse foc ca un gest de protest împotriva măsurilor luate de guvern. „Straşnic!” a strigat directorul. S-a dus în garaj, a evacuat prin sifonare toată benzina din rezervorul Buick-ului său, a îmbrăcat costumul său verde Zachary AII cu vestă, a îndesat toate scrisorile de la sinucigaşii rataţi în buzunarul de la haină, a intrat în bucătărie, s-a aşezat pe podea, a început să-şi arunce cu benzină pe el. Era cât pe ce să producă clicul de rămas-bun al credincioasei sale Zippo care-l însoţise prin tufişurile Normandiei, prin Ardeni, Germania şi America postbelică, când a auzit o cheie în broasca de la intrare şi zgomot de voci. Era soţia sa cu un tip, pe care l-a recunoscut îndată ca fiind expertul eficient de la Yoyodyne, cel care fusese cauza înlocuirii sale cu un IBM 7094. Intrigat de ironia situaţiei, a rămas în bucătărie şi a ascultat, lăsându-şi cravata muiată în benzină ca un fel de fitil. Din câte a înţeles, expertul în eficienţă dorea să aibă raport sexual cu soţia sa pe covorul marocan din camera de zi. Soţia nu avea nimic împotrivă. Directorul a auzit râsete indecente, fermoare, zgomot de pantofi, respiraţie greoaie, gemete. Şi-a scos cravata din benzină şi a început să chicotească. Şi-a închis Zippo-ul. „Râde cineva”, spuse soţia prompt. „Miroase a benzină”, spuse expertul în eficienţă. Ţinându-se de mână, goi, cei doi porniră spre bucătărie. „Mă

pregăteam s-o fac în stilul călugărului budist”, explică directorul, „îi trebuie trei săptămâni să se hotărască”, se minună expertul în eficienţă. „Ştii cât i-ar fi trebuit unui IBM 7094? Douăsprezece micro-secunde. Nu-i de mirare c-ai fost înlocuit”. Directorul îşi dădu capul pe spate şi râse zece minute bune, la mijlocul cărora soţia sa şi amicul ei, speriaţi, s-au retras, s-au îmbrăcat şi au plecat să cheme poliţia. Directorul s-a dezbrăcat, a făcut un duş, şi-a atârnat costumul pe frânghie să se usuce. Apoi a observat o ciudăţenie. Timbrele pe unele scrisori din buzunarul costumului său aproape se albiseră. A înţeles că benzina dizolvase probabil cerneala de tipărit. Fără grabă, a desprins un timbru şi a văzut deodată conturată pe pielea mâinii sale imaginea unui corn de poştalion mut. „Un semn”, a şoptit el, „este un semn”. Dacă ar fi fost un credincios, ar fi căzut în genunchi. Aşa cum stăteau lucrurile, a declarat doar cât se poate de solemn: „Marea mea greşeală a fost iubirea. Din această zi jur să stau departe de iubire: hetero, homo, bi, câine sau pisică, maşină, oricare. Voi înfiinţa o societate de însinguraţi, devotată acestui scop, iar acest semn, ce mi-a fost revelat de benzina care era cât pe ce să mă termine, îi va fi emblemă”. Aşa a şi făcut. Oedipa, beată bine, întrebă:

— Unde este acum?

— Este anonim, spuse inamorato anonimul. De ce nu-i scrii prin sistemul REBUT? pe adresa „Fondator IA”.

— Dar nu ştiu să-l folosesc, spuse ea.

— Gândeşte-te, continuă el, tot beat. O întreagă lume subterană de sinucigaşi rataţi. Toţi comunică prin acest sistem secret de distribuire a corespondenţei. Ce îşi spun unul altuia?

Clătină din cap, zâmbind, se ridică împleticit de pe scaun şi o porni spre toaletă, dispărând în mulţimea compactă. Nu s-a mai întors.

Oedipa a rămas, simţindu-se îngrozitor de singură, acum – a remarcat – singura femeie, într-o sală plină de homosexuali turmentaţi. Şi care este povestea vieţii mele, se întreba ea, Mucho refuză să discute cu mine, Hilarius refuză să asculte, Clerk Maxwell nici nu m-a privit, iar cit despre cei de faţă, Dumnezeu ştie. O cuprinse disperarea aşa cum se întâmplă atunci când nimeni din jur nu-ţi trezeşte sexual nici o curiozitate. A estimat spectrul de sentimente din încăpere obser-vând că se întinde între ura violentă (un tinerel semănând cu un indian care nu împlinise nici douăzeci de ani, cu părul până la umăr, lins, dat după urechi) şi reflecţia indiferentă (un tip de SS purtând ochelari cu ramă de baga care se holba la picioarele ei

încercând să vadă dacă nu era în travesti), niciunul promiţând nimic bun. Se ridică după un timp, părăsi localul Ca La Greci şi se reîntoarse în oraş, în oraşul contaminat.

Şi-a petrecut restul nopţii descoperind imaginea cornului poştal al lui Trystero. În Chinatown în fereastra întunecată a unui negustor de plante medicinale i s-a părut că o zăreşte printre semnele ideografice. Strada însă era slab luminată. Mai târziu, a recunoscut-o pe trotuar în două desene făcute cu creta, la şase metri una de alta. Cele două imagini erau legate printr-o serie complicată de cutii, unele având litere, altele cifre. Un joc de copii? Locuri pe o hartă, date dintr-o istorie secretă? A copiat diagrama în carneţel. Când şi-a ridicat ochii, cineva, poate un bărbat, într-un costum negru, se afla în faţa unei intrări la depărtare de câteva zeci de metri şi o privea. I s-a părut că avea gulerul ridicat, dar nu a mai riscat. S-a înapoiat pe drumul pe care venise, cu inima bătându-i asurzitor. Un autobuz a oprit la următorul colţ şi a alergat să-l prindă.

A preferat să meargă cu autobuzul după aceea, coborând numai la răstimpuri ca să gonească somnul. Crâmpeiele de vis pe care le-a avut erau toate legate de cornul poştal Trystero. Nu este exclus ca mai târziu să-i fi fost greu să trieze din noapte ce a fost vis şi ce realitate.

La un pasaj nedefinit din partitura sonoră a nopţii, i-a licărit prin minte că nu i se va întâmpla nimic, că va fi protejată, poate, numai de beţia ei ce pălea progresiv. Oraşul era al ei, aşa cum, construit şi făţuit cu imaginile şi cuvintele comune (cosmopolit, cultură, tramvaie pe cablu) nu fusese niciodată: avea în noaptea asta la dispoziţie tunele subterane spre bifurcaţii îndepărtate ale aparatului său circulator, capilare minuscule vizibile numai cu efort sau vase stâlcite în coşuri neruşinate pe pielea citadină, ca toată lumea, cu excepţia turiştilor, să le vadă. Nimic din ce aparţinea nopţii nu putea s-o atingă, nimic n-o atingea. Repetarea simbolului ar fi trebuit să ducă, poate şi fără traumatism, la atenuarea sau chiar la smulgerea lui din memorie. Era hărăzită să-şi amintească. A contemplat această ipoteză de parcă ar fi fost o stradă văzută ca o jucărie dintr-un balcon la mare înălţime, o plimbare cu trenul groazei, prezenţa ei printre animalele de la grădina zoologică – dorinţa de moarte care se poate împlini printr-un gest minim. Atinsese liziera unui domeniu al voluptăţii ştiind că va fi o încântare cum nu se poate închipui nici în vis să i se abandoneze, pur şi simplu, că nici atracţia gravitaţiei, nici legile balisticii, nici devorarea sălbatică, nu promiteau o desfătare mai mare. Făcu o încercare, tremurând: sunt hărăzită

să-mi amintesc. Se presupune că fiece indiciu întâlnit posedă o claritate proprie, posibilitatea de a dura. Dar apoi se întrebă dacă indiciile ca nestematele nu sunt decât un fel de compensaţie; pentru pierderea Cuvântului epileptic, direct, strigătul care ar avea puterea să spulbere noaptea. In parcul Golden Gate dădu peste un grup de copii în cămăşuţe de noapte, aşezaţi în cerc, care i-au spus că visau că sunt laolaltă. Dar între a visa şi a fi treaz nu era de fapt nici o deosebire, fiindcă dimineaţa când se sculau se simţeau istoviţi, de parcă nu dormiseră cea mai mare parte din noapte. Când mamele lor credeau că sunt afară la joacă, în realitate, stăteau încolăciţi în vreun dulap pe la vecini, pe vreo estradă sus în copaci, în culcuşuri făcute pe ascuns în boscheţi, recuperând ore de somn. Pentru ei noaptea nu avea nimic înfricoşător, la mijlocul cercului ardea un foc imaginar şi nu aveau nevoie decât de propriul lor sentiment cast de comunitate. Auziseră despre goarna poştală, dar nu ştiau nimic despre jocul desenat cu creta, pe care Oedipa îl văzuse pe trotuar. Se foloseşte numai o singură figură, este un joc cu coarda, îi explică o fetiţă: păşeşti pe rând în buclă, clopot şi surdină şi în acest timp cânţi:

Tristo, Tristo, un doi trei întoarce taxi de peste mări…

— Adică Thurn şi Taxis?

Niciodată nu l-au auzit aşa. Au continuat să-şi încălzească mâinile la focul invizibil. Oedipa, ca să le plătească cu aceeaşi monedă, n-a mai crezut în ei.

Într-un restaurant mexican de noapte ieftin situat în drum spre strada 24, întâlni o frântură din trecutul ei, în forma unui tip pe nume Jesiis Arrabal, care stătea într-un colţ sub televizor, mestecând alene cu piciorul unui pui în castronelul cu supă opacă.

— Salut, o salută el pe Oedipa, eşti doamna din Mazatlân. Ii făcu semn să ia loc.

— Îţi aminteşti totul, spuse Oedipa, Jesus, chiar şi turiştii. Cum merge CIA? Reprezentând nu agenţia la care vă gândiţi, ci o grupare mexicană clandestină cunoscută sub numele de Conjuracior de los Insurgentes Anarquistas, înfiinţată în vremea fraţilor Flores Magon şi mai târziu aliată temporar cu Zapata.

— După cum vezi. În exil, arătând cu braţul în jur.

Era co-proprietar al localului împreună cu un ins din Yucatan, care credea încă în Revoluţie. Revoluţia lor.

— Dar dumneata? Mai eşti cu iancheul care cheltuia bani cu nemiluita de dragul dumitale? Oligarhul, miracolul?

— A murit.

— Ah, pobrecito.

Îl întâlniseră pe Jesiis Arrabal pe plajă unde el anunţase dinainte un miting împotriva guvernului. N-a apărut nimeni. Aşa că i s-a adresat lui Inverarity, duşmanul pe care, ca să fie loial credinţei sale, trebuia să-l studieze. Pierce, datorită manierelor sale distante când avea de-a face cu resentimente făţişe, n-a avut nimic de spus lui Arrabal. A jucat perfect rolul iancheului respingător, putred de bogat, încât Oedipa a văzut cum, fără să sufle nici o briză dinspre Pacific, pielea se face ca de găină pe antebraţul anarhistului. De-ndată ce Pierce s-a îndepărtat să facă surf, Arrabal a întrebat-o dacă era adevărat sau era spion sau se distra pe seama lui. Oedipa n-a înţeles.

— Ştiţi ce este un miracol. Nu ce spune Bakunin. Ci intruziunea unei alte lumi în lumea noastră. Cea mai mare parte a timpului coexistăm paşnic, dar când ne atingem e cataclism. Ca biserica pe care o urâm, şi anarhiştii cred într-o altă lume. Unde revoluţiile izbucnesc spontan şi fără conducători, iar talentul sufletului pentru consens permite maselor să muncească împreună fără efort, mecanic, ca trupul însuşi. Şi totuşi, senă, dacă ceva din toate astea se va întâmpla vreodată cu atâta perfecţiune, ar trebui să strig şi eu miracol. Miracol anarhist. Cum este şi prietenul dumitale. El reprezintă foarte exact, fără cusur, obiectul luptei noastre. In Mexic un privilegiado este întotdeauna, într-un anumit procent, mântuit este unul din popor. Nu e un miracol. Dar prietenul dumitale, dacă nu se ţine de glume, îmi trezeşte aceeaşi spaimă ca apariţia Fecioarei unui indian.

În anii ce s-au scurs de atunci Oedipa şi-a amintit de Jesus, fiindcă el observase această trăsătură a lui Pierce în timp ce ei îi scăpase. De parcă reprezenta, într-un fel care nu avea legătură cu sexul, competiţia. Acum, bând cafeaua zăţoasă, călduţă, dintr-un vas de lut de pe ochiul din spate al maşinii de gătit a acelui yukateco şi ascultând poveştile conspirative ale lui Jesus, se întreba dacă fără miracolul lui Pierce care să-l liniştească, Jesus nu ar fi abandonat până la urmă CIA şi n-ar fi devenit unul din priistas1 care reprezentau majoritatea, nefiind astfel niciodată nevoit să plece în exil.

Defunctul, ca şi Demonul lui Maxwell, era trăsătura de unire într-o coincidenţă. Fără el, nici ea, nici Jesus nu s-ar afla exact în acest loc, exact

în acest moment. Era destul, un avertisment codificat. Ce să mai fie oare întâmplător în noaptea asta? Aşa că ochii îi căzură de îndată pe un exemplar vechi, făcut sul, al ziarului anar-ho-sindicalist Regeneracion. Data era 1904 şi lângă obliterare nu era nici un timbru, doar imaginea schiţată de mână a goarnei poştale.

— Vin în continuare, spuse Arrabal. Au stal atâta timp la poştă? Mi-au trecut numele în locul unui membru decedat? Chiar a fost nevoie de 60 de ani? Este o retipărire? întrebări fără rost, sunt un simplu soldat. La nivelurile superioare îşi au motivele lor. Duse cu ea acest gând în noapte.

Coborând pe plaja municipală, cu mult după închiderea chioşcurilor cu pizza şi bilete, merse neacostată de nimeni prin norul visător, plutitor, de delincvenţi în bluzoane uşoare în culorile diferitelor grupări, pe care era cusut cu aţă cornul de poştalion, dând impresia de argint pur în lumina slabă a lunii. Cu toţii fumau, prizau sau îşi injectau ceva şi, poate, n-o vedeau deloc.

Într-un autobuz plin cu negri extenuaţi, care mergeau la lucru în schimbul de noapte, a zărit zgâriat pe spatele unui scaun trimiţându-şi spre ea strălucirea în interiorul fumuriu lucios, cornul de poştalion cu inscripţia FRICA. Dar, spre deosebire de REBUT, cineva făcuse efortul să scrie cu creionul: FERIŢI-VĂ SĂ RISCAŢI INIMICIŢIA CORNULUI ATOTPUTERNIC.

Undeva lângă Fillmore a descoperit, printre alte petice de hârtie cu oferte de călcat ieftin şi supravegheat copii, simbolul prins de afişierul cu instrucţiuni al unei spălătorii. Dacă ştii ce înseamnă, se spunea în notă, ştii unde poţi afla mai mult. În jurul ei mirosul înălbitorului cu clor se înălţa spre cer ca tămâia. Maşinile du-duiau şi izbeau cu violenţă apa înspumată. Cu excepţia Oedipei, locul era pustiu, iar tuburile de neon păreau să strige alb, albului fiindu-i devotat tot ce atingea lumina lor. Era un cartier de negri. Avea Cornul un asemenea devotament? îţi atrăgeai duşmănia Cornului dacă întrebai? Pe cine să întrebe?

Toată noaptea, în autobuze, a ascultat la aparate de radio cu tranzistori cântece de pe ultimele locuri ale Topului 200, care niciodată nu vor deveni şlagăre, ale căror melodii şi cuvinte vor dispărea de parcă n-ar fi fost cântate niciodată. O tânără mexicană, străduindu-se să urmărească o asemenea piesă în ciuda paraziţilor pe care îi avea motorul autobuzului, o fredona simultan, de parcă dorea să o păstreze în memorie pentru totdeauna,

în timp ce desena cu unghia cornuri de poştalion şi inimi pe geamul aburit de propria sa respiraţie.

La aeroport, Oedipa, simţindu-se invizibilă, a tras cu urechea la o partidă de pocher unde jucătorul care pierdea întruna îşi nota de fiecare dată suma ordonat şi conştiincios într-un mic registru mâzgălit pe dinăuntru cu imaginea cornului poştal.

— Ştiţi ce, fârtaţilor, am ajuns la o medie de 99,375% din ce am pus la bătaie, îl auzi spunând.

Ceilalţi, străini, îl priveau, unii cu indiferenţă, alţii cu iritare.

— De douăzeci şi trei de ani o ţin tot aşa, continuă el încercând să zâmbească. Întotdeauna e un mic procent care nu te lasă să termini nici fără câştig, nici fără pierdere. De douăzeci şi trei de ani. Niciodată n-o să nimeresc mai bine. De ce nu mă dau bătut?

Nici un răspuns.

Într-un closet era un anunţ dat de AC-DC1, reprezentând Alameda County Death Cult cu un număr de cutie şi corn de poştalion. O dată pe lună se alegea o victimă dintre cei nevinovaţi, virtuoşi, integraţi social şi bine adaptaţi, de care se abuza sexual, apoi victima era sacrificată. Oedipa nu a copiat numărul.

Aşteptând cursa TWA de Miami era un băiat care vădea o necoordonare a mişcărilor plănuind să se furişeze noaptea în acvarii şi să înceapă negocieri cu delfinii, care vor urma oamenilor, îşi săruta mama cu pasiune folosindu-şi limba.

— Îţi voi scrie, mami, îi tot repeta.

— Nu uita să scrii prin REBUT, îi spunea ea. Altfel, autorităţile o vor deschide. Delfinii vor înnebuni.

— Te iubesc, mami, spuse el.

— Iubeşte delfinii, îl povăţuia ea. Scrie prin REBUT.

Totul a continuat aşa. Cu Oedipa în rol de voyeur şi auditor. S-a mai întâlnit cu un sudor cu o deformaţie facială, pe care urâţenia sa îl bucura; un copil ce cutreiera în noapte, căruia îi era dor de moartea dinaintea naşterii, aşa cum le este dor anumitor proscrişi de vacuitatea adormitoare a comunităţii; o negresă cu o cicatrice marmorată în chip complicat pe moalele obrazului, care trecea prin ritualul avortului de fiecare dată din alt motiv, deliberat, ca alţii prin ritualul naşterii, consacrat nu continuităţii, ci

unui fel de interregn; un paznic de noapte în vârstă, ronţăind dintr-un săpun Ivory, care-şi antrenase stomacul virtuoz să primească şi loţiuni, soluţii de împrospătare a aerului, ţesături, mai multe sorturi de tutun şi ceară într-o încercare disperată de a asimila totul, toate promisiunile, productivitatea, trădarea, stricăciunile, înainte de a fi prea târziu; şi chiar un alt voyeur, care dădea târcoale la una din ferestrele încă luminate ale oraşului, căutând cine ştie ce imagine. Şi ca o podoabă – butoni de cămaşă, decalcomanie, mâzgăliturі inutile – a fiecărui caz de alienare, a fiecărei specii de izolare, se afla întotdeauna cornul de poştalion. Se obişnuise atât de mult ca el să-i iasă în cale că poate nici nu l-a văzut chiar atât de des cum avea să-şi amintească mai târziu. De două-trei ori ar fi fost cu siguranţă de-ajuns. Sau poate prea mult.

Şi-a continuat periplul până în dimineaţa aducătoare de lumină, mergând cu autobuzul sau pe jos, pradă unui fatalism care nu îi era în obişnuinţă. Unde era Oedipa care venise cu atâta curaj din San Narciso? Acea fetiţă plină de optimism sosise ca un detectiv particular din teatrul radiofonic de demult, crezând că pentru a dezlega orice mare mister nu ai nevoie decât de îndrăzneală, inventivitate, dispensă de la regulile poliţailor încuiaţi.

Dar, mai devreme sau mai târziu, detectivul particular o ia pe coajă. Abundenţa de cornuri de poştalion din noapte, această replică deliberată, malignă, era modul lor de a-i plăti. Ii cunoşteau punctele de presiune şi ganglionii care îi controlau optimismul şi, pe rând, ciupitură după ciupitură de mare precizie, o imobilizau.

Cu o seară înainte, s-ar fi putut întreba ce lumi subterane, pe lângă cuplul de care ştia, comunicau prin sistemul REBUT. La răsăritul soarelui era îndreptăţită să întrebe ce lumi nu comunicau. Dacă există miracole, aşa cum cu ani în urmă pretinsese Jesus Arrabal pe plaja de la Mazatlân, intruziuni în lumea noastră ale unei alte lumi, un sărut al bilelor de biliard cosmic, atunci aşa ceva erau cu siguranţă cor-nurile de poştalion ale nopţii. Căci aici se aflau Dumnezeu ştie câţi cetăţeni, care în mod deliberat preferau să nu comunice prin Poşta SUA. Nu era un act de trădare, poate nici chiar de sfidare. Era însă o retragere calculată din viaţa republicii, din maşinăria sa. Dacă orice altceva li ae refuza din ură, indiferenţă faţă de puterea votului ior, din dorinţă de eschivare, pură ignoranţă, această retragere era un act de voinţă proprie, fără publicitate, personal. Cum nu se

puteau retrage într-un gol (nu-i aşa?), trebuia să existe lumea nebănuită, tăcută, separată.

Cu puţin timp înainte de ora de vârf a dimineţii, a coborât dintr-un maxi-taxi al cărui şofer antic îşi încheia fiecare zi cu pierderi, în centru, undeva pe Howard Street, şi a pornit spre Embarcadero. Ştia că arată îngrozitor – încheieturile degetelor înnegrite de la rimei şi liniile de creion unde le frecase, cu gura păstrând gustul cafelei şi alcoolului înghiţite mai înainte. Prin uşa deschisă, pe scara care ducea în crepusculul cu miros de dezinfectant al unui hotel ieftin, a zărit un bătrân chircit, în convulsiile unei dureri pe care nu putea s-o audă. Amândouă mâinile, de un alb fumuriu, îi acopereau faţa. Pe mâna stingă a desluşit cornul de poştalion tatuat cu un tuş vechi care acum începuse să-şi piardă din culoare şi să se întindă. Fascinată, a intrat în întuneric şi a urcat treptele care scârţâiau, şovăind pe fiecare dintre ele. Când s-a aflat la trei trepte distanţă, mâinile lui s-au dat repede în lături, faţa de epavă şi groaza ochilor care se făleau cu venele sparte, oprind-o.

— Pot să vă ajut cu ceva? Tremura, extenuată.

— Soţia mea este la Fresno, a spus. Purta un costum vechi închis la două rânduri, cămaşă gri uzată, cravată lată, era fără pălărie.

— Am părăsit-o. A trecut atât de mult de atunci că nu-mi mai amintesc. Este pentru ea.

I-a întins Oedipei o scrisoare care arăta de parcă o purtase la el ani de zile.

— Puneţi-o în…, îi arătă tatuajul şi o privi fix în ochi, ştiţi unde. Nu pot să mai ajung acolo. Este prea departe acum, am avut o noapte proastă.

— Ştiu, spuse ea. Dar sunt de curând în oraş. N-am idee unde se află.

— Sub autostradă. Îi arătă în direcţia în care mergea ea. Mereu este una. O s-o vedeţi.

Ochii i se închiseră. Ieşit în fiecare noapte de pe brazda ferită pe care majoritatea locuitorilor din acest oraş treziţi cu fiecare răsărit de soare se apucă s-o are din nou cu virtute, ce pământuri bogate desţelenise, ce planete concentrice dezvelise? Ce glasuri a surprins, ce fărâme de zei orbitori a zărit prin frunzişul pătat al tapetului, ce capete de lumânări aprinse rotindu-se deasupra lui, vestind ţigara pe care el sau un prieten va adormi într-o zi fumând-o, ca să lase flăcării devoratoare sărurile secrete reţinute în toţi aceşti ani de umplutura nesăţioasă a saltelei care păstrează urmele

transpiraţiei de fiecare noapte, ale băşicii prea pline neputincioase, ale visului erotic consumat în lacrimi, vicios, întocmai ca memoria unui calculator al celor pierduţi? Brusc a simţit o nevoie puternică să-l atingă, de parcă altfel i-ar fi fost imposibil să creadă în existenţa sau amintirea lui. La capătul puterilor, neştiind ce face, urcă cele trei trepte, se aşeză şi îl îmbrăţişa strâns, privind cu ochii mijiţi la capătul scării, înapoi, spre dimineaţă. Îşi simţi sânul umed şi văzu că el plânge din nou. Abia sufla, dar lacrimile îi veneau de parcă erau pompate.

— N-am cum să vă ajut, şopti legănându-l. N-am cum să vă ajut.

Erau deja prea mulţi kilometri până la Fresno.

— El e? întrebă o voce în spatele ei, la capătul de sus al scării. Marinarul?

— Are tatuaj pe mână.

— Nu-l puteţi aduce sus? El este.

Se întoarse şi văzu un om şi mai bătrân, mai scund, cu o pălărie Homburg înaltă, zâmbindu-i.

— V-aş ajuta, dar am oleacă de artrită.

— Trebuie să urce? spuse ea. Acolo sus?

— Unde altundeva, doamnă?

Nu ştia. Îi dădu drumul o clipă, împotriva propriei dorinţe, de parcă era copilul ei, iar el îşi ridică ochii spre ea.

— Veniţi, spuse.

El îi întinse mâna tatuată, ea o luă şi aşa au urcat scara până la etajul următor, apoi încă două etaje: ţinându-se de mână, păşind foarte încet din cauza artriticului.

— A dispărut noaptea trecută, i-a spus el. A zis că se duce să-şi caute bătrâna. I se întâmplă din când în când.

Intrară într-un labirint de camere şi coridoare luminate de becuri de 10 waţi, separate prin despărţituri de placaj. Bătrânul îi urmă ţeapăn. In cele din urmă spuse:

— Aici.

În cămăruţă mai erau încă un costum, câteva broşuri religioase, o carpetă, un scaun. Tabloul unui sfânt care schimba apa din fântână în untdelemn pentru candelele de Paşte de la Ierusalim, încă un bec, ars. Patul.

Salteaua, aşteptând. A văzut atunci cu ochii minţii o scenă pe care putea s-o joace. Putea să-l găsească pe proprietar, să-l dea în judecată, să-i cumpere marinarului un costum nou la Roos/Atkins, cămaşă, pantofi şi, la urmă, să-i dea bani pentru un bilet până la Fresno. Dar, cu un suspin, el i-a eliberat mâna, în timp ce era pierdută în acest joc al închipuirii încât nu a simţit când s-a desprins, de parcă el ar fi ştiut care era momentul cel mai nimerit să-i dea drumul.

— Puneţi numai scrisoarea la poştă, spuse el, este timbrată.

A aruncat o privire şi a recunoscut timbrul obişnuit carmin de opt cenţi par avion cu un avion cu reacţie zburând pe lângă domul Capitoliului. În vârful Capitoliului se afla însă o mică siluetă neagră cu braţele întinse. Oedipa nu ştia ce anume se află în vârful Capitoliului, dar era sigură că nu e nimic de felul acesta.

— Vă rog, spuse marinarul. Acum, vedeţi-vă de drum. Nu este dorinţa dumneavoastră să ră-mâneţi aici.

Căută în geantă, găsi o bancnotă de 10 şi una de 1, îi dădu bancnota de 10.

— O să-i dau pe băutură, spuse el.

— Nu-ţi uita prietenii, spuse suferindul de artrită privind bancnota de 10.

— Javră, spuse marinarul. De ce nu aţi aşteptat să plece?

Oedipa îl urmări cum îşi potrivea patul ca salteaua să-i fie mai comodă. Această memorie umplută. Registrul A…

— Dă-mi o ţigare, Ramirez, spuse marinarul. Ştiu că ai una.

Să se întâmple astăzi?

— Ramirez, strigă ea.

Artriticul îşi întoarse privirea, răsucindu-şi gâtul său ruginit.

— O să moară, spuse ea.

— Cine nu moare? spuse Ramirez.

Şi-l aminti pe John Nefastis, vorbind despre maşina sa şi distrugerile masive de informaţie. Tot aşa se va întâmpla când această saltea va fi în flăcări în jurul marinarului, la funeraliile sale de viking: anii de inutilitate codificaţi, păstraţi, moartea timpurie, remuşcările, pierderea iremediabilă a speranţei, forma trupului celor care au dormit pe ea indiferent de viaţa pe

care au dus-o, vor înceta să existe pentru totdeauna când va arde salteaua. O privea cuprinsă de uimire. De parcă tocmai atunci descoperise procesul ireversibil. O surprindea gândul că se poate pierde atât de mult, chiar şi halucinaţiile aparţinând numai marinarului din care lumea nu va mai păstra nici o urmă. Ştia că suferea de DT, căci îl ţinuse în braţe. In spatele iniţialelor era o metaforă, un delirium tremens, fierul de plug al raţiunii, care ieşea din brazdă clătinându-se. Sfântul a cărui apă luminează candelele, clarvăzătorul a cărui cădere în aducere aminte este suflarea lui Dumnezeu, paranoicul autentic pentru care totul se pune la cale în sfere vesele sau ameninţătoare în centrul cărora pulsează şinele, visătorul ale cărui jocuri de cuvinte sondează tunele şi puţuri vechi fetide ale adevărului, toţi se raportează în acelaşi fel la cuvânt sau la ceea ce cuvântul stă paravan ca să ne apere. Actul metaforei este prin urmare o împunsătură în direcţia adevărului şi o minciună, în funcţie de locul în care te afli: înăuntru, în siguranţă, sau afară, pierdut. Oedipa nu ştia unde se află. Clătinându-se, ieşită de pe brăzdătură, alunecă într-o parte, întorcându-se cu un scârţâit peste şănţuleţele anilor, pentru a auzi din nou glasul ascuţit, zelos, al lui Ray Glozing, a doua sau a treia dragoste a ei din colegiu care se văicărea printre ahuri şi folosirea sincopată a limbii în cavitate, de calculul infinitezimal din primul său an de studii; „dt", Dumnezeu să-l ajute pe acest bătrân tatuat, înseamnă şi o diferenţială de timp, o clipă minusculă în dispariţie, în care schimbarea trebuie să fie considerată din punctul de vedere a ceea ce reprezintă de fapt, unde nu se mai poate deghiza în ceva inofensiv ca o rată medie; unde viteza se află în proiectil cu toate că proiectilul rămâne îngheţat în mijlocul zborului, unde moartea se află în celulă cu toate că celula examinată se află în stadiul maximei vitalităţi. Ştia că marinarul văzuse lumi pe care alţii nu le văzuseră, fie şi numai pentru că există o magie superioară în calambururile inferioare, pentru că DT trebuie să înlesnească accesul la dt-urile spectrelor dincolo de soarele ştiut, la muzica compusă doar din singurătatea şi spaima Antarcticii. Dar nu cunoştea nimic care să le păstreze, cum nu cunoştea nimic care să-l păstreze pe el. Şi-a luat rămas bun, a coborât scările şi a pornit-o în direcţia indicată. Un ceas a colindat printre stâlpii de beton ai autostrăzii unde soarele nu răzbate, întâlnind beţivi, vagabonzi, pietoni, pederaşti, fufe, somnambuli, dar nici o cutie poştală secretă, în cele din urmă, într-un loc întunecos, a dat peste o cutie veche cu capac trapezoidal basculant, de felul celor pentru gunoi, înaltă de aproape un metru şi un sfert vopsită în verde. Pe partea mobilă

erau vopsite de mână iniţialele R. E. B. U. T. A trebuit să se uite de aproape ca să vadă punctul dintre litere.

Oedipa s-a retras în umbra unei coloane. Se prea poate să fi moţăit. Când s-a trezit a văzut un puşti dând drumul în cutie la un pachet de scrisori. S-a apropiat şi a făcut la fel cu scrisoarea marinarului cu destinaţia Fresno. Apoi s-a ascuns din nou şi a aşteptat. Către amiază un pierde-vară tânăr dintre cei obişnuiţi să tragă la măsea şi-a făcut apariţia cu un sac; a deschis panoul pe o latură a cutiei şi a luat toate scrisorile. Oedipa l-a lăsat să ia avans cincizeci de metri, apoi a pornit pe urmele lui. Felicitându-se că cel puţin s-a gândit să-şi ia pantofi cu toc plat. Curierul a condus-o prin piaţă, apoi către Primăria Municipală. Pe o stradă mult prea aproape de zona pietruită mohorâtă a Centrului Civic, ca să nu fie infectată de cenuşiul său, a avut rendez-vous şi a făcut schimb de saci cu un alt curier. Oedipa s-a hotărât să-l urmărească în continuare pe primul. Nu l-a scăpat din ochi tot drumul cât a făcut calea întoarsă schimbând mereu direcţia prin piaţa gălăgioasă pardosită cu hârtii şi resturi, apoi pe First Street până la capătul liniei de autobuz care traversează Golful, unde el a cumpărat un bilet pentru Oakland. La fel a făcut şi Oedipa.

Au trecut podul intrând în lumina orbitoare pustie din Oakland când după-amiaza este în toi. Peisajul şi-a pierdut din varietate. Curierul a coborât într-un cartier pe care Oedipa nu l-a putut identifica. S-a ţinut după el ore în şir pe străzi ale căror nume nu le-a cunoscut niciodată, traversând artere care, în ciuda acalmiei la orele de după prânz, erau cât pe ce s-o omoare, stră-bătând cartiere sordide, urcând pante înghesuite cu vile, în ale căror ferestre se reflecta gol numai soarele. O scrisoare ici, o scrisoare acolo şi sacul s-a golit. In cele din urmă a luat un autobuz de Berkeley. Oedipa l-a urmat. La staţia de la mijlocul arterei Telegraph a coborât şi, urmărindu-l, Oedipa a ajuns în dreptul unei case ce copia stilul mexican. Curierul nu a aruncat nici măcar o privire în urmă. Era locuinţa Iui John Nefastis. Se afla în locul din care pornise şi nu-i venea să creadă că trecuseră douăzeci şi patru de ore. Ar fi trebuit să fie mai multe sau mai puţine?

Când s-a înapoiat la hotel, holul era plin de delegaţi surdomuţi cu pălării din hârtie creponată, care imitau articolele din blană foarte răspândite în timpul conflictului coreean, datorită afacerilor întreprinse de comuniştii chinezi. Erau cu toţii beţi şi mai mulţi bărbaţi au înşfăcat-o cu gândul s-o ducă la festinul din sala de bal. S-a zbătut încercând să se desprindă din mulţimea care gesticula tăcută, dar era prea slabă. O dureau picioarele, gura

îi mirosea îngrozitor. Au împins-o în sala de bal unde un tânăr chipeş cu o haină de tweed Harris a apucat-o de talie şi a valsat-o mai multe tururi prin tăcerea hârşâită, foşnitoare, sub un candelabru mare neaprins. Fiecare cuplu aflat pe podea dansa după ideea pe care partenerul o avea în cap: tango, passo doble, bossa-nova, slop. Dar, cât va dura, se gândea Oedipa, până când ciocnirile vor deveni un obstacol serios? Se vor produce neapărat ciocniri. Singura alternativă era o anumită ordine greu de închipuit a muzicii, un mare număr de ritmuri, toate tonalităţile simultan, o coregrafie în care cuplurile să se înlănţuie uşor, predestinat. Auzeau cu toţii ceva cu un simţ care în ea se atrofiase. II urma pe tânărul mut, moale în strânsoarea sa, aşteptând să înceapă ciocnirile. Dar nu s-a produs niciuna. Fără să simtă altă atingere decât cea a partenerului, s-a lăsat dansată jumătate de oră, până când, printr-un consens misterios, au făcut cu toţii o pauză. Jesus Arrabal ar fi numit aşa ceva un miracol anarhist. Neavând nici un nume la îndemână, Oedipa era doar demoralizată. A făcut o mică reverenţă şi a luat-o la fugă.

A doua zi, după douăsprezece ore de somn şi nici un vis de care să-şi amintească, şi-a achitat nota la hotel şi a străbătut peninsula spre sud în direcţia Kinneret. Se hotărâse pe drum, având timp să se gândească la ziua precedentă, să meargă la doctorul Hilarius psihanalistul ei şi să-i spună toată povestea. Nu era exclus să fie pradă colţilor reci şi fără broboane de transpiraţie ai unei psihoze. Cu ochii ei a verificat un sistem REBUT: a văzut doi poştaşi REBUT, o cutie poştală REBUT, timbre şi obliterări REBUT. Pe deasupra, imaginea cornului de poştalion cu surdină saturind zona Golfului. Nutrea totuşi dorinţa ca totul s”. Fie o închipuire – o consecinţă evidentă a unor răni nevindecate, a unor nevoi, a dublului ei întunecat. Dorea să primească asigurări de la Hilarius că este o aiurită şi are nevoie de odihnă, iar Trystero nu există. Dorea, de asemenea, să afle de ce, în eventualitatea că ar exista, reprezenta pentru ea o asemenea ameninţare.

A oprit pe aleea ce ducea la clinica lui Hilarius la scurt timp după apusul soarelui. Cabinetul său nu părea luminat. Crengile de eucalipt se legănau în curentul de aer care plutea spre poalele dealului, supt de marea înserării. Când a ajuns la mijlocul cărării acoperite cu dale, a tresărit la zumzăitul puternic al unei insecte ce-i trecea pe lângă ureche, urmat îndată de o detunătură. Nu este o insectă, gândi Oedipa şi, în aceeaşi clipă, auzind încă o detunătură, a făcut legătura. În lumina ce pălea era o ţintă sigură; singura direcţie în care putea să meargă era spre clinică. A Iuat-o la fugă până la uşa de sticlă, a descoperit că este încuiată, cu holul în întuneric.

Oedipa a pus mâna pe o piatră de lângă un răzor şi a aruncat-o spre uşă. A ricoşat. Căuta o altă piatră când înăuntru a apărut o formă albă, care a zburat spre uşă şi a descuiat-o. Era Helga Blamm, asistenta de odinioară a lui Hilarius.

— Grăbiţi-vă, clănţăni ea din dinţi, pe când Oedipa se strecura înăuntru.

Femeia nu mai avea mult până s-o apuce isteria.

— Ce se întâmplă? întrebă Oedipa.

— Şi-a pierdut minţile. Am încercat să chem poliţia, dar cu un scaun a făcut praf pupitrul de comandă.

— Doctorul Hilarius?

— Crede că este urmărit.

Lacrimile lăsaseră dâre în meandre pe pomeţii sorei.

— S-a închis în cabinet cu carabina.

Un Gewer 43, din război, îşi aminti Oedipa, păstrat ca suvenir.

— A tras în mine. Credeţi că va anunţa cineva poliţia?

— Vedeţi, a tras în şase oameni, replică sora Blamm, conducând-o pe Oedipa pe un culoar spre biroul său. Ar fi mai bine dacă se anunţă poliţia.

Oedipa observă că fereastra se deschide spre o linie sigură de retragere.

— Aţi fi putut fugi, spuse ea.

Blamm, care freca nes în ceşti cu apă fiartă de la robinetul chiuvetei, îşi ridică ochii întrebător.

— S-ar putea să aibă nevoie de ceva.

— Cine crede că îl urmăreşte?

— Trei indivizi cu mitraliere, a zis. Terorişti, fanatici, asta-i tot ce-am înţeles. S-a apucat să distrugă centrala telefonică. Îi aruncă Oedipei o privire duşmănoasă. Prea multe dame sărite de pe fix, de asta-i aşa. În Kinneret nu găseşti altceva. N-a putut să facă faţă.

— Am fost plecată un timp, spuse Oedipa. S-ar putea să aflu despre ce-i vorba. Poate nu m-ar socoti o ameninţare.

Blamm se opări cu cafeaua.

— N-aveţi decât să-i spuneţi ce vă doare şi să primiţi un glonţ.

În faţa uşii de la cabinet pe care nu-şi amintea să o fi văzut vreodată închisă, Oedipa rămase stingheră un timp, întrebându-se dacă mai este în

toate minţile. De ce nu o tulise prin fereastra lui Blamm şi să afle din ziare urmarea?

— Cine-i? ţipă Hilarius simţindu-i respiraţia sau un alt semn al prezenţei.

— Doamna Maas.

— Speer şi ministerul lui să putrezească în veci în iad. Jumătate din cartuşe sunt cârpă.

— Îmi permiteţi? Putem sta de vorbă?

— Nu mă îndoiesc că asta doriţi toate, spuse Hilarius.

— Nu sunt înarmată. Mă puteţi percheziţiona.

— În timp ce-mi aplici o lovitură de karate în coloană, mulţumesc, nu.

— De ce sunteţi contra la tot ce spun?

— Ascultă, spuse Hilarius după un timp, ai impresia că sunt un bun freudian? Am luat-o vreodată razna?

— Din când în când făceaţi grimase, spuse Oedipa, dar asta n-are importanţă.

Răspunse cu un râs amar, prelung. Oedipa aşteptă.

— Am căutat, spuse psihiatrul din spatele uşii, să mă supun acelui om, stafiei acelui evreu arţăgos. Am căutat să cultiv credinţa în litera adevărului din scrierile sale, chiar atunci când spunea imbecilităţi şi se contrazicea. Era puţinul pe care-l puteam face, nicht wahrl Un fel de penitenţă. Şi probabil o parte din mine a dorit să creadă într-adevăr – asemeni unui copilaş care ascultă un basm cu orori, ştiind că nu i se poate întâmpla nimic – că inconştientul va arăta ca orice încăpere odată ce lumina va fi lăsată să pătrundă. Că formele tenebroase se vor descompune numai în căluţi de joacă şi mobilă Bieder-meyer. Că terapia îl va îmblânzi, în cele din urmă, îl va aduce în societate fără teama că într-o zi va reveni la ce-a fost înainte. Am vrut să am această credinţă în ciuda vieţii mele de până atunci, închipuie-ţi!

Nu putea să-şi închipuie nimic, neavând habar ce făcuse Hilarius până la apariţia sa în Kinneret. Din depărtare se auzeau acum sirenele, tipul electronic folosit de poliţiştii locali, un sunet ca un fluierat amplificat de un sistem de apel public. Cu o obstinaţie liniară, deveneau tot mai stridente.

— Da, le aud, spuse Hilarius. Crezi că mă poate apăra cineva de fanaticii ăştia? Intră şi prin pereţi. Se reproduc: fugi din faţa lor, dai colţul

şi, iată-i, din nou sosesc să te ridice.

— Am o rugăminte, spuse Oedipa. Să nu trageţi în poliţişti, sunt de partea dumneavoastră.

— Israelienii au acces la toate uniformele cunoscute, spuse Hilarius. Nu pot garanta securitatea „poliţiei”. Dacă m-aş preda, n-ai putea garanta că în locul unde mă vor duce voi fi în siguranţă.

Îi auzea paşii prin cabinet. Din noapte veneau spre ei sunete de sirenă nepământene.

— Ştiu să fac o grimasă, spuse Hilarius. Una pe care n-ai văzut-o. Nimeni din această ţară n-a văzut-o. Am făcut-o numai o dată în viaţă şi poate că în Europa Centrală mai trăieşte încă, cine ştie în ce stare de ruină vegetală, tânărul care a văzut-o. Ar avea acum vârsta dumitale. Nebun incurabil. Îl cheamă Zvi. Spune-le „poliţiştilor”, sau cum îşi spun astă-seară, că sunt în stare să fac din nou grimasa aceea. Că are o rază efectivă de o sută de metri şi cine are ghinionul să o vadă cade pentru totdeauna în carcera subterană întunecată, printre stihiile înspăimântătoare, iar trapa se închide irevocabil. Mulţumesc.

Sirenele ajunseseră în faţa clinicii. A auzit portiere trântindu-se, poliţişti strigând, brusc o izbitură puternică, semn că pătrundeau în clădire.

Uşa cabinetului s-a deschis atunci. Hilarius a apucat-o de încheietura mâinii, a tras-o înăuntru, i încuiat din nou uşa.

— Iată-mă ostatică acum, spuse Oedipa.

— Aha! spuse Hilarius, dumneata eşti.

— Dar cu cine credeaţi că…

— Discutam cazul meu? Cu o alta. Există eu! Există ceilalţi. Ştii, constatăm că, sub efectul LSD, deosebirea începe să dispară. Eul nu mai are contur clar. Dar eu nu m-am drogat niciodată, am preferat paranoia relativă când cei puţin ştiu cine sunt eu şi cine sunt ceilalţi. Poate lin acelaşi motiv ai refuzat şi dumneata sa participi, doamnă Maas?

Ţinea arma în bandulieră şi o privea radios.

— Buun. Presupun că ai un mesaj de transmis. Din partea lor. Care-i mesajul?

Oedipa ridică din umeri.

— Să nu vă eschivaţi de la răspunderile dumneavoastră sociale, sugeră ea. Să acceptaţi principiul realităţii. Sunt mai mulţi şi au arme superioare.

— Vai, mai mulţi. Şi acolo au fost mai mulh. O privea cu o expresie sfioasă.

— Unde?

— Unde am făcut grimasa aceea. Unde mi-am făcut internatul.

A înţeles atunci cu aproximaţie despre ce vorbea, dar ca să-l oblige la un răspuns mai precis îl întrebă din nou:

— Unde.

— La Buchenwald, replică Hilarius. Se auzeau acum bătăile în uşă ale poliţiştilor.

— E înarmat, strigă Oedipa, iar eu sunt înăuntru.

— Cine sunteţi, doamnă? îi spuse. Cum se scrie prenumele?

O întrebă de adresă, vârstă, număr de telefon, rude apropiate, ocupaţia soţului pentru anunţul din presă. In acest timp Hilarius cotrobăia în birou să-şi facă rezervă de muniţie.

— II veţi convinge să renunţe? a vrut să ştie poliţistul. Televiziunea ar dori să ia câteva imagini prin fereastră. I-aţi putea reţine atenţia?

— Staţi aşa, îl povăţui Oedipa, vom vedea.

— Jucaţi bine cu toţii, aprobă Hilarius din cap.

— Credeţi prin urmare, spuse Oedipa, că încearcă să vă ducă în Israel să vă judece cum au făcut cu Eichmann?

Psihiatrul continua să aprobe.

— De ce? Ce-aţi făcut la Buchenwald?

— Am studiat, i-a spus Hilarius, demenţa provocată pe cale experimentală. Un evreu catatonic valora la fel de mult ca şi unul mort. Cercurile liberale din SS considerau că este mai uman.

Aşa că se năpustiseră asupra pacienţilor cu metronoame, şerpi, viniete brechtiene la miez de noapte, operaţii pentru extirparea unor glande, halucinaţii cu lanterna magică, medicamente noi, ameninţări enumerate la difuzoare ascunse, hipnotism, orologii care mergeau în sens opus şi grimase. Hilarius avusese în sarcină grimasele.

— Aliaţii eliberatori, se lăsă el în voia amintirilor, au sosit din păcate înainte ca noi să adunăm date suficiente. În afară de unele succese spectaculoase, ca Zvi, nu prea aveam pe ce să ne bazăm, statistic vorbind.

Zâmbi când îi văzu expresia feţei.

— Da, mă urăşti. Dar nu m-am străduit să ispăşesc? Dacă eram nazist adevărat, îl preferam pe Jung, nicht wahr? Dar l-am preferat în schimb pe Freud, evreul. În viziunea lui Freud asupra lumii, nu există nici un Buchenwald. După el, de îndată ce lumina ar fi lăsată să pătrundă, Buchenwald ar deveni un teren de fotbal, în camerele de strangulare copii bucălati ar învăţa arta aranjamentelor florale şi solfegiul. La Auschwitz cuptoarele s-ar converti în fursecuri şi torturi de nuntă, iar rachetele V-2 în locuinţe publice pentru spiriduşi. M-am silit să cred toate astea. Am dormit trei ore pe noapte încercând să nu visez şi le-am petrecut pe celelalte douăzeci şi unu încercând să dobândesc credinţa prin forţă. Şi totuşi, penitenţa mea nu a fost suficientă. Au sosit ca îngerii morţii să mă ia, în pofida tuturor străduinţelor mele.

— Cum merge? întrebă poliţistul.

— Splendid, spuse Oedipa. O să vă anunţ când nu mai este nici o speranţă.

A observat atunci că Hilarius îşi lăsase Gewer-ul pe birou şi se afla la celălalt capăt ai încăperii având aerul că încearcă să deschidă o cartotecă. Ridică puşca, o îndreptă spre el şi spuse:

— Ar trebui să vă omor.

Ştia că o lăsase dinadins ca ea să o poată lua.

— Nu pentru asta ai fost trimisă?

O privi zbanghiu, scoase limba de probă.

— Am venit, spuse ea, cu speranţa că dis-cutând cu dumneavoastră voi scăpa de o fantasmă.

— Bucură-te de ea! strigă Hilarius, fioros. Ce vă mai rămâne? Ţine-o strâns de micuţul ei tentacul, nu-i lăsa pe freudieni s-o pună pe ducă cu vorbe mieroase sau pe farmacişti s-o otrăvească până dispare. Orice ar fi, nu o lăsa să-ţi scape, fiindcă atunci când o pierzi, ajungi să valorezi tot atât pentru ceilalţi. Nu mai exişti.

— Veniţi, strigă Oedipa.

În ochii lui Hilarius se iviră lacrimi.

— Nu tragi? Poliţistul încercă uşa.

— E încuiată, ei, spuse.

— Spargeţi-o, urlă Oedipa, şi Hitler Hilarius aici o să achite nota.

Afară, în timp ce mai mulţi poliţişti nervoşi se apropiau de Hilarius ţinând în sus cămăşi de forţă şi bastoane de cauciuc care se vor dovedi de prisos, iar trei ambulanţe rivale îşi schimbau direcţia împâedicându-se una de alta pe peluză, tot căutând prin trucuri poziţia cea mai avantajoasă şi făcând-o pe Helga Blamm să-i ocărască printre suspine pe şoferi, Oedipa a zărit printre reflectoare şi mulţimea de gură-cască un car al postului KCUF, iar în el pe soţul ei Mucho, care-şi revărsa vorbele dulci într-un microfon. S-a strecurat pe lingă ţăcăniturile becurilor cu bliţ şi şi-a vârât capul pe ferestruică.

— Bună.

Mucho a apăsat pe butonul care-l scotea din emisie când tuşea, dar a surâs numai. I s-a părut straniu. Cum se poate auzi un surâs? Oedipa intră, căutând să nu facă zgomot. Mucho îi împinse microfonul în faţă, mormăind:

— Eşti în emisie, poartă-te firesc. Apoi cu glasul serios pe care îl avea când transmitea:

— Cum vi s-a părut acest incident cumplit?

— Cumplit, spuse Oedipa.

— Minunat, spuse Mucho.

A rugat-o să continue şi să le povestească pe scurt ascultătorilor ce se întâmplase în cabinet.

— Mulţumesc, doamnă Edna Mosh, încheie el, pentru relatarea dumneavoastră ca martor la acest asediu dramatic al clinicii Hilarius. Aici carul 2 KCUF, care vă dă din nou legătura cu „Rabbit” Warren în studio. Scoase aparatura din priză. Ceva nu prea era în regulă.

— Edna Mosh? spuse Oedipa.

— O să iasă bine, spuse Mucho. Am ţinut seama de denaturarea produsă pe această instalaţie atunci când se trece pe bandă.

— Unde îl duc?

— La spitalul comunal, bănuiesc, spuse Mucho, unde va fi ţinut sub observaţie. Mă întreb ce-i de: îbservat.

— Israelieni, spuse Oedipa, intrând pe fereastră Dacă nu apare niciunul, e nebun.

Se apropiară câţiva poliţişti să stea un pic de vorbă cu ea. I-au spus să rămână pe-aproape. În Kinneret, în eventualitatea că se declanşează o acţiune judecătorească. In cele din urmă s-a întors ia maşina ei închiriată şi

l-a urmat pe Mucho la studio. El era în emisie în schimbul de noapte de ia 1 la 6.

În hol, lângă camera de unde se auzea ţăcănitul teletipului, în timp ce Mucho îşi bătea la maşină povestea, sus la el, în birou, Oedipa s-a întâlnit cu Caesar Funch, directorul de program.

— Mă bucur nespus că v-aţi întors, o salută el, vizibil încurcat că nu-şi mai amintea prenumele ei.

— O? spuse Oedipa, şi care-ar fi motivul.

— Ca să fiu sincer, mărturisi Funch, de când • jţi plecat, Wendell n-a mai fost acelaşi om.

— Şi cine, spuse Oedipa montându-se, pentru că Funch avea dreptate, rogu-vă, a fost, Kingo Starr?

Funch se făcu mic.

— Chubby Checker? îl urmări spre vestibul, Fraţii Virtuoşi? Şi de ce-mi spuneţi mie?

— Toţi la un loc, spuse Funch, încercând să-şi ascundă capul, doamnă Maas.

— O, spune-mi Edna. Ce vrei să zici?

— Pe la spate, se jeluia Funch, i se spune Fraţii N. Îşi pierde identitatea, Edna, n-am cum să mă exprim altfel. Cu fiece zi, Wendell este mai puţin el însuşi şi mai generic. Intră la o şedinţă şi dintr-odată sala se umple de oameni, înţelegi? Este o adunare mobilă de oameni.

— E numai închipuirea dumitale, spuse Oedipa, iar fumezi ţigările alea fără litere tipărite pe ele.

— O să vezi. Nu-ţi bate joc de mine. Trebuie să fim uniţi. Cui îi mai pasă de el?

Se aşeză apoi singură pe o bancă lângă studioul A, ascultând cum Rabbit Warren, colegul lui Mucho, învârte discurile. Mucho coborî ţinând în mână exemplarul său, învăluit într-o seninătate pe care nu o văzuse niciodată. Înainte îşi ţinea umerii încovoiaţi şi clipea des, dar ambele ticuri dispăruseră.

— Aşteaptă, surise el micşorându-se pe măsură ce se îndrepta spre celălalt capăt al holului.

Îl cercetă de la spate, încercând să vadă emanaţii de lumini multicolore, nimburi.

Mai era timp până la intrarea lui în emisie. Au mers la un bar din centru, unde se servea şi pizza, şi s-au privit prin lentila de aur brăzdată a unei halbe cu bere.

— Cum o mai duci cu Metzger? spuse el.

— Nu-i nimic între noi, spuse ea.

— Adică s-a terminat, spuse Mucho. Mi-am dat seama când vorbeai la microfon.

— Asta-i bine, spuse Oedipa.

Nu-şi putea închipui ce expresie avea el.

— Este extraordinar, spuse Mucho, totul a fost – aşteaptă. Ascultă.

Nu a auzit nimic neobişnuit.

— Sunt şaptesprezece viori pe banda aceea, spuse Mucho, iar una dintre ele – nu pot să-mi imaginez unde a fost, pentru că aici e monofonie, la naiba.

S-a lămurit atunci câ vorbea despre muzica de ambianţă. Se prelingea în local de când intraseră, în felul ei subliminal, neidentificabil; instrumente cu coarde, orgă, alămuri în surdină.

— Despre ce-i vorba? spuse ea, cu un sentiment de nelinişte.

— Coarda Mi de la vioara sa, spuse Mucho, este un diez mult prea ascuţit. Imposibil să fie un muzicant de studio. Crezi că în cazul său s-ar putea aplica metoda reconstituirii dinozaurului luând drept bucată de os acea singură coardă, Oed? Numai notele din bucată. Închipuie-ţi urechea, apoi musculatura mâinilor şi braţelor şi la urmă omul întreg. Dumnezeule, ce minunat ar fi!

— La ce-ar servi?

— El a fost real. N-a fost nimic artificial în muzica aceea. Dacă vor, se pot dispensa de muzicanţi în carne şi oase. Aşază la puterea corespunzătoare toate sunetele secundare care trebuie şi se va auzi ca o vioară. Aşa cum eu… avu o ezitare înainte ca un zâmbet să-i strălucească pe chip, o să crezi că-s nebun, Oed. Dar pot să fac acelaşi lucru invers. Să ascult orice gen de muzică şi apoi s-o descompun. Analiză spectrală, în gând. Pot să descompun acorduri şi timbruri, cât şi cuvinte în armoniile şi

frecvenţele lor de bază, la intensitatea lor diferită şi apoi să le ascult, fiecare ton în puritatea sa, dar toate în acelaşi timp.

— Cum izbuteşti?

— E ca şi cum aş avea un canal pentru fiece ton, spuse Mucho stârnit, iar dacă am nevoie de mai multe, mă dilat. Mai adaug ce am nevoie. Nu ştiu cum se întâmplă, dar, mai recent, izbutesc acelaşi lucru şi cu oamenii care vorbesc. Spune „bunătate, ciocolatie, consistentă”.

— Bunătate, ciocolatie, consistentă, spuse Oedipa.

— Da, spuse Mucho şi tăcu.

— Ei, cum el întrebă Oedipa după câteva minute, cu o notă de iritare în glas.

— Am remarcat asta întruna din nopţile trecute, ascultându-l pe Rabbit cum transmite o reclamă. Indiferent de vorbitor, spectrele de putere diferită sunt aceleaşi, cu o variaţie de câteva procente neînsemnate. Aşa că tu şi Rabbit aveţi ceva comun în acest moment. Mai mult. Toţi cei care rostesc cuvinte identice sunt aceeaşi persoană dacă spectrele sunt identice, numai că nu se produc în acelaşi timp, înţelegi? Dar timpul este arbitrar. Îţi alegi punctul zero unde vrei, în acest fel poţi să muţi timpul fiecăruia până ce toate coincid. Atunci ai obţine acest cor imens, Dumnezeule, poate de două sute de milioane, rostind cu toţii „bunătate, ciocolatie, consistentă” şi toţi ar avea acelaşi glas.

— Mucho, spuse ea, tulburată dar cochetând totodată cu o bănuială cumplită. Asta vrea să spună Funch când îţi descrie apariţia aceea ca a unei săli pline de oameni?

— Asta şi sunt, spuse Mucho, pe bune. Toţi suntem la fel.

O privea fix, având (poate) o viziune asupra consensului, aşa cum alţii au orgasm, cu faţa destinsă acum, prietenoasă, calmă. Nu-l cunoştea. Dintr-o zonă tenebroasă a frunţii se ivi panica. Acum, de câte ori îmi pun casca, continuase el, înţeleg, într-adevăr, ce găsesc acolo. Când puştii cântă She loves you, ei bine, ea chiar te iubeşte, ea este orice număr de oameni, din întreaga lume, în diferite momente din trecut, de culoare, dimensiune, vârstă, formă, distanţă de moarte diferite, dar ea iubeşte. Iar te este oricine chiar şi ea. Ştii, Oedipa, vocea umană este un miracol uluitor.

Ochii îi erau umezi, reflectând culoarea berii.

— Iepuraş, spuse ea, neputincioasă, neştiind cum să-l ajute şi temându-se pentru el.

El puse pe masă între ei o sticluţă de plastic transparent. Oedipa se uită la pilulele dinăuntru şi atunci înţelese.

— Halucinogene? spuse ea. Mucho îi răspunse cu un surâs.

— De unde le procuri? Ştiind.

— Hilarius şi-a lărgit programul ca să-i includă şi pe soţi.

— Ascultă, spuse Oedipa încercând să fie practică. De când le iei?

Sincer nu putea să-şi reamintească.

— Totuşi s-ar putea să nu fii încă dependent.

— Oed, îi zise, privind-o nedumerit, nu devii dependent de droguri. Nu înseamnă că eşti toxicoman. Le iei pentru că sunt bune. Pentru că auzi şi vezi tot felul de lucruri, cu miros şi gust cum nu ai mai întâlnit. Pentru că lumea este atât de bogată. E fără sfârşit, iepuraş. Eşti o antenă, care îşi trimite alcătuirea Ia un milion de vieţi pe noapte, iar ele sunt şi vieţile tale.

Acum avea expresia cunoscută, răbdătoare, maternă. Oedipa ar fi vrut să-i dea una peste gură.

— Cântecele nu numai că spun ceva, ele sunt ceva prin sunetul lor pur. Ceva nou. Şi visurile mele s-au schimbat.

— Grozav. Mişcându-şi pletele de câteva ori, furioasă. Au dispărut coşmarurile? Bravo. Prin urmare, micuţa ta nouă prietenă, n-are importanţă cine e, a izbutit, într-adevăr. La vârsta asta, ştii, au nevoie să doarmă cât mai mult.

— Nu-i la mijloc nici o fată, Oed. Lasă-mă să-ţi explic. Visul urât pe care-l aveam tot timpul cu parcul acela de maşini, îţi aminteşti? N-am putut niciodată nici măcar să-ţi povestesc despre el. Dar acum sunt în stare. Nu mă mai supără. Numai firma parcului, ea mă speria. Visam că-mi vedeam de treabă ca de obicei şi, deodată, fără să fiu prevenit în vreun fel, apărea semnul… Parcul făcea parte din National Automobile Dealer's Association. NADA. Doar scârtâitul acestei plăci metalice care rostea nada, nada pe fundalul cerului albastru. Mă trezeam în ţipete.

Îşi amintea. De acum nu se va mai speria, cât va avea pilulele. Îi era greu să facă loc ideii că, atunci când l-a părăsit plecând la San Narciso, l-a văzut pe Mucho pentru ultima oară. Între timp o bună parte din el se risipise.

— O, ascultă acum, spunea el. Oed, încearcă să urmăreşti.

Dar ea nu mai era în stare să spună nici măcar ce melodie era.

Când a sosit timpul să se înapoieze la postul de radio, Mucho a arătat cu capul spre pilule.

— Ia-le, dacă vrei. Ea a dat din cap în semn că nu le vrea.

— Te întorci la San Narciso?

— Da, diseară.

— Dar poliţaii?

— Voi fi o evadată.

Mai târziu nu şi-a amintit dacă şi-au mai spus ceva. La radio s-au sărutat cu toţii, luându-şi „la revedere”. Depărtându-se, Mucho fluiera ceva complicat, dodecafonic. Oedipa a rămas cu fruntea rezemată de volan şi i-a venit în minte gândul că trebuia să-l întrebe despre obliterarea Trystero de pe scrisoarea lui. Dar acum era prea târziu ca să mai aibă importanţă.

• CAPITOLUL VI •

Când s-a înapoiat la Motel Echo, i-a găsit pe Miles, Dean, Serge şi Leonard cu toate instrumentele, grupaţi pe trambulina de la capătul piscinei şi în jurul ei, atât de imperturbabili şi imobili ca şi cum un fotograf, nevăzut de Oedipa, îi poza pentru o copertă de album.

— Ce se întâmplă? întrebă Oedipa.

— Junele tău, replică Miles, Metzger, i-a pus-o pe bune lui Serge, altistul. Flăcăul e harcea-parcea de durere.

— Aşa e, doamnă, spuse Serge, chiar am scris un cântec pe tema asta, iar orchestraţia mă pune în prim plan numai pe mine. Sună aşa:

Cântecul lui Serge.

Ce noroc are un băiat ce face surf De amorul unei puştance ce face surf Când toţi motanii Humbert Humbert Se reped mari şi lihniţi?

Pentru mine, copila-i femeie Pentru el, doar o nimfetă-n plus;

De ce dau mereu târcoale, de ce ea nu mă vrea-n cale Şi mă pune pe jar?

Hei, hei, cum ea departe s-a dus – us, Alta a trebuit să-mi găsesc, Iar generaţia mai coaptă M-a învăţat cum să procedez - Cu o fetiţă de opt ani aseară rendez-vous am avut, Dansează swing ca şi mine, Noaptea ne vezi, dacă vrei, în spatele şcolii 33, Pe terenul de joc, Şi e ceva grozav de tot.

— Vreţi să-mi comunicaţi ceva, spuse Oedipa.

I-au spus atunci în proză. Metzger şi puştoaica lui Serge fugiseră în Nevada ca să se căsătorească. Luat la întrebări, Serge a recunoscut că partea cu fetiţa de opt ani era, până în acel moment, doar o închipuire, dar că îşi făcea conştiincios rondul pe terenurile de joacă şi în orice zi putea să vină cu veşti. In camera Oedipei, pe televizor, Metzger lăsase o notă în care o ruga să nu-şi facă griji în privinţa moştenirii, că un alt avocat de la Warpe, Wistfull, Kubitschek şi McMingus preluase executarea testamentului, că cei de la firmă vor lua legătura cu ea, că problema fusese reglementată şi la tribunal. Nici o vorbă că Oedipa şi Metzger au fost vreodată mai mult decât co-executori.

Ceea ce trebuie să însemne, gândi Oedipa, că asta-i tot ce-am fost. S-ar fi cuvenit să se simtă dispreţuită la modul mai clasic, dar altele o fră-

mântau. După ce a despachetat, a încercat mai întâi să intre în legătură cu Randolph Driblette, regizorul. După aproape zece sonerii a răspuns o doamnă în vârstă:

— Regret, nu avem de spus nimic.

— Cu cine vorbesc? întrebă Oedipa. Suspin.

— Cu mama. Se va face un anunţ mâine la prânz. Îl va citi avocatul nostru. A închis. Ce dracu, se întrebă Oedipa: ce i se întâmplase lui Driblette? S-a hotărât să sune mai târziu. A găsit numărul Profesorului Emory Bortz în cartea de telefon şi a fost mai norocoasă. I-a răspuns soţie, pe nume Grace, secondată de un grup de copii.

— Pregăteşte ciment pentru un patio, îi spuse Oedipei. Este un joc extrem de bine organizat, care a început cam din aprilie. Stă la soare, bea bere cu studenţii, azvârle cu sticle după pescăruşi. Mai bine aţi vorbi cu el înainte să ajungă în acest stadiu. Maxine, de ce nu arunci cu asta după fratele tău, se mişcă mai uşor ca mine. Ştiaţi că Emory a pregătit o nouă ediţie a lui Wharfinger? Va apărea la…, dar data fu ştearsă de un trosnet puternic, râs de copil smintit, guiţat strident. O, Doamne, aţi văzut vreun infanticid până acum? Grăbiţi-vă încoace. Este poate singura dumneavoastră şansă.

Oedipa a făcut un duş, şi-a pus un tricou, fustă şi pantofi de pânză, şi-a răsucit părul studenţeşte, s-a machiat discret. Recunoscând, cu un vag sentiment de spaimă, că nu Bortz îi răspunsese, sau Grace, ci Trystero.

În maşină, pe şosea, a trecut pe lângă anticariatul lui Zapf şi s-a speriat văzând o grămadă de moloz carbonizat în locul unde doar cu o săptămână in urmă se ridica prăvălia. Se mai simţea încă miros de piele arsă. S-a oprit şi a intrat în magazinul de alături cu obiecte de surplus ale guvernului. Proprietarul a informat-o că Zapf, idiotul dracului, şi-a dat foc la propriul magazin ca să obţină asigurarea.

— Dacă ar fi bătut vântul, mârâi acest virtuos, vâlvătaia m-ar fi luat cu ea. Şi aşa complexul e făcut să dureze 5 ani. Dar putea Zapf să aibă răbdare? Cărţi.

Aveai sentimentul că numai din bună-creştere se abţine să nu scuipe.

— Vrei să vinzi la mâna a doua, o povăţui el pe Oedipa, atunci vezi ce se cere. În acest sezon lumea vrea carabine. Chiar în dimineaţa asta a cumpărat unul 200 pentru o brigadă de instrucţie. I-aş fi vândut şi 200 de brasarde cu svastică, dar n-am mai avut, fir-ar să fie.

— Svastici de surplus ale guvernului? întrebă Oedipa.

— Da' de unde, îi făcu el cu ochiul, ca unul care ştie multe. Am o făbricuţă lângă San Diego, i-a spus, am cam doisprezece negrotei, nu-i mare scofală să confecţioneze brasardele de odinioară. O să vă surprindă cât de repede se vinde articolaşul. Am făcut reclamă în reviste cu femei goale şi a trebuit să mai angajez doi negrotei ca să se ocupe de comenzile prin poştă.

— Cu cine am onoarea? spuse Oedipa.

— Winthrop Tremaine, fu răspunsul isteţului întreprinzător. Winner, mai pe scurt. Aflaţi că acum suntem în curs să perfectăm o înţelegere cu unul din marile magazine de confecţii din Los Angeles, ca să lansăm uniformele SS pentru toamnă. Pentru începutul de an şcolar, avem în vedere un lot măsura 37, talia adolescenţi. Sezonul următor vom acoperi toate vârstele şi vom scoate o variantă modificată pentru doamne. Cum vi se pare?

— O să vă înştiinţez. N-am să vă uit.

A plecat, întrebându-se dacă nu ar fi fost cazul să-i zică una sau să trimită spre el unul din cele douăsprezece obiecte boante, greoaie, de surplus, care erau la îndemână. N-ar fi avut nici un martor. De ce n-o făcuse?

Ţi-e frică şi de umbra ta, îşi spuse, închizându-şi cu un pocnet centura de siguranţă. Asta-i America, trăieşti în ea, te faci că nu vezi ce se întâmplă. Să se desfăşoare. Mâna sălbatic pe autostradă uitându-se după autoturismele Volkswagen. Când a intrat pe lotul cu case unde locuia Bortz, aşezare riverană în stilul Fangoso Lagoons, tremura doar şi avea o uşoară greaţă în stomac.

I-a deschis o bondoacă grăsană, mânjită pe faţă cu o substanţă albastră.

— Bună, spuse Oedipa, eşti probabil Maxine.

— Maxine e în pat. A vrut să-l lovească pe Charles cu o sticlă de bere de la taţi, dar sticla a ieşit prin geam şi mami i-a tras câteva la fund. Dacă aş fi mama ei, aş îneca-o.

— Să nu te gândeşti niciodată să foloseşti acest procedeu, spuse Grace Bortz, materializându-se din camera de zi întunecată. Poftiţi înăuntru.

Cu un şerveţel umed s-a apucat să şteargă faţa copilei.

— Cum aţi reuşit să scăpaţi de copii?

— Nu am copii, spuse Oedipa, urmând-o în bucătărie.

Grace păru surprinsă.

— Există un fel de a fi hărţuit, spuse ea, pe care ajungi să-l recunoşti. Am crezut că se datorează numai copiilor. Poate mă înşel.

Emory Bortz era întins pe jumătate într-un hamac, înconjurat de trei studenţi, doi băieţi şi o fată, puhavi de băutură, şi o adunătură impresionantă de sticle goale de bere. Oedipa ochi una plină şi se aşeză pe iarbă.

— Aş dori să aflu, se avântă ea prompt, ceva despre Wharfinger, personajul istoric. Nu atât despre Wharfinger, dramaturgul.

— Shakespeare, personajul istoric, mormăi prin barbă unul dintre studenţi, deschizând încă o sticlă. Marx, personajul istoric. Iisus, personajul istoric.

— Are dreptate, ridică din umeri Bortz, sunt morţi. Ce-a mai rămas?

— Cuvinte.

— Alege câteva cuvinte, spuse Bortz. Despre ele putem să discutăm.

— „Stol sfânt de stele nu abat, cred eu”, cită Oedipa, „Osânda de-a-ntâlni pe Trystero”. Tragedia curierului, Actul IV, Scena 8.

Bortz o privea clipind.

— Şi, spuse el, cum ai intrat în Biblioteca de la Vatican?

Oedipa îi arătă volumul broşat şi, în el, versul. Se chiora la pagină, în timp ce mâna îi umbla după o altă bere.

— O, Doamne, anunţă el, ne-au furat, pe mine şi pe Wharfinger, au făcut cu noi ca şi cu Bowdler, numai că în sens invers sau cam aşa ceva.

Deschise cartea la primele pagini să vadă cine reeditase ediţia Wharfinger îngrijită de el.

— I-a fost ruşine s-o semneze. La naiba. Va trebui să scriu editurii. K. Da Chingado & Com-pany? A auzit cineva de ea? New York.

Cercetă la soare o pagină sau două.

— Ofset.

Îşi apropie nasul de text. Greşeli de tipar. Pff. Corupt.

Azvârli cartea pe iarbă şi o privi cu scârbă.

— Aşadar, cum au intrat ei la Vatican?

— Ce se află la Vatican? întrebă Oedipa.

— O Tragedia curierului pornografică. N-am ajuns s-o văd decât în '61, altfel aş fi semnalat-o printr-o notă în ediţia mea mai veche.

— Tragedia de la la Teatrul Tank n-a fost pornografică?

— Piesa pusă în scenă de Randy Driblette? Nu, am considerat că era de o moralitate tipică.

Privirea lui tristă o ocoli oprindu-se pe un crâmpei de cer.

— Driblette a fost de o moralitate aparte. Nu s-a simţit răspunzător faţă de cuvânt, e adevărat, dar faţă de câmpul invizibil care formează ambianţa piesei, faţă de spiritul ei, a dovedit întotdeauna ii o mare fidelitate. Dacă cineva ar fi avut puterea de a-l evoca pe Wharfinger, personajul istoric pe care-l doreşti, Randy ar fi fost acela. N-am cunoscut niciodată pe nimeni care să fie atât de aproape de autor, de microcosmosul piesei care, foarte probabil, a constituit ambianţa spiritului viu al lui Wharfinger.

— Dar vorbiţi la trecut, spuse Oedipa, cu inima bătându-i puternic şi îi reveni în minte bătrâna doamnă care i-a răspuns la telefon.

— N-ai auzit?

Toţi o priveau. Moartea se strecura, fără umbră, printre sticlele goale pe iarbă.

— Randy a intrat în Pacific acum două nopţi, i-a spus fata în cele din urmă.

Avusese tot timpul ochii roşii.

— Îmbrăcat în costumul lui Gennaro. E mort şi ce facem noi acum e un priveghi.

— Am încercat să-l sun de dimineaţă, a fost tot ce a găsit cu cale să spună Oedipa.

— S-a petrecut imediat după strângerea decorului din Tragedia curierului, spuse Bortz.

Numai cu o lună înainte, următoarea întrebare a Oedipei ar fi fost „De ce?” Dar acum a rămas tăcută, aşteptând, de parcă iluminarea avea să vină de la sine.

Mă golesc tot mai mult, spuse ea în gând simţindu-se ca o perdea ce fâlfâie la o fereastră sus de tot, care până atunci se mişcase afară deasupra abisului – mi-i iau unul câte unul. Psihanalistul meu, urmărit de israelieni, a înnebunit, soţul care ia halucinogene, orbecăie ca un copil, afundându-se tot mai mult în încăperile întortocheate, fără de sfârşit ale palatului de turtă dulce al sinelui şi îndepărtându-se iremediabil de ceea ce credeam că este dragoste veşnică, singurul bărbat cu care am avut o legătură de când m-am

măritat a fugit cu o depravată de 15 ani, iar cel care mă putea călăuzi înapoi spre Trystero şi-a luat viaţa. Unde mă aflu?

— Îmi pare rău, adăugă Bortz privind-o. Oedipa nu s-a lăsat copleşită de gânduri. S-a folosit numai de acesta, arătând spre volumul broşat, pentru scenariu?

— Nu. Încruntându-se. A folosit volumul cartonat, ediţia mea.

— Dar în seara când aţi văzut piesa…

Prea mult soare strălucea pe sticle, tăcerea îi învăluia.

— Cum a încheiat actul IV? Ce versuri a rostit Driblette, Gennaro, când stăteau cu toţii în cerc lângă lac, după miracol?

— „Cel ce de Thurn şi Taxis l-am ştiut”, a recitat Bortz, „Căzut e sub pumnal de Thor ţinut, / Iar cornul lui de aur a tăcut”.

— Întocmai, aprobară studenţii, da, da.

— Asta a fost tot? Dar restul? Celălalt cuplet?

— În textul pe care eu personal îl folosesc, spuse Bortz, celălalt cuplet are ultimul rând suprimat. Cartea de la Vatican este doar o parodie obscenă. Sfârşitul „Osânda c-ai sfidat pe Angelo” a fost adăugat de tipograful ediţiei format in-cvarto de la 1687. Versiunea „Whitechapel” este coruptă. Aşa că Randy a procedat cum nu se poate mai bine – a eliminat cu totul partea îndoielnică.

— Dar în seara când am fost eu, spuse Oedipa, Driblette a folosit versurile din ediţia de la Vatican, a rostit cuvântul Trystero.

Expresia lui Bortz a rămas neschimbată.

— El hotăra. Era şi regizor şi actor, nu?

— Dar ar fi doar, gesticula descriind cercuri cu mâinile, doar o toană? Să foloseşti un cuplet ca acela fără să spui nimănui?

— Pe Randy, îşi aminti al treilea student, un tinerel îndesat cu ochelari cu ramă de baga, când; 1 rodea ceva pe dinăuntru, trebuia, de regulă, iumnecum, să se manifeste pe scenă. Poate s-a uitat la mai multe versiuni ca să simtă mai bine spiritul piesei, nu neapărat cuvintele, şi aşa a dat peste volumul dumitale broşat, care conţine modificarea.

— Atunci, trase Oedipa concluzia, e foarte probabil că în viaţa sa personală a intervenit ceva, că în seara aceea s-a petrecut o schimbare care l-a afectat puternic şi asta l-a determinat să introducă versurile.

— Poate că da, spuse Bortz, poate că nu. Crezi că mintea unui om este o masă de biliard?

— Sper să nu fie aşa.

— Hai înăuntru, să-ţi arăt nişte poze obscene, o invită Bortz ridicându-se cu o răsucire din hamac.

I-au lăsat pe studenţi bând bere.

— Microfilme neautorizate ale ilustraţiilor din ediţia de la Vatican. Scoase clandestin în '61. Am fost acolo cu o bursă împreună cu Grace.

Au intrat într-o încăpere care servea ca birou şi atelier. Undeva în casă ţipau copii, un aspirator scâncea. Bortz trase jaluzelele, se uită pe sărite la diapozitivele dintr-o cutie, alese o mână, dădu drumul la un proiector şi îl îndreptă spre perete.

Ilustraţiile erau gravuri în lemn, executate cu acea grabă rudimentară de a vedea produsul finit care-l distinge pe amator. Pornografia autentică ne este oferită de profesionişti care au o imensă răbdare.

— Artistul e anonim, spuse Bortz, ca şi poe-taşul care a rescris piesa. Uite-l pe Pasquale, ţi-l aminteşti, unul din băieţii răi? Se căsătoreşte, într-adevăr, cu maică-sa şi există o scenă întreagă cu noaptea nunţii.

Schimbă diapozitivele.

— Te ajută să-ţi faci o idee în mare. Observă cât de des planează în fundal figura morţii. Furia ca reacţie morală ţine de o epocă mai îndepărtată, este medievală. Puritanii nu au cunoscut niciodată o asemenea violenţă. Poate cu excepţia scurvhamiţilor. D'Amico e de părere că această ediţie a fost o idee scurvhamită.

— Scurvhamită?

Robert Scurvham a întemeiat, în timpul domniei lui Carol I, o sectă din puritanii cei mai puri. Ideea lor fixă avea de-a face cu predestinarea. Erau de două feluri. Pentru un scurvhamit nimic nu era întâmplător, Creaţia era o maşină uriaşă, complicată. Dar o parte a ei, partea scurvhamită, se conforma voinţei lui Dumnezeu, care o pusese în mişcare. Restul se conforma unui Principiu opus, ceva orb, fără suflet, un mecanism inuman, care duce la moarte veşnică. Ideea era de a converti cât mai mulţi la frăţia animată de un ţel, evlavioasă, a scurvhamiţilor. Dar, fără să ştie cum, puţinii scurvhamiţi mântuiţi s-au trezit privind fascinaţi în oroarea lor morbidă la maşinăria de ceasornic înzorzonată a damnaţilor, iar asta avea să le fie fatal. Perspectiva

încântătoare a anihilării i-a cucerit pe rând până când n-a mai rămas nimeni în sectă, nici chiar Robert Scurvham, care, asemeni unui căpitan de navă, a plecat ultimul.

— Ce-a avut de-a face cu ei Richard Wharfinger? a întrebat Oedipa. De ce să facă o versiune obscenă a piesei?

— În chip de pildă morală. Nu le plăcea teatrul. Aşa s-au descotorosit cu totul de piesă, trimiţând-o în iad. Cum puteau s-o osândească mai bine decât schimbându-i cuvintele. Aminteşte-ţi că puritanii au avut, asemeni criticilor literari, o deplină devoţiune faţă de Cuvânt.

— Dar versul despre Trystero nu este obscen. El se scarpină în cap.

— Se potriveşte, sigur? „Stol sfânt de stele” este voinţa lui Dumnezeu. Dar nici el nu-l apără sau păzeşte pe cel care are întâlnire cu Trystero. Vreau să spun că dacă n-ai vorbi decât de împotrivire la poftele lui Angelo, pe dracu, n-ar fi o problemă să-ţi salvezi pielea. O soluţie: îţi iei tălpăşiţa, te duci în altă ţară. Angelo este doar o fiinţă omenească. În schimb, Celălalt, forţa inumană care determină mersul de ceasornic al universului nescurvhamit, e cu totul altceva. Evident, au simţit că Trystero l-ar simboliza foarte bine pe Celălalt.

Nu a mai avut atunci nimic de ce să se agate. Din nou cu sentimentul unei ameţeli uşoare că se leagănă deasupra unui abis, puse întrebarea pentru care venise.

— Ce-a fost Trystero?

— Unul din domeniile foarte noi, spuse Bortz, deschise de ediţia mea din '57. Între timp am dat de un material interesant privitor la surse. După câte ştiu, ediţia mea adusă la zi ar trebui să apară cândva la anu'. Până una alta.

Cercetă cu privirea o bibliotecă cu geam plină cu cărţi vechi.

— Uite-o, zise scoţând un volum cu copertă cafenie închisă din piele de viţel scorojită. Ţin Whar-fingeriana închisă aici ca să nu ajungă copiii la ea. Charles ar fi în stare să-mi tot pună la întrebări cărora sunt încă prea tânăr ca să le fac faţă.

Cartea purta titlul O relatare a peregrinărilor neobişnuite ale Dr. Diocleţian Blobb printre italieni, luminate cu povestiri pilduitoare din adevărata istorie a acestei rase ciudate şi fantastice.

— Am avut noroc, spuse Bortz, că Wharfinger, ca şi Milton, îşi copia într-un caiet obişnuit citate şi nota ce-l mai interesa din cărţile citite. Aşa am aflat despre Peregrinările lui Blobb.

Era plină de cuvinte terminate în e, de litera s care semăna cu f, substantive scrise cu majusculă, y unde ar fi trebuit să fie i.

— Nu-s în stare să citesc aşa ceva, spuse Oedipa.

— Încearcă, spuse Bortz. Trebuie să-i conduc pe copiii ăia. Cred că e undeva prin Capitolul 7.

Şi dispăru, lăsând-o pe Oedipa în faţa sanctuarului. După cum avea să constate, Capitolul 8 era cel care o interesa, o relatare a întâlnirii pe care o avusese autorul în persoană cu tâlharii Trystero. Diocleţian Blobb ţinuse să traverseze o porţiune dintr-un ţinut muntos pustiu într-un poştalion ce aparţinea sistemului „Torre şi Tassis”, care, înţelese Oedipa, trebuie să fie Thurn şi Taxis în italiană. Fără veste, lângă ţărmul unui lac numit de Blobb „Lacul pietăţii”, douăzeci de călăreţi în mantii negre s-au năpustit asupra lor obligându-i să se lupte cu încrâncenare mută în vântul de gheaţă care bătea dinspre lac. Jefuitorii s-au folosit de bâte, archebuze, săbii, stilete, la urmă de fulare de mătase pentru a-i trimite pe lumea cealaltă pe cei care mai suflau. Toţi, în afară de Dr. Blobb şi slujitorul său, care de la bun început s-au separat de încăierare, au declarat cu glas tare că sunt supuşi britanici şi chiar, din când în când, „au avut îndrăzneala să cânte din imnurile de îndreptare ale Bisericii noastre”. Oedipa a fost surprinsă că scăpaseră, având în vedere pasiunea pe care o punea Trystero în măsurile de siguranţă.

— Încerca Trystero să deschidă o filială în Anglia? se întrebă Bortz după câteva zile.

Oedipa nu ştia.

— Dar de ce să cruţi un imbecil nesuferit ca Diocleţian Blobb?

— Recunoşti un plisc ca al lui de ia o poşta, spuse Bortz. Chiar pe frig, chiar când miroase a vărsare de sânge. Dacă aş vrea sâ trimit un mesaj în Anglia, să pregătesc terenul, un tip ca el mi-ar face excelente servicii. În acele timpuri lui Trystero îi plăceau contrarevoluţiile. Gândeşte-te la Anglia, la regele pe punctul să-şi piardă capul. Un aranjament.

Şeful tâlharilor, după ce a adunat sacii de poştă, l-a scos pe Blobb din diligentă, i s-a adresat într-o engleză impecabilă:

— Domnule, aţi fost martori la mânia Iui Trystero. Aflaţi că nu ne lipseşte clemenţa. Povestiţi regelui şi Parlamentului ce-aţi văzut. Spuneţi-le că biruinţa va fi a noastră. Că nici furtuna, nici discordia, nici fiarele sălbatice, nici singurătatea deşertului, nici chiar uzurpatorii bastarzi ai moştenirii noastre legitime nu pot sta în calea curierilor.

Şi fără să se atingă de ei sau de punga lor, tâlharii, în foşnet de mantii ca pânzele negre, • s-au făcut nevăzuţi în munţii peste care se lăsase amurgul.

Blobb a întrebat peste tot despre organizaţia Trystero, dar a dat de guri pecetluite aproape în toate direcţiile în care s-a îndreptat. A izbutit însă să adune câteva fragmente. Acelaşi lucru l-a făcut şi Oedipa în zilele care au urmat. Din jurnale filatelice obscure puse la dispoziţie de Genghis Cohen, o notă de subsol ambiguă din Ascensiunea republicii olandeze de Motley, o broşură veche de 80 de ani despre rădăcinile anarhismului modern, o culegere de predici apartinând lui Augustine, fratele lui Blobb, aflată tot în Wharfângeriana lui Bortz, împreună cu datele adunate de Blobb, a reuşit să pună cap la cap următoarele despre apariţia organizaţiei:

În 1577 se împlineau nouă ani de când provinciile nordice ale Ţărilor de Jos conduse de nobilul protestant Wilhelm de Orania se luptau să scape de sub asuprirea Spaniei catolice şi a împăratului catolic al Sfântului Imperiu Roman, Spre finele lui decembrie, Orania, stăpân de facto al Ţărilor de Jos, a intrat biruitor în Bruxelles, fiind chemat acolo de Comitetul celor optsprezece, o junta a calviniştilor fanatici, care simţeau că Stările Generale, controlate de clasele privilegiate, nu-i mai reprezentau pe meseriaşi şi pierduseră orice legătură cu poporul. Comitetul a instaurat un fel de Comună a oraşului Bruxelles. Deţineau controlul poliţiei, dictau toate hotă-rârile Stărilor Generale şi demiteau pe mulţi înalţi demnitari din Bruxelles. Printre aceştia s-a aflat şi Leonard I, baron de Taxis, membru al Camerei Imperiale şi Baron de Buysinghen, Mare Maestru ereditar al Poştei pentru Ţările de Jos şi preşedinte executiv al monopolului Thurn şi Taxis. In locul său a fost numit unul Jan Hinckart, lord de Ohain, discipol credincios al lui Orania. În acest moment, întemeietorul intră în scenă: Hernando Joaquin de Tristero y Calavera, poate un nebun, poate un rebel cinstit, după alţii numai un artist escroc. Tristero a pretins că este vărul lui Jan Hinckart, din ramura spaniolă şi legitimă a familiei şi adevăratul Lord de Ohain – moştenitorul legitim al posesiunilor de atunci ale lui Jan Hinckhart, inclusiv al titlului său recent de Mare Maestru.

Din 1578 până în martie 1585, când Alexandru Farnese a redat oraşul Bruxelles împăratului, Tristero a întreţinut un fel de război de gherilă împotriva vărului său – dacă Hinckart i-a fost vâr cu adevărat. Fiind spaniol, nu s-a bucurat de «prijin. Mai tot timpul viaţa i-a fost ameninţată dnd de unii, când de alţii. Ceea ce nu l-a împiedicat să încerce în patru rânduri să-l asasineze pe şeful de poştă al lui Orania, fără succes însă.

Jan Hinckart a fost izgonit de Farnese, iar Leonard I, marele maestru al lui Thurn şi Taxis reinstalat. Dar monopolul Thurn şi Taxis trăia vremuri grele. Bănuitor că ramura de Boemia a familiei avea înclinaţii protestante, împăratul, Rudolf al II-lea, îşi retrăsese temporar patronajul. Poşta s-a cufundat adânc în datorii. Tot ce se poate ca perspectiva unei structuri de putere la scara întregului continent, pe care ar fi preluat-o Hinckart, dar care era momentan slăbită şi se clătina, să-l fi inspirat pe Tristero să-şi creeze un sistem propriu. Se pare că era un tip extrem de labil, gata oricând să apară la o solemnitate publică şi să înceapă un discurs. Unicul său subiect: dezmoştenirea. Monopolul poştal îi aparţinea lui Ohain în virtutea dreptului de cucerire, iar Ohain îi aparţinea lui Tristero în virtutea dreptului de rudenie. S-a supranumit El Desheredado, Dezmoştenitul, şi a creat pentru discipolii săi un fel de uniformă neagră pentru a simboliza singurul lucru care le aparţinea cu adevărat în exilul lor: noaptea. La scurt timp şi-a îmbogăţit iconografia cu cornul de poştalion cu surdină şi un viezure mort cu labele în sus (după unii numele de Taxis provine de la italienescul Tasso, viezure, aluzia fiind la căciula din blană de viezure purtată odinioară de curierii din Bergamo). A început o campanie sub roşa de oprelişti, teroare şi jaf pe rutele poştale ale lui Thurn şi Taxis.

Oedipa şi-a petrecut următoarele zile intrând şi ieşind din biblioteci şi în discuţii serioase cu Emory Bortz şi Genghis Cohen. Ştiind ce li se întâmplă tuturor cunoscuţilor ei, se temea pentru viaţa lor.

A doua zi după ce a citit Peregrinările lui Blobb, a fost împreună cu Bortz, Grace şi studenţii la înmormântarea lui Randolph Driblette, a ascultat elogiul îndurerat, neputincios, adus de un frate mai tânăr, au privito pe mamă, o fantomă în smogul de după-amiaza, cum plânge, iar seara s-au înapoiat să stea pe mormânt şi să bea muscat de Nappa Valley, din care Driblette făcuse la timpul său rezerve cu butoaiele. Nu era lună, smogul acoperise stelele, totul era întunecat ca un călăreţ Tristero. Oedipa s-a aşezat pe pământ, simţind cum i se răceşte şezutul, întrebându-se dacă, aşa cum sugerase Driblette în seara aceea de sub duş, o versiune a fiinţei sale nu

pierise odată cu el. Poate că mintea ei va continua să contracte muşchi psihici care nu mai existau, să fie trădată şi ridiculizată de un eu fantomă aşa cum este amputatul de un membru fantomă. Partea plecată din ea o va înlocui poate cândva cu o proteză, o rochie de o culoare anume, o expresie dintr-o scrisoare, un alt iubit. Încerca să răzbată până la tenacitatea codificată a proteinei, care puţin probabil să se fi păstrat doi metri mai jos, luptându-se încă cu descompunerea – o latenţă încăpăţânată mobilizându-se poate pentru o ultimă izbucnire, o ultimă sforţare de a străpunge pământul, o pâlpâire doar, menţinând cu ultimele sale puteri o formă înaripată, efemeră, silită dintr-o clipă în alta să se aşeze oriunde i s-ar fi oferit ospitalitate sau altfel să se risipească pentru totdeauna în întuneric. Dacă vei veni la mine, se ruga Oedipa, adu cu tine amintirea ultimei nopţi, sau dacă va trebui să-ţi reduci greutatea, amintirea ultimelor cinci minute – ar fi destul. Numai aşa voi şti dacă intrarea ta în mare a avut de-a face cu Tristero. Dacă s-au descotorosit de tine din acelaşi motiv pentru care s-au descotorosit de Hilarius şi Mucho şi Metzgur poate au crezut că nu mai aveam nevoie de tine. S-au înşelat. Aveam nevoie de tine. Adu-mi acea singură amintire şi vei putea vieţui cu mine câte zile mai am. Îşi aminti capul lui plutind în aburul duşului, spunând, ai putea să te îndrăgosteşti de mine. Dar ar fi putut ea să-l salveze? Privi spre fata care-i dăduse vestea despre moartea sa. Fuseseră îndrăgostiţi? Ştia ea motivul pentru care Driblette adăugase versurile în seara aceea? îi ştiuse măcar el? Nimeni nu putea să-i dea de urmă. O sută de neputinţe permutate, combinate – sex, bani, boală, disperarea provocată de istoria timpului şi a ţării, cine mai ştie. Modificarea din scenariu nu se putea explica mai mult decât sinuciderea. În ambele, aceeaşi bizarerie. Poate – se simţi pătrunsă scurt, de parcă forma înaripată luminoasă izbutise într-adevăr să ajungă in sanctuarul inimii – poate, ţâşnind din acelaşi labirint lunecos, cele două versuri adăugate chiar îi serviseră, într-un fel care nu va fi niciodată elucidat, ca repetiţie pentru plimbarea sa nocturnă tot mai departe în acea scurgere imensă a sângelui primordial, Pacificul. Aştepta ca lumina înaripată să-şi anunţe sosirea cu bine. Dar era tăcere. Driblette, îl chemă ea. Semnalul a vibrat de-a lungul kilometrilor răsuciţi de circuite cerebrale. Driblette!

Dar şi acum se întâmplă la fel ca şi cu Demonul lui Maxwell. Sau ea nu comunica, sau el nu exista.

În afară de obârşie, bibliotecile nu i-au mai spus nimic despre Tristero. Din câte se ştia, nu supravieţuise luptei pentru independenţa Olandei.

Ca să afle restul, trebuia să-l abordeze via Thurn şi Taxis. Calea nu era lipsită de primejdii. Pentru Emory Bortz devenise un fel de joc ingenios. Susţinea, de pildă, o teorie a imaginii-oglindă, în virtutea căreia orice perioadă de instabilitate a lui Thurn şi Taxis se reflectă obligatoriu în sta-tul-fantomă al lui Trystero. Pe baza ei, a încercat să dezlege misterul apariţiei în formă tipărită a numelui de groază numai pe la mijlocul veacului al XVII-lea. Cum şi-a învins reţinerea autorul calamburului „Acest Trystero dies irae”? Cum a ajuns în ediţia in-folio jumătate din cupletul de la Vatican, versul cu referire la Trystero fiind suprimat? De unde îndrăzneala de a face chiar şi o aluzie la un rival al lui Thurn şi Taxis? Bortz opina că a existat probabil o criză internă a lui Trystero a cărei gravitate l-a împiedicat să-şi ia revanşa. Poate aceeaşi care l-a împiedicat să ia viaţa Doctorului Blobb.

Dar să fi exfoliat Bortz cuvintele simple cu atâta opulenţă producând trandafiri nefireşti, sub care istoria întunecată să se târâie nevăzută într-un crepuscul parfumat, sângeriu? Atunci când Leonard al II-lea Francois, conte de Thurn şi Taxis, a murit în 1628, soţia sa, Alexandrine de Rye l-a urmat cu numele ca şef al poştei, cu toate că nu a existat niciodată nici o atestare oficială că ea ar ocupa acest post. S-a retras în 1645. Până în 1650, când a venit la rând următorul moştenitor pe linie masculină, Lamoral al II-lea Claude-Francois, nimeni nu a ştiut cu siguranţă care este centrul de putere al monopolului. Între timp, semne de declin ale sistemului au apărut la Bruxelles şi Antwerp. Servicii poştale locale particulare uzurpaseră atât de mult drepturile imperiale încât cele două oraşe şi-au închis reţeaua de poştă Thurn şi Taxis.

Cum, întreba Bortz, ar fi reacţionat Tristero? Imaginându-şi apoi o facţiune combativă care proclamă că sosise în sfârşit Momentul. Care pledează pentru preluarea prin forţă, cit duşmanul este încă vulnerabil. Dar cei cu vederi conservatoare vor nutri numai dorinţa de a continua să fie în opoziţie, întocmai cum a procedat Tristero în ultimii 70 de ani. Mai sunt poate, să zicem, câţiva vizionari, indivizi deasupra cerinţelor imediate ale timpului, care gândesc din perspectiva istoriei. Cel puţin unul dintre ei este destul de emancipat ca să prevadă sfârşitul Războiului de 30 de ani, Pacea de la Westfalia, destrămarea Imperiului, prăbuşirea inevitabilă în particularism.

— Seamănă cu Kirk Douglas, exclama Bortz, poartă sabie, are un nume impetuous, Konrad, de pildă. Se întâlnesc în odaia din spate a unei crâşme,

femei în bluze ţărăneşti nu pridideşc cu ulcelele, e animaţie şi se vociferează, deodată Konrad, dintr-un salt, e pe masă. Se face linişte în mulţime. „Salvarea Europei, spune Konrad, depinde de căile de comunicaţie, aşa-i? Ne confruntăm cu anarhia prinţilor germani pizmaşi, sute dintre ei urzesc intrigi, contraatacă tot prin intrigi, se bat între ei, irosind puterea Imperiului prin sfada lor fără rost. Dar cel ce ar avea controlul asupra căilor de comunicaţie, dintre toţi aceşti prinţi, ar avea controlul şi asupra lor. Această reţea ar putea într-o zi să unifice continentul. Aşa că vă propun să ne unim forţele cu duşmanul nostru mai vechi Thurn şi Taxis…” Strigăte de nu, niciodată, afară cu trădătorul, până ce o slujnicuţă, o mică starletă, care-i face ochi dulci lui Konrad, aplică o ulcea pe dovleacul celui mai vehement opozant. „împreună, continuă Konrad, cele două sisteme ar fi de neînvins. Nu se vor accepta servicii decât la scara întregului imperiu.

Fără noi nu se va putea face nici o mişcare de trupe, nici un transport, nimic. Dacă un prinţ încearcă şă-şi creeze un sistem propriu de comunicaţii, îl suprimăm. Noi, care am fost atâta vreme dezmoşteniţi, am fi moştenitorii Europei”. Urale prelungite.

— Dar nu au împiedicat scindarea Imperiului, a subliniat Oedipa.

— Atunci, a parat Bortz, conflictul dintre militanţi şi conservatori ajunge la un impas. Konrad şi grupuşorul său de vizionari, fiind oameni de treabă, încearcă să facă pe mediatorii, până la restabilirea ordinii toţi sunt terminaţi, Imperiul şi-a dat suflarea, Thurn şi Taxis nu vor nici o înţelegere.

Odată cu sfârşitul Sfântului Imperiu Roman, raţiunea de legitimare a lui Thurn şi Taxis se pierde pentru totdeauna laolaltă cu alte splendide iluzii. Condiţiile de a cădea în paranoia se înmulţesc. Dacă Tristero a izbutit să-şi menţină caracterul secret fie şi parţial, dacă Thurn şi Taxis nu ştiu limpede cine le este duşmanul sau cât de departe se întinde influenţa acestuia, atunci mulţi dintre ei sunt obligaţi să creadă în ceva foarte asemănător anti-Dumnezeului mecanic, orb al scurvhamiţilor. Orice ar fi acesta, are puterea de a le ucide călăraşii, de a trimite alunecări de teren cu tunete pe drumurile lor, de a da naştere, sub pretext de extindere, la o nouă com-petiţe locală, şi, curând, la monopoluri ale poştei de stat, de a fărâmiţa imperiul. Este fantoma timpului care cutreieră pentru a pune pe frigare fundul lui Thurn şi Taxis.

Dar pe parcursul următorului veac şi jumătate, pe măsură ce ajung să-l descopere pe Tristero secular, paranoia slăbeşte. Putere, omniscienţă, maliţie neînduplecată, atribute considerate ca definind un principiu istoric, un Zeitgeist, sunt dirijate spre inamicul uman de acum. Intr-o asemenea măsură încât, până în 1795, se sugerează chiar că Tristero a înscenat întreaga Revoluţie Franceză, doar ca scuză pentru a da Proclamaţia din 9 Frimaire, An III, care ratifica sfârşitu1 monopolului poştal al lui Thurn şi Taxis în Franţa şi Ţările de Jos.

— Se sugerează, dar de cine? spuse Oedipa. Ai citit undeva?

— Să nu fi vorbit nimeni de asta? spuse Bortz. Poate că nu.

Nu a insistat. Simţind că nu mai are curiozitatea de a urmări nimic până la capăt. Nu-l întrebase pe Genghis Cohen, de pildă, dacă acel comitet de experţi s-a pronunţat asupra timbrelor trimise. Ştia că dacă se va întoarce la Vesperhaven House să vorbească din nou cu bătrânul domn Thoth despre bunicul său, va afla că şi el murise. Ştia că trebuia să scrie la K. Da Chingado, editura care scosese enigmaticul volum broşat Tragedia curierului, dar nu a făcut-o şi nici pe Bortz nu l-a întrebat dacă el trimisese vreo scrisoare. Mai rău, s-a trezit că frizează absurdul din dorinţa de a evita să vorbească despre Randolph Driblette. De câte ori îşi făcea apariţia fata, cea care fusese la priveghiuri, Oedipa, sub un pretext sau altul, părăsea compania. Avea sentimentul că se trădează pe sine şi pe Driblette. Dar lăsa lucrurile aşa cum sunt, temându-se că revelaţia ei ar putea să treacă dincolo de un anumit punct. Să devină, posibil, mai mare ca ea şi s-o acapareze. Când Bortz a întrebat-o într-o seară dacă poate să-l aducă pe D'Amico, care era la NYU, Oedipa i-a răspuns cu un nu, prea grăbit, prea nervos. El nu a mai adus vorba şi, se înţelege, nici ea.

S-a întors, totuşi, la Scop singură într-o seară, agitată, bănuitoare că ar putea să dea peste cine ştie ce. A dat peste Mike Fallopian, care-şi lăsase barbă de vreo două săptămâni, în cămaşă oliv cu guler răsfrânt, pantaloni de lucru şifonaţi, minus manşete şi bride pentru curea, haină de lucru cu doi nasturi, fără pălărie. Era înconjurat de admiratoare, bea un cocteil cu şampanie şi răgea cântece vulgare. Când a zărit-o pe Oedipa, şi-a dezvelit larg dinţii şi i-a făcut semn să se apropie.

— Arăţi, a spus ea, uau. Activ, nu glumă. Ii instruieşti pe rebeli în munţi.

Priviri duşmănoase ale fetelor încolăcite de părţile accesibile ale trupului lui Fallopian.

— Secret revoluţionar, hohoti el, ridicându-şi braţele şi debarasându-se de mai multe partizane. Luaţi-o din loc, hai, valea, vreau să vorbesc cu ea.

Când ele se îndepărtară suficient ca să nu-l audă, îşi roti privirea asupra Oedipei cu simpatie, iritare, poate şi cu oarecare atracţie erotică.

— Ai mai descoperit ceva?

I-a făcut rapid o prezentare a situaţiei. A păstrat tăcere în timp ce ea vorbea, chipul său căpătând încetul cu încetul o expresie pe care nu i-o cunoştea. Nu era în largul ei. Ca să-l îmboldească puţin, spuse:

— Mă surprinde că voi nu folosiţi sistemul.

— Suntem noi o lume subterană? din nou chipul cunoscut, destul de blând. Suntem rebuturi?

— N-am vrut să spun…

— Poate nu l-am descoperit încă, spuse Fallopian. Sau poate nu ne-a abordat. Sau poate folosim R. E. B. U. T., dar e secret.

Apoi, pe când muzica electronică se strecura în încăpere, zise:

— Dar mai este un unghi.

Simţea ce avea să spună şi a început, în mod reflex, să scrâşnească din molarii din spate. Un tic nervos pe care şi-l formase în zilele din urmă.

— Ţi-a trecut vreodată prin minte, Oedipa, că cineva râde de tine? Că totul este o farsă, poate o născocire de-a lui Inverarity înainte de a muri?

Ii trecuse prin minte. Dar, asemeni gândului că într-o zi avea să moară, Oedipa refuzase cu fermitate să ia în calcul această posibilitate direct sau într-o altfel de lumină decât tributară accidentalului.

— Nu, spuse ea, e ridicol.

Dacă privirea lui Fallopian exprima ceva, era fără echivoc compasiune.

— Ar trebui, calm, într-adevăr, ar trebui să reflectezi la ce ţi-am spus. Notează ce nu poţi nega. Informaţiile sigure. Notează apoi numai speculaţiile, presupunerile. Vezi ce obţii. Cel puţin fă asta.

— Continuă, spuse ea, cel puţin fă asta. Ce să mai fac după aceea?

El surâse, poate încercând acum să salveze ceea ce în tăcere se sfărâma, o dantelărie de fisuri invizibile propagându-se lent prin aerul dintre ei. Te rog, nu te înfuria.

— Să verific sursele, presupun, continuă Oedipa vioaie. Da?

El nu a mai rostit nici o vorbă.

Oedipa s-a ridicat, întrebându-se dacă nu avea părul răvăşit, dacă nu lăsa impresia că este o femeie părăsită, isterică, sau dacă amândoi provoacă o scenă.

— Ştiam că vei fi un alt om, spuse ea, Mike, pentru că toţi s-au schimbat în ce mă priveşte. Dar nu s-a ajuns până la ură.

— La ură. El clătină din cap şi râse.

— Dacă ai nevoie de brasarde sau de alte arme, încearcă la Winthrop Tremaine, lângă autostradă. Swastika Shoppe – Proprietar Tremaine. Spune-i că vii din partea mea.

— Mulţumesc, suntem deja în legătură.

II lăsă în completul care imita uniforma cubaneză, cu ochii aţintiţi în podea, aşteptând întoarcerea damelor.

Ei bine, ce putea spune despre surse? Evita întrebarea, da. Într-o zi a sunat-o Genghis Cohen, i se simţea tulburarea din glas, o chema să-şi arunce ochii pe un obiect pe care tocmai îl primise cu poşta, cu Poşta SUA. S-a dovedit a fi un vechi timbru american, purtând inscripţia cornului de poştalion mut, a viezurelui cu burta în sus şi motto-ul: RĂMÂNEM ÎN EXPECTATIVĂ PÂNÂ LA BIRUINŢA ULTRATĂCUTĂ A LUI TRISTERO.

— Deci asta înseamnă, spuse Oedipa. De unde-l aveţi?

— Un prieten, spuse Cohen, răsfoind printr-un catalog Scott uzat, din San Francisco.

Ca de obicei, nu a mai pus nici o întrebare despre nume sau adresă.

— Ciudat. A spus că nu găseşte timbrul cotat. Dar uite-l. În anexă, iată.

O bucată de hârtie era lipită în faţa cărţii. Timbrul, marcat 163L1, era reprodus sub titlul „Poşta rapidă Tristero, San Francisco, California” şi ar fi trebuit inserat între cotele Local 139 (Oficiul Poştal de pe Third Avenue din New York) şi 140 (Union Post, tot din New York). Oedipa, într-un moment când intuiţia i se manifesta cu maximă rapiditate, a deschis prompt la forzaţul din spate şi a văzut ştampila Anticariatului Zapf.

— Bineînţeles, protestă Cohen, când eraţi în nord, m-am repezit acolo întruna din zile să-l văd pe Metzger. Vedeţi, acesta este Catalogul Scott specializat în timbre americane, cu informaţia căruia nu sunt în general la

curent. Domeniul meu fiind Europa şi coloniile. Dar mi s-a trezit curiozitatea şi…

— Bineînţeles, spuse Oedipa. Oricine putea să lipească o anexă. Se întoarse la San Narciso să mai arunce o privire pe inventarul bunurilor lui Inverarity. Bineînţeles, întreg centrul comercial, care adăpostise Anticariatul lui Zapf şi prăvălia cu surplusuri a lui Tremaine, aparţinuse lui Pierce. Nu numai acesta, ci şi Teatrul Tank.

Foarte bine, îşi spuse Oedipa, păşind uşor prin cameră, simţind un gol visceral, în aşteptarea a ceva cu adevărat cumplit, foarte bine. E inevitabil, nu-i aşa? Toate căile de acces spre Tristero se pot urmări şi în sens invers spre moştenirea Inverarity. Până şi Emory Bortz, cu exemplarul său din Peregrinările lui Blobb (cumpărat, nu avea nici o îndoială că îi va spune în cazul că-l va întreba, tot de la Zapf) preda acum la Colegiul San Narciso, înzestrat de mort cu deosebită generozitate.

Insemnând ce? Că Bortz, împreună cu Metzger, Cohen, Driblette, Koteks, marinarul tatuat din San Francisco, curierii R. E. B. U. T pe care-i văzuse – că ei toţi erau oamenii lui Pierce Inverarity? Cumpăraţi? Sau loiali, pe gratis, ca să se amuze de ideea unei farse grandioase scornite de el, numai ca s-o pună pe ea în dificultate, s-o terorizeze sau să-i facă educaţia etică?

Schimbă-ţi numele în Miles, Dean, Serge sau/ şi Leonard, iepuraşule, îşi îndemnă imaginea reflectată de oglindă în lumina crepusculară a după-amiezii. Oricum ai face, se va spune că este paranoia. Ei o vor spune. Sau ai intrat din întâmplare, fără ajutorul LSD-ului şi al altor alcaloizi indoli, în lumea visului, descoperindu-i bogăţia secretă şi densitatea ascunsă; ai dat de o reţea prin care un număr X de americani comunică într-adevăr între ei, în timp ce îşi rezervă minciunile, răspunsurile învăţate, sărăcia spirituală trădată de uscăciune, pentru sistemul de distribuire guvernamental; poate chiar peste o alternativă reală la impasul, la lipsa de surpriză a vieţii, care chinuie conştiinţa americanilor pe care-i cunoşti, şi pe tine, scumpo. Sau sunt propriile tale halucinaţii. Sau s-a pus la cale un complot împotriva ta, extrem de costisitor şi complicat: s-au falsificat timbre şi cărţi vechi, şi s-au supravegheat în permanenţă mişcările, s-au plantat imagini cu cornul de poştalion pretutindeni în San Francisco, s-au mituit bibliotecari, s-au angajat actori profesionişti şi numai Pierce Inverarity ştie câte altele, totul finanţat de moştenire într-un mod sau prea secret sau prea complicat ca

mintea ta neavocăţească să ştie despre ce-i vorba, deşi eşti co-executor; un complot extrem de labirintic încât trebuie să însemne mai mult decât o simplă farsă. Sau un asemenea complot e numai în închipuirea ta, în care caz, Oedipa, eşti o găgăuţă, cu mintea plecată pe mirişte.

Îşi dădea seama, acum că reflecta asupra lor, că acestea sunt posibilităţi. Patru posibilităţi simetrice. Nu-i convenea niciuna, dar spera că este bolnavă psihic, că aici e buba. În cursul nopţii a rămas, ore în şir, prea amorţită ca să bea ceva măcar, dându-şi lecţii de respiraţie în gol. Pentru asta, o, Cel de Sus, este vidul. Nu avea pe nimeni care s-o ajute. Nimeni pe lume. Toţi erau preocupaţi de ceva, demenţi, posibili inamici, morţi.

Au început s-o supere nişte plombe mai vechi. Adesea îşi petrecea nopţile cu ochii aţintiţi în tavanul luminat de scânteierea roză a cerului din San Narciso. Alteori lua somnifere, dormea câte optsprezece ore şi se trezea extenuată, aproape fără să se poată ţine pe picioare. În discuţiile cu bătrinelul ager care vorbea repede şi se ocupa de moştenire, îşi putea concentra atenţia numai câteva secunde şi râdea nervos mai mult decât vorbea. Din senin o apuca greaţa, în intervale de la cinci la zece minute, o chinuia cumplit, apoi dispărea de parcă nu ar fi fost. Avea migrene, coşmaruri, dureri menstruale. Într-o zi s-a dus la L. A., a luat la întâmplare adresa unei doctoriţe din cartea de telefon, s-a prezentat la cabinet, i-a spus că are impresia că este însărcinată. Au stabilit data analizelor. Oedipa s-a dat drept Grace Bortz şi nu a mai apărut la următoarea programare.

Genghis Cohen, odinioară atât de sfios, lăsa acum impresia că are surprize plăcute pentru ea din două în două zile – o cotă descoperită de curând într-un catalog Zumstein învechit, un prieten din Societatea Filatelică Regală care şi-a amintit vag de un corn de poştalion mut zărit la o licitaţie din Dresda în 1923; într-o zi un manuscris dactilografiat expediat de un alt prieten din New York. Se credea că este o tălmăcire a unui articol din numărul pe 1865 al vestitei Bibliotheque des Timbrophiles a lui Jean-Baptiste Moens. Semănând la lectură cu una din dramele istorice ale lui Bortz, relata despre o mare schismă între membri de rang ai lui Tristero din timpul Revoluţiei Franceze. Potrivit jurnalului recent descoperit şi descifrat al contelui Raoul Antoine de Vouziers, Marchiz de Tour et Tassis, o facţiune din Tristero nu a acceptat niciodată sfârşitul Sfântului Imperiu Roman şi a socotit Revoluţia o nebunie de moment. Simţind că era de datoria lor, în calitate de semeni aristocraţi, să-şi ofere ajutorul ca Thurn şi Taxis să iasă cu bine din dificultăţi, au făcut tatonări să vadă dacă din partea casei există

vreo dorinţă ca să fie sprijinită financiar. Acest pas a creat o largă sciziune în Tristero. La o convenţie ţinută la Milano, controverse aprige au avut loc timp de o săptămână, s-au născut duşmănii pe viaţă, dihonia a intrat în multe familii, a curs sânge. La încheierea ei nu s-a putut lua nici o hotărâre de a subvenţiona Thurn şi Taxis. Mulţi conservatori, văzând în aceasta o sentinţă milenară împotriva lor, au ţinut să se disocieze de Tristero. Astfel, conchide pe o notă de suficienţă articolul, organizaţia a intrat în penumbra eclipsei istorice. Din timpul bătăliei de la Austerlitz până la criza din 1848, Tristero s-a aflat în derivă, lipsit aproape cu totul de patronajul nobililor care-l susţinuseră; obligat acum să se limiteze la rolul de curier al corespondenţei anarhiste, desfăşurând doar activităţi periferice – în Germania la Adunarea ghinionistă de la Frankfurt, în Budapesta pe baricade, poate chiar printre ceasornicarii de la Jura, pregătindu-i pentru sosirea lui M. Bakunin. Majoritatea copleşitoare a membrilor săi a plecat însă în perioada 1848-49 în America, unde fără îndoială se află şi în prezent servind cauza celor care se străduiesc să stingă flacăra Revoluţiei.

Mai puţin tulburată decât ar fi fost poate chiar în urmă cu o săptămână, Oedipa i-a arătat fragmentul lui Emory Bortz. „Toţi refugiaţii Tristero din cauza reacţiunii anului 1849 sosesc în America”, după impresia lui, „animaţi de mari speranţe. Dar ce găsesc?” Nu era de fapt o întrebare, ci făcea parte din jocul său. „Belele”. Pe la 1845 guvernul SUA înfăptuise o mare reformă poştală, coborând tarifele, eliminând cele mai multe rute poştale independente. Până în deceniile 8 şi 9, toate serviciile poştale independente care încercaseră să concureze guvernul au fost făcute terci pe loc. Anii 1849-50 nu i-au favorizat câtuşi de puţin pe emigranţii Tristero dornici să reia activitatea întreruptă în Europa.

— Aşa că pur şi simplu au rămas, spuse Bortz, în umbra conspiraţiei. Alţi imigranţi vin în America ca să descopere libertatea, să fie acceptaţi de cultura noastră, să fie asimilaţi în creuzet. Vine Războiul de Secesiune, cei mai mulţi, cu vederi liberale, se înrolează pentru a ţine în viaţă Uniunea. E limpede, însă, că nu şi Tristero. Acesta n-a făcut decât să-şi îndrepte ostilitatea în altă direcţie. Pe la 1861, îşi consolidează poziţia, nu mai este ameninţat cu suprimarea. In vreme ce Pony Express sfidează deşertul, sălbaticii şi şerpii cu clopoţei, Tristero le oferă angajaţilor săi cursuri intensive în dialectele Siouan şi Athapascan. Travestiţi în indieni, mesagerii lor se furişează spre vest. Ajung pe coastă de fiecare dată, gradul de uzură

zero, nici o zgârietură. La preţ sunt acum tăcerea, măştile, opoziţia deghizate în devotament.

— Şi timbrul lui Cohen? Rămânem în Expectativă până la Biruinţa Ultratăcută a lui Tristero.

— Au fost mai deschişi la tinereţe. Mai târziu, când poliţia federală a recurs la măsuri tot mai aspre, s-au orientat spre timbre aproape corecte, dar nu tocmai.

Oedipa le ştia pe dinafară. Pe cel verde închis, de 15 cenţi, emisiunea Expoziţia Columbiană din 1893 („Columb îşi anunţă descoperirea"), chipul a trei curteni, care primesc vestea din partea dreaptă a timbrului, a suferit o subtilă schimbare ca să exprime o spaimă înfiorătoare. Pe cel de 3 cenţi, emisiunea Mamele Americii, scos de Ziua Mamei în 1934, florile de jos din partea stângă a „Mamei" lui Whistler au fost înlocuite cu dionea, mătrăgună, oţetar otrăvitor şi alte plante pe care Oedipa nu le văzuse niciodată. In emisiunea centenară din 1947, aniversarea marii reforme poştale care însemnase începutul sfâr-şitului pentru curierii particulari, capul unui călăraş Pony Express jos în stânga este poziţionat într-un unghi incomod, necunoscut printre cei vii. Pe timbrul violet închis, de 3 cenţi, emisiunea obişnuită din 1954, Statuia Libertăţii are un surâs vag, ameninţător. Timbrul emis cu ocazia Expoziţiei de la Bruxelles din 1958 cuprinde o vedere panoramică a pavilionului SUA de la Bruxelles şi, la oarecare distanţă faţă de vizitatorii minusculi ai târgului, silueta inconfundabilă a unui cal şi călăreţ. Mai erau timbrul Pony Express pe care i-l arătase Cohen la prima ei vizită, un Lincoln de 4 cenţi cu Potşa USA, timbrul sinistru de 8 cenţi pentru poşta aeriană pe care-l văzuse pe scrisoarea marinarului tatuat din San Francisco.

— Da, este interesant, spuse ea, dacă articolul este autentic.

— N-ar fi greu de verificat. Bortz privind-o drept în ochi. De ce n-o faci?

Durerile de dinţi se înteţiră, visa glasuri imateriale a căror răutate nimic nu o putea impresiona, oglinzi din al căror crepuscul catifelat urma să apară ceva şi încăperi pustii ce o aşteptau. Nu exista analiză în ginecologie pentru sarcina ei.

Intr-una din zile a sunat-o Cohen să-i comunice că se făcuseră ultimele pregătiri pentru scoaterea la licitaţie a colecţiei de timbre ce aparţinuse lui

Inverarity. „Falsurile” Tristero urmau să fie vândute sub denumirea de lotul 49.

— Şi un amănunt cam neplăcut, doamnă Maas. Un nou licitant de registru a apărut pe scenă, de care nici eu nici firmele din zonă nu am mai auzit. Nu se prea întâmplă aşa ceva.

— Ce fel de licitant?

Cohen a explicat că sunt licitanţi de sală, care iau parte personal la licitaţie şi licitanţi de registru care, de regulă, îşi trimit ofertele prin poştă. Aceste oferte se trec într-un registru de firma care organizează licitaţia, de unde şi numele lor. Conform uzanţei, nu se deconspiră public persoanele pentru care licitează „registrul”.

— Atunci, de unde ştiţi că este un necunoscut?

— Se vorbeşte. Este de o discreţie neobişnuită – lucrează printr-un intermediar, C. Morris Schrift, om serios, cu bună reputaţie. Ieri Morris a luat legătura cu adjudecătorii, să le comunice dorinţa clientului său de a examina dinainte falsurile noastre, lotul 49. În mod curent nu există nici o obiecţie dacă se ştie cine doreşte să vadă lotul şi dacă persoana în cauză acceptă să plătească poşta şi asigurarea, şi să returneze totul în mai puţin de 24 de ore. Morris s-a arătat însă destul de misterios cu privire la întreaga afacere, a refuzat să comunice numele clientului său şi alte date în legătură cu el. Doar că ştie că nu este din partea locului. Cum sunt o firmă conservatoare, fireşte, s-au scuzat şi au spus nu.

— Dumneavoastră ce credeţi? întrebă Oedipa, având deja formată opinia ei.

— Că e posibil ca licitantul nostru misterios să fie de la Tristero, spuse Cohen. A văzut descrierea lotului în catalogul de licitaţie şi ţine să se asigure că probele despre existenţa lui Tristero nu vor ajunge la persoane neautorizate. Mă întreb ce preţ vor oferi.

Oedipa s-a întors la Motel Echo ca să bea bourbon până la apusul soarelui şi la lăsarea întunericului. Apoi a ieşit şi a pornit-o pe autostradă un timp cu farurile stinse, să vadă ce se va întâmpla. Dar îngerii vegheau. Curând după miezul nopţii s-a trezit într-o cabină telefonică dintr-un cartier necunoscut, pustiu, din San Narciso. A chemat prin centrala municipală restaurantul Ca la Greci din San Francisco, vocii muzicale care a răspuns l-a descris pe înamoratul Anonim cu acnee pe faţă şi capul aproape ras, cu care conversase acolo şi a aşteptat, lacrimi inexplicabile adunându-se şi

apăsându-i ochii. Jumătate de minut de clinchet de pahare, hohote de râs, sunetele unui automat. Apoi vocea lui.

— Aici Arnold Snarb, a spus ea gâtuită.

— Am fost în sala băieţilor, spuse el. Sala bărbaţilor e plină.

I-a povestit, luându-i nu mai mult de un minut, ce aflase despre Tristero, ce se întâmplase cu Hilarius, Mucho, Metzger, Driblette, Fallopian.

— Aşa că, spuse ea, mi-ai rămas numai tu. Nu ştiu cum te cheamă, nici nu vreau să ştiu. Dar trebuie să ştiu dacă ai avut vreo înţelegere cu ei. Să mă întâlneşti din întâmplare şi să-mi spui povestea cu cornul de poştalion. Pentru că, dacă pentru tine este o farsă, pentru mine nu mai este aşa ceva de câteva ceasuri. Sunt beată şi am pornit-o pe autostrăzi. Poate că data viitoare o să fac totul cu mai multă chibzuinţă. In numele lui Dumnezeu, al vieţii omeneşti, a ceea ce respecţi, te rog. Nu mă lăsa.

— Arnold, spuse el. În răstimpul lung care a urmat s-a auzit gălăgia din bar.

— S-a isprăvit, spuse ea, m-au adus la saturaţie. De aici înainte contul cu ei s-a închis. Eşti liber. Dezlegat. Poţi să-mi spui.

— E prea târziu, spuse el.

— Pentru mine?

— Pentru mine. Până să-l întrebe ce a vrut să spună, a închis. Nu mai avea fise. Ca să se ducă undeva să schimbe o bancnotă, i-ar fi luat timp, iar el ar fi plecat. Rămase între cabina publică şi autoturismul închiriat, în noapte, în deplină izolare şi încercă să se orienteze spre mare. Dar nu ştia unde se află. Se întoarse răsucindu-se pe un călcâi conic, dar nici munţii nu mai erau la locul lor. De parcă nu puteau exista bariere între ea şi restul pământului. San Narciso, pierdut în acea clipă (pierdere pură, instantanee, sferică, sunetul unui clop orchestral pur ţinut între stele şi lovit uşor), nu mai avea pentru ea reziduul de unicitate, devenea din nou un nume, era din nou o parte a continuităţii americane de scoarţă şi manta. Pierce Inverarity murise cu adevărat.

A luat-o pe jos pe calea ferată de lingă şosea. Ici şi colo, ambranşamente intrau în curtea fabricilor. Poate că şi aceste fabrici au fost proprietatea lui Pierce. Dar ce mai conta acum dacă întregul San Narciso fusese proprietatea lui? San Narciso era un nume, un incident printre datele noastre climaterice ale viselor şi ceea ce au devenit visele în lumina acumulată a

zilelor, o clipă pe traseul uraganelor sau momentul când tornada atinge pământul printre solemnităţile mai înalte, mai aproape de inima continentului – sisteme de furtună ale privaţiunii şi suferinţei de grup, vânturi dominante ale bogăţiei. Aici era adevărata continuitate, San Narciso nu avea hotare. Până acum nimeni nu a ştiut cum să le traseze. Îşi făcuse scopul vieţii, cu săptămâni în urmă, să găsească sensul a ceea ce Inverarity lăsase în urmă, fără să bănuiască niciodată că moştenirea este America.

Să fie Oedipa Maas moştenitoarea lui, fusese trecut în testament, în codice, poate fără ştirea lui Pierce, el fiind până în acel moment sub puterea unei expansiuni precipitate a propriei fiinţe, a unui vestitor, a unor învăţăminte luminoase? Cu toate că nu mai putea reînvia niciodată o imagine a celui decedat pe care să o îmbrace elegant, s-o intrige, să-i vorbească şi să-i răspundă, nu dorea să piardă nici compasiunea mai nouă pe care i-o trezea acel cul-de-sac din care el căutase să găsească o ieşire, enigma creată de strădaniile lui.

Cu toate că niciodată nu vorbise cu ea despre afaceri, ştiuse că o fracţiune din el nu se putea exprima prin număr întreg, trecea întotdeauna dincolo de orice loc cu zecimale pe care îl indica ea: iubirea pe care o avusese pentru el rămăsese disproporţionată faţă de nevoia lui de a stăpâni şi transforma pământul, de a crea noi orizonturi, antagonisme personale, rate de creştere. „Ţine mingea-n joc”, îi spusese odată. „Ăsta-i tot secretul, ţine mingea-n joc”. Scriind testamentul cu spectrul în faţă, a ştiut, probabil, cum se va opri mingea din joc. Pesemne a scris testamentul doar ca să hărţuiască o fostă iubită, certitudinea cinică a aneantizării nu-l mai lăsa să spere în nimic. Amărăciunea putea să atingă asemenea adâncimi ale fiinţei sale. Chiar nu ştia. Poate că singur a descoperit sistemul Tristero şi l-a încifrat în testament, făcând suficiente investiţii ca să fie sigur că ea îl va găsi. Sau poate a încercat chiar să supravieţuiască morţii, ca o paranoia, ca o simplă conspiraţie împotriva unei persoane iubite. Va fi până la urmă această stirpe de perversitate atât de subtilă încât nici moartea să n-o împietrească, se născocise, în sfârşit, un complot atât de sofisticat, ale cărui posibilităţi să nu le aibă simultan şi în capul său de vicepreşedinte, lipsit de umor, îngerul întunericului?

Scăpase oare ceva şi prin acel ceva învinsese Inverarity moartea?

Totuşi ştia, cu capul plecat, poticnindu-se de patul de zgură şi bătrânele sale traverse adormite, că cealaltă posibilitate încă există. Că totul era

adevărat. Că Inverarity murise numai, şi-atât. Ce-ar fi, Dumnezeule, ca, la urma urmei, un Tristero să existe cu adevărat şi ea să fi dat de el din întâmplare? Dacă San Narciso şi loturile de pământ ce se constituie în proprietate nu se deosebesc în fapt de celelalte oraşe şi celelalte proprietăţi, atunci în virtutea acestei continuităţi l-ar fi găsit pe Tristero oriunde în republica ei, în oricare din suta de ganguri slab luminate, în oricare din suta de înstrăinări, dacă s-ar fi uitat numai. Se opri un minut între şinele de oţel, ridicându-şi capul, parcă să adulmece aerul. Devenind conştientă de prezenţa dură, încordată pe care se afla – ştiind, de parcă i se arătaseră hărţi licărind pe cer, cum se îmbină aceste căi ferate cu altele, cu altele, ştiind că se leagă, se adâncesc, adeveresc marea noapte din jurul său. Dacă s-ar fi uitat numai. I-au venit în minte vechile vagoane Pullman, abandonate acolo unde se terminaseră banii sau clienţii spălaseră putina, printre netezimile verzi cu ogrăzi unde atârnau rufe şi din burlane împreunate ieşea un fum leneş. Comunicau oamenii aşezaţi ilegal aici cu alţi oameni prin Tristero, puneau ei umărul să ducă mai departe dezmoştenirea de trei sute de ani a casei? Mai mult ca sigur că între timp uitaseră ce avea de moştenit Tristero; aşa cum poate, într-o zi, va uita Oedipa. Ce mai era de moştenit? America încifrată în testamentul lui Inverarity, cui aparţinea ea? Gândul a dus-o la alte vagoane de marfă imobilizate, unde copiii stăteau pe podea şi îngânau, fericiţi ca roboţii, cântecele ce se auzeau la tranzistorul purtat în buzunar de mama lor, la alţi oameni care poposiseră, ignorând legea, în diverse locuri şi întindeau pânza de cort să-şi încropească adăpostul în spatele panourilor cu reclame zâmbitoare de-a lungul şoselelor sau dormeau în carcasa vreunui Plymouth din terenurile cu fiare vechi sau aveau chiar curajul să-şi petreacă noaptea cocoţaţi pe stâlpi în cortul vreunui linior, precum omizile, legănaţi în pânza de sârme telefonice, trăind până şi în mijlocul firelor de aramă şi al miracolului secular al comunicării, fără să se sinchisească de voltajele mute, care fac să vibreze kilometrii de metal, cât e noaptea de lungă, cu miile de mesaje neauzite. I-au venit în minte vagabonzi pe care-i auzise, americani vorbindu-şi limba cu grijă, cărturăreşte, de parcă se exilaseră dintr-un tărâm invizibil, dar în ton cu ţara aclamată în care trăia ea; drumeţi care noaptea intrau şi ieşeau grăbit din lumina farurilor fără să-şi ridice capul, prea departe de vreun oraş ca să aibă o destinaţie reală. Şi glasurile ce le precedaseră sau urmaseră pe cele ale decedatului auzite la telefonul dat la întâmplare în ceasurile cele mai întunecate, cele mai apăsătoare, căutând neîncetat printre cele zece milioane de posibilităţi oferite de cifrele discului

pe o Alta magică, ce s-ar putea ivi din vâjâitul releelor, din litania monotonă de insulte, obscenităţi, închipuiri, dragoste a cărei brutală repetare va trebui cândva să zămislească declanşatorul pentru actul ce nu poate fi numit, recunoaşterea, Cuvântul.

Câţi împărtăşeau secretul lui Tristero, ca şi exilul său? Ce ar avea de spus judecătorul care se ocupa de testament despre împărţirea unei moşteniri între ei toţi, între toţi aceşti anonimi, poate ca o primă rată? O, la la. Ar tăbărî asupra ei într-o microsecundă, i-ar anula împuternicirea testamentară, ar fi insultată, i s-ar crea reputaţia în Orange County că este una din alea care vor o redistribuire a bunurilor şi-i cam plac nuanţele de roz, îl vor pasa pe bătrânelul de la Warpe, Wistfull, Kubitschek şi McMingus în rolul de administrator de bonis nom şi atunci ia-ţi adio iepuraş de la codice, constelaţii, legatari fantomă. Cine ştie? Poate că ştiind că sunt pe urmele ei, va ajunge chiar ea să adere la Tristero, dacă acesta există, la crepusculul său, la înstrăinarea sa, la expectativă. La expectativă înainte de toate; dacă nu ca să fie înlocuite posibilităţile care condiţionaseră ţara să primească un San Narciso în plămada sa cea mai delicată fără nici o reacţie sau ţipăt, atunci, cel puţin, măcar atât, ca simetria opţiunilor să colapseze, să o ia câş. Auzise totul despre terţul exclus, un rahat ce trebuie ocolit; şi cum de se întâmplase tocmai aici, unde odinioară au existat posibilităţi atât de prielnice diversităţii? Căci acum păşeai parcă printre matricele unui enorm calculator digital, zerourile şi numerele unu atârnând deasupra în perechi, ca două piese ale unei sculpturi ce se balansează la dreapta şi la stânga, în faţă, tot mai multe, poate fără sfârşit. Sub străzile hieroglifice sau există un înţeles transcendent, sau doar pământul. In cântecele lui Miles, Dean, Serge şi Leonard există sau o fracţiune a frumuseţii spirituale a adevărului (cum credea acum Mucho), sau numai un spectru de energie. Tremaine vânzătorul de svastici absolvit de holocaust este sau o nedreptate, sau Hpsa unui curent de aer; osemintele soldaţilor americani de pe fundul Lacului Inverarity se aflau acolo pentru un motiv care are importanţă pentru omenire, sau numai de dragul scufundătorilor şi fumătorilor. 1 şi 0. Aşa erau dispuse perechile. La Vesperhaven Hali se ajungea sau la o înţelegere demnă cu îngerul Morţii, sau exista doar moartea şi pregătirea lentă, zilnică, în aşteptarea ei. Un alt înţeles sub ceea ce este evident, sau niciunul. Sau Oedipa în transa orbitală a unei autentice paranoia, sau un Tristero real. Căci sau există un Tristero dincolo de aparenţele unei Americi lăsate moştenire sau există doar America şi, dacă

există doar America, atunci avea impresia că singurul mod de a mai continua şi a fi relevantă pentru America era să fie o străină, una ieşită de pe brazdă şi cufundată pe de-a-ntregul în paranoia ei.

A doua zi, cu curajul pe care-l descoperi atunci când nu mai ai nimic de pierdut, a luat legătura cu C. Morris Schrift şi s-a interesat de clientul său misterios.

— S-a hotărât să participe personal la licitaţie, atât a binevoit să-i spună Schrift. S-ar putea să-l întâlniţi acolo. S-ar putea.

Licitaţia a avut loc conform programării, într-o duminică după prânz, poate în cea mai veche clădire din San Narciso, căci fusese construită înainte de cel de-al doilea război mondial. Oedipa a sosit cu câteva minute mai devreme, neînsoţită, şi în holul rece, cu pardoseală lustruită din lemn de sequoia şi miros de ceară şi hârtie, l-a întânit pe Genghis Cohen, a cărui expresie era uşor jenată.

— Vă rog să nu consideraţi aceasta un conflict de interese, tărăgăna el cuvintele cu gravitate. Erau în catalog nişte timbre mozambicane încântătoare în formă de triunghi şi n-am putut să rezist. Îmi permit să vă întreb, aţi venit să licitaţi, doamnă Maas?

— Nu, spuse Oedipa. Ca să mă aflu în treabă.

— Avem noroc. Loren Passerine, cel mai bun adjudecător din vest, va striga astăzi.

— Va striga?

— Spunem că un adjudecător „strigă” o vânzare, spuse Cohen.

— Aveţi fermoarul deschis, şopti Oedipa.

Nu prea ştia ce va face când se va arăta licitantul. Se gândea numai vag să provoace o scenă destul de violentă ca să vină poliţia şi, astfel, să afle cine este, de fapt, individul. Rămase într-un petic de soare, printre firele de praf luminoase care pluteau în aer, încercând să se încălzească puţin, întrebându-se dacă va trece cu bine prin asta.

— Este timpul să înceapă, spuse Gengis Cohen, oferindu-i braţul.

Bărbaţii din sala de licitaţie erau îmbrăcaţi în mohair negru şi aveau chipul palid, nemilos. I-au urmărit intrarea cu privirea, căutând cu toţii sâ-şi ascundă gândurile. Loren Passerine, pe podium, domina ca un maestru păpuşar, cu ochi strălucitori, surâzând expert şi implacabil. O privi lung, surâzând, de parcă i-ar fi spus, sunt surprins că ai venit cu adevărat. Oedipa

se aşeză singură in ultimele rânduri ale sălii, cu ochii aţintiţi pe cefele lor, încercând să-şi dea seama care dintre ele era ţinta ei, duşmanul ei, poate proba la care era supusă. Un ajutor închise uşa grea care dădea spre ferestrele holului şi soare. Auzi pocnetul unui lacăt, zgomotul reverberă o clipă. Passerine îşi întinse braţele cu un gest care amintea de preoţii unui cult străvechi, sau poate de un înger pogorând. Adjudecătorul îşi drese glasul. Oedipa se aşeză mai bine pe scaun ca să aştepte strigarea lotului 49.

Top 10+

POLIROM

Oedipa Maas, numită co-executor al testamentului lăsat de un fost iubit, îşi părăseşte locuinţa provincială şi viaţa monotonă de casnică pentru a porni într-o călătorie menită să-i dezvăluie feţele necunoscute ale imensei averi pe care trebuie să o gestioneze. Treptat, stăpînită de o adevărată obsesie a interpretării, Oedipa transformă toate indiciile pe care le întîlneşte în cale în semne ce se cer descifrate şi în spatele cărora se ascunde o uriaşă conspiraţie care urmăreşte instaurarea unui sistem de comunicaţii alternativ. La baza acestuia se află un vechi serviciu poştal secret, denumit Tristero/Trystero, care prefigurează internetul zilelor noastre.
Romanul reevaluează critic distanţa dintre cultura înaltă şi cea de consum, prin utilizarea unor referinţe dintre cele mai diverse, de la muzica clasică la *soap-operas* şi de la cele mai îndrăzneţe experimente ştiinţifice la tabloide.

EDITURA POLIROM

ISBN 978-973-46-7665-1

www.polirom.ro

Carte publicată şi în ediţie digitală

Pe copertă: © Koshelev Alexey